

**การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางป่อ
จังหวัดสมุทรปราการ**

นางเบญญาภา มีศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Solid Waste Management of Officials of Subdistrict Administrative
Organizations in Bang Bo District, Samut Prakan Province**

Mrs. Benyapa Meesri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Health in Public Health Administration

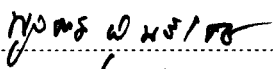
School of Health Science

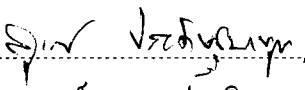
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางป่อ
จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อและนามสกุล นางเบญญาภา มีศรี
แขนงวิชา สาธารณสุขศาสตร์
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทุกา
2. อาจารย์ ดร. ช่อทิพย์ บรมชนรัตน์

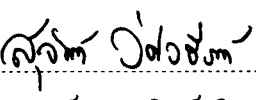
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ผู้ผลักดัน พิเศษ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทุกา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ช่อทิพย์ บรมชนรัตน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
สาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิศวรียนนท์)

วันที่ 2 เดือน กันยายน พ.ศ. 2553

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย นางเบญญาภา มีศรี ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษา(1) รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐบาทุกา (2) อาจารย์ ดร.ช่อทิพย์ บรมชนรัตน์

ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคล ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย (2) การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (3) การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย (4) ผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (5) ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย (6) ความสัมพันธ์ของการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประชากร ได้แก่ (1) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ ศึกษาทั้งหมด จำนวน 37 ราย (2) พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ศึกษาทั้งหมดจำนวน 60 ราย (3) ประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย เก็บตัวอย่างแบบบังเอิญ ประชาชนจำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 36-45 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาดำรงตำแหน่งระหว่าง 1-4 ปี ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 46-55 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับประถมศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน 1-4 ปี ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการ ส่วนใหญ่เพศชาย อายุระหว่าง 36-45 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ 5,000-10,000 บาท/เดือน (2) การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลระดับปานกลาง (3) การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยระดับปานกลาง (4) ผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล มีผลการจัดการระดับปานกลาง (5) ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย มีความพึงพอใจระดับปานกลาง (6) การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดองค์การ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการควบคุมกำกับ และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านควบคุมกำกับ มีความสัมพันธ์กับผลการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P=0.05$

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแปลงสภาพมูลฝอย และศึกษารูปแบบการกำจัดมูลฝอยโดยวิธีการทำปุ๋ย

คำสำคัญ การจัดการมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย

Thesis title: Solid Waste Management of Officials of Subdistrict Administrative Organizations in Bang Bo District, Samut Prakan Province

Researcher: Miss Benyapa meesri; **Degree:** Master of Public Health(Public Health Administration); **Thesis advisors :**(1) Suradej Praditbatuka, Associate Professor; (2) Dr. Chawthip Boromtanarat; **Academic year:** 2009

Abstract

The objectives of this survey research were to study: (1) personal characteristics of administrators and waste collection workers of Subdistrict Administrative Organizations (SAOs) in Bang Bo district and the people in the district; (2) the solid waste management system of the administrators; (3) the operations of the waste collection workers; (4) the results of the solid waste management of the SAOs; (5) the satisfaction with the solid waste management system of the administrators, waste collection workers, and the people in the district; and (6) the relationship between the solid waste management system of the administrators, the operations of the waste collection workers and the results of the solid waste management.

The study was conducted on three population groups: (1) 37 administrators of SAOs; (2) 60 waste collection workers; and (3) 394 people in district selected using the accidental sampling technique. A questionnaire was a tool used in this research. Data analyses were carried out to determine frequency, percentage, mean and standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results revealed that: (1) Most of the administrators were males, 36-45 years old and married, had an educational background of higher than a bachelor's degree, held the positions for 1-4 years, and had never been trained and taken a study tour on solid waste management before. All the waste collection workers were males; most of them were 46-55 years old and married with a primary education background, 1-4 years of work experience, having had no training or study tour on waste collection operations. As for the people, most of them were males, between 36-45 years of age and married, with an educational background lower than a bachelor's degree, general employment occupation, and an income of 5,000-10,000 baht per month. (2) The solid waste management of the administrators was at a moderate level. (3) The operations of the waste collection workers were at a moderate level. (4) The results of solid waste management of the SAOs were at a moderate level. (5) The levels of satisfaction with the solid waste management of the administrators, the waste collection workers, and the people were also at a moderate level. (6) The solid waste management of the administrators in regard to organizing, directing, and controlling, and of the waste collection workers in regard to planning, organizing, staffing, directing and controlling were associated with the results of the solid waste management statistical significance level at $p = 0.05$

This research suggests that further studies should be conducted on factors affecting the transformation of solid waste and the model for solid waste disposal using the composting method.

Keywords: Solid waste management, subdistrict administrative organization, administrator organization, waste collection workers.

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐบาทุกา และ อาจารย์ ดร. ช่อทิพย์ บรมชนรัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แนวคิดหลักการ ตลอดจนคำแนะนำเพื่อการแก้ไขปรับปรุง วิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์พูลศักดิ์ พุ่มวิเศษ ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ลอเสวีวานิช ภาควิชาอาชีวอนามัย และความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คุณนิศาชล สิงหศิริ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ และคุณวิรัตน์ เชิดชัยภูมิ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลง จังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ และประชาชนทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดาที่ให้การสนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตลอดจนสามี และลูกชาย ที่เป็นแรงบัลดาลใจจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

เบญญาภา มีศรี

มิถุนายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อจำกัดการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
องค์การบริหารส่วนตำบล.....	9
ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย.....	11
การจัดการ.....	34
ความพึงพอใจ.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล.....	60

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การจัดการมูลฝอย.....	67
ตอนที่ 3 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย.....	75
ตอนที่ 4 ผลการจัดการมูลฝอย.....	85
ตอนที่ 5 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย.....	97
ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน.....	104
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปการวิจัย.....	106
การอภิปรายผล.....	110
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	116
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก.....	124
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	125
ข แบบสอบถาม.....	127
ประวัติผู้วิจัย.....	151

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การแปรเปลี่ยนตามฤดูกาลขององค์ประกอบขยะมูลฝอยจากที่พักอาศัย ในเมือง folsom รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	18
ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.....	54
ตารางที่ 3.2 จำนวนพนักงานจัดเก็บมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.....	54
ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละ ของคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.....	60
ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละ ของคุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงาน จัดเก็บมูลฝอย.....	63
ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละ ของคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนผู้รับบริการ จัดเก็บมูลฝอย.....	65
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย จำแนกตาม ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ.....	67
ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย ด้านการวางแผน.....	68
ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย ด้านการจัดการองค์การ.....	69
ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย ด้านการจัดบุคลากร.....	71
ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก.....	72
ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ.....	74
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการ ดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน.....	77
ตารางที่ 4.12 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ.....	79
ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงาน ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดบุคลากร.....	81
ตารางที่ 4.14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงาน ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก.....	82
ตารางที่ 4.15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงาน ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ.....	84
ตารางที่ 4.16 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล.....	85
ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผล การจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย.....	86
ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผล การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการถ่ายเทและขนส่ง.....	88
ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผล การจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการแปลงสภาพ.....	90
ตารางที่ 4.20 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย.....	92
ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการ มูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย.....	92
ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการ มูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.23 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผล การจัดการมูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ.....	96
ตารางที่ 4.24 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจใน การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล.....	98
ตารางที่ 4.25 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจใน การจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย.....	100
ตารางที่ 4.26 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจใน การจัดการมูลฝอยของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย.....	102
ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย.....	104
ตารางที่ 4.28 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย กับการจัดการมูลฝอย.....	105

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์กิจกรรมในระบบการจัดการขยะมูลฝอย	19

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการใช้ทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น เกิดปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมทุกขณะ จนกลายเป็นวิกฤตการณ์ที่บางพื้นที่ยังไม่สามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาขยะล้นเมือง และมีความขัดแย้งเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ซึ่งรูปแบบและแนวทางการแก้ไขปัญหา จะแตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไขของสภาพพื้นที่

ปัญหาขยะมูลฝอย เป็นปัญหาหนึ่งที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม จำเป็นที่ต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหา เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนทุกระดับ และนับวันจะทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในสังคม เช่น ความสกปรกของมูลฝอยเน่าเสีย และส่งกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลง รวมทั้งก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง สถาบันดำรงราชานุภาพ ได้สำรวจทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนชนบท พบว่าร้อยละ 73 ของประชาชนเป้าหมายเห็นว่าปัญหาขยะมูลฝอยจะกลายเป็นปัญหาที่มีระดับความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต และกลายเป็นวิกฤตในชุมชนได้หากไม่มีแผนการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีมารองรับ (อ้างถึงในรายงานผลการศึกษารองครุปรกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันดำรงราชานุภาพ 2544:23)

กรมควบคุมมลพิษ ได้สรุปสถานการณ์มลพิษ ปี 2552 ว่าขยะมูลฝอยปี 2552 คาดว่าทั่วประเทศมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 15 ล้านตัน หรือวันละ 41,248 ตัน ซึ่งใกล้เคียงกับปี 2551 โดยเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) มีปริมาณขยะมูลฝอยวันละ 8,900 ตัน (ร้อยละ 21) (ประมาณจากการเก็บขนของกทม. เดือนมกราคม-เดือนกันยายน 2552) ในเขตเทศบาลเมืองและพัทยา มีประมาณวันละ 15,560 ตัน (ร้อยละ 38) และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประมาณวันละ 16,780 ตัน (ร้อยละ 41) ขยะมูลฝอยทั่วประเทศได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการประมาณ 17,645 ตันต่อวัน หรือร้อยละ 43 ของปริมาณมูลฝอยทั่วประเทศ

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง เป็นเมืองที่มีปัญหาขยะมูลฝอยเช่นเดียวกัน มีรายงานสถานการณ์มลพิษจากขยะมูลฝอยของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ พบปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างในชุมชนที่รถขยะเข้าไม่ถึง การจัดเก็บขยะไม่ทันเวลา ไม่มีระบบการคัดแยกขยะ ไม่มีสถานที่ทิ้งขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเช่าพื้นที่เอกชน สถานที่กำจัดไม่ถูกสุขลักษณะ ระบบการกำจัดขยะมูลฝอยขาดประสิทธิภาพ มีการลักลอบทิ้งขยะจากนอกเขต ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ทิ้งขยะในสถานที่สาธารณะ ประชาชนขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบขาดการประชาสัมพันธ์ด้านความรู้และกฎหมาย โดยปริมาณขยะของจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2552 มีปริมาณขยะ 1,666.97 ตัน/วัน สามารถเก็บขยะได้ 1,627.70 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 97.64 ปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้าง 39.27 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 2.36 (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ 2553:33)

อำเภอบางป่อเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่ทั้งหมด 245,007 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล มีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 7 แห่ง ข้อมูลประชากร ณ เดือนพฤศจิกายน 2552 จากฝ่ายทะเบียน อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีประชากรทั้งสิ้น 70,594 คน 24,918 ครัวเรือน ปัญหาด้านมลพิษจากขยะมูลฝอยของอำเภอบางป่อ ได้แก่ การจัดเก็บขยะไม่ทันเวลา ไม่มีระบบการคัดแยกขยะ สถานที่กำจัดไม่ถูกหลักสุขลักษณะ ระบบการจัดการขยะมูลฝอยขาดประสิทธิภาพ ค่าใช้จ่ายสูง โดยอำเภอบางป่อมีขยะเกิดขึ้น 86.0 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยนอกเขตเทศบาลเกิดขึ้น 57.5 ตัน/วัน มีขยะตกค้างวันละ 2 ตัน/วัน (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ 2549:30)

การจัดการมูลฝอยเป็นหน้าที่ของรัฐ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตราที่ 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มาตราที่ 77 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรร

งบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย,2547:22-23)

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่อง การจัดการมูลฝอยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันปัญหามูลฝอยที่อาจรุนแรงในอนาคต จึงศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.2 เพื่อศึกษาการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.3 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.4 เพื่อศึกษาผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ของการจัดการมูลฝอย และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการ โดยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหาร

ส่วนตำบล และพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการฝึกอบรม/คูงานเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย ส่วนคุณลักษณะของประชาชนผู้รับบริการ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้

3.1.2 การจัดการมูลฝอย ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

3.1.3 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

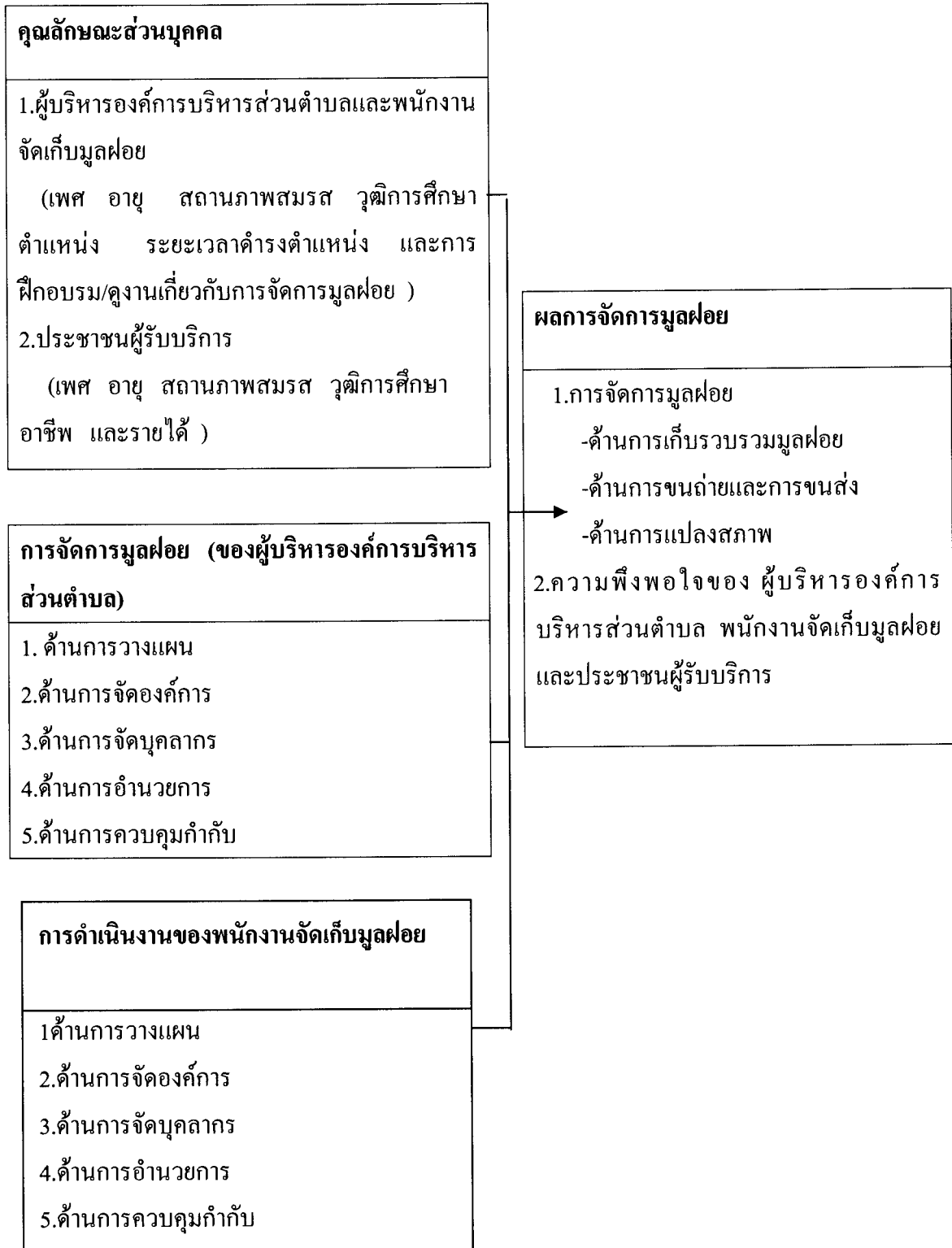
3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลการจัดการมูลฝอย ในด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย การขนถ่ายและขนส่ง และการแปลงสภาพ

3.2.2 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับผลการจัดการมูลฝอย

4.2 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับผลการจัดการมูลฝอย

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านระกาศ องค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีน้อย และองค์การบริหารส่วนตำบลเปร็ง

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาในผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอยและประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บขยะจากองค์การบริหารส่วนตำบล

6. ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาการกำจัดมูลฝอย เนื่องจากเป็นข้อจำกัดที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการทุกแห่ง ไม่มีสถานที่กำจัดมูลฝอยของตนเอง ต้องจ้างบ่อขยะบริษัทเอกชนดำเนินการกำจัดมูลฝอย ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในอำเภอบางบ่อ ใช้บริการบ่อขยะบริษัทเอกชนที่ใกล้ที่สุดแห่งเดียวกัน เพื่อประหยัดงบประมาณในเรื่องค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่สามารถควบคุมการดำเนินงานของบริษัทเอกชนได้เท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีทางเลือกในการเลือกใช้บริการบ่อขยะแห่งอื่นซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงหลายเท่าตัว

7. นิยามคำศัพท์เฉพาะ

7.1 **มูลฝอย** หมายถึงสิ่งของที่ไม่ต้องการ หรือเหลือใช้และสิ่งปฏิกูล เช่น กระดาษ พลาสติก เศษอาหาร ฯลฯ ที่ประชาชนนำมาทิ้งในถังขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดเตรียมไว้

7.2 **การจัดการมูลฝอย** หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

7.3 **การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย** หมายถึง การปฏิบัติงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ในเรื่องการจัดการมูลฝอย ตามที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจัดการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

7.4 **องค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านระกาศ องค์การบริหารส่วนตำบล บางเพรียง องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีน้อย และองค์การบริหารส่วนตำบลเปร็ง

7.5 **ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบล หัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมหรือผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาการตำแหน่งหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาการผู้อำนวยการกอง สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือตำแหน่งอื่นๆที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยในองค์การ บริหารส่วนตำบล

7.6 **พนักงานจัดเก็บมูลฝอย** หมายถึง พนักงานขับรถขยะ พนักงานประจำรถขยะ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

7.7 **ผลการจัดการมูลฝอย** หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ การเก็บ รวบรวมมูลฝอย การถ่ายเทและการขนส่ง การแปลงสภาพมูลฝอย

7.8 **การเก็บรวบรวมมูลฝอย** หมายถึง วิธีการที่พนักงานจัดเก็บมูลฝอยดำเนินการ รวบรวมมูลฝอย ของประชาชนที่นำมาทิ้งในถังขยะ

7.9 **การถ่ายเทและการขนส่งขยะมูลฝอย** หมายถึง วิธีการที่พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ถ่ายเทมูลฝอยจากถังขยะที่ประชาชนนำมาทิ้งสู่รถขยะ และขนส่งไปที่บ่อขยะ

7.10 การแปลงสภาพมูลฝอย หมายถึง การคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังขยะของประชาชน การดำเนินการคัดแยกขยะของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยก่อนถ่ายเทสู่รถขยะ และวิธีการที่นำมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ เช่นการทำปุ๋ย

7.11 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ทศนคติ ที่มีต่อการจัดการมูลฝอย ผลการจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการควบคุมกำกับ การเก็บรวบรวมมูลฝอย การถ่ายเทและการขนส่ง และการแปลงสภาพมูลฝอย

8. ประโยชน์ที่จะได้รับ

เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการครั้งนี้ สรุปลักษณะและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล
2. ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับมูลฝอย
3. การจัดการ
4. ความพึงพอใจ
5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. องค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 :150-160) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดระเบียบบริหารงานตำบล เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2477 ซึ่งกำหนดให้หลายบ้านรวมกันเป็นหมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ดูแล และหมู่บ้านหลายหมู่บ้านรวมกันเป็นตำบล มีกำนันเป็นผู้ดูแล กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะมีหน้าที่ช่วยเหลือทางราชการในการปกครองท้องที่นั้นๆ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่อีกหลายครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ที่สำคัญได้แก่คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 ซึ่งกำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการตำบล และกำหนดให้มีสภาตำบล ขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 จัดตั้งเป็นหน่วยปกครองท้องถิ่น เรียกว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ต่อมารัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม 111 ตอนที่ 53 ก ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2537 และมีผล

บังคับใช้วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 โดยกำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนปีละไม่ต่ำกว่า 150,000 บาทติดต่อกันสามปี จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตราที่ 66 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และ มาตราที่ 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 7. คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
- และมาตราที่ 68 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้
1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพราษฎร

8. การคุ้มครองและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547:22-23)

โดยสรุปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยปกครองท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาในเรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2. ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย

2.1 ความหมายของมูลฝอย

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายของคำว่ามูลฝอย ว่ามูลฝอยหมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำมูลสัตว์ หรือซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บจาก ถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น(ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์:5) ให้นิยามคำว่าขยะมูลฝอย(Solid waste) หมายถึง สิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ ทั้งจากการบริโภค การผลิต การขับถ่าย การดำรงชีวิตและอื่นๆ

เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546:371) ให้ความหมายขยะมูลฝอย คือของเสียที่เป็นของแข็งหรือกึ่งของแข็ง ซึ่งถูกทิ้งเพราะเจ้าของเห็นว่าไม่มีประโยชน์หรือคุณค่าที่จะเก็บไว้ใช้ต่อไป

2.2 ประเภทมูลฝอย

เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546:386-388) ได้แยกประเภทขยะมูลฝอยตามสถาบันขยะมูลฝอย(Institute for solid wastes) ของสมาคมกิจการสาธารณูปโภคแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา(American public works association) ซึ่งแบ่งประเภทขยะมูลฝอยตามความสัมพันธ์กับแหล่งกำเนิด ดังนี้

1. ขยะเปียกหรือขยะสด (Garbage) คือขยะที่เกิดจากการประกอบอาหารจากเนื้อสัตว์และพืชผัก ขยะประเภทนี้ในเบื้องต้นเกิดจากร้านอาหาร ร้านจำหน่ายอาหาร ตลาด ภัตตาคาร และโรงแรม ขยะเปียกจะมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ซึ่งมีปริมาณความชื้นในตัวสูง และมีส่วนที่เป็นของเหลวเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามยานพาหนะที่จะใช้เก็บขนขยะเปียกต้องมีคุณสมบัติที่กันน้ำรั่วซึมได้เพื่อไม่ให้น้ำขยะไหลออกมาปนเปื้อนถนน

ขยะเปียกจะย่อยสลายได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิอากาศร้อน อย่างเช่นประเทศเราจะเกิดกลิ่นเหม็นน่ารังเกียจ หากเก็บกักขยะเปียกไม่ถูกต้อง ก็จะเป็นแหล่งอาหารของหนูและสัตว์นำโรคอื่นๆ และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน

2. ขยะแห้ง(Rubbish)แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ ขยะแห้งเผาได้(Combustible)และเผาไม่ได้(Non-combustible)ขยะแห้งเกิดจากกิจกรรมในแหล่งกำเนิดต่างๆ เช่นร้านค้า บ้านเรือน สำนักงาน และสถานศึกษา เป็นต้น โดยทั่วไปขยะแห้งจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆดังนี้คือ ขยะแห้งที่เผาได้ ขยะแห้งที่เผาไม่ได้ ภาชนะบรรจุอาหารสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป และขยะประเภทกิ่งไม้ ใบไม้ ใบหญ้า

ขยะแห้งที่เผาได้ประกอบด้วยสารอินทรีย์วัตถุต่างๆที่เผาหรือติดไฟได้ เช่น กระดาษ เศษผ้า ก่องกระดาษ ไม้ ยาง หนังสือ ใบไม้ และวัสดุบางชนิดที่เป็นสารอินทรีย์ เช่นพลาสติก ขยะแห้งที่เผาได้มีค่าความร้อนสูงจึงสามารถใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนได้ ขยะประเภทนี้ไม่ย่อยสลายง่ายเหมือนขยะเปียก การเก็บขนจึงไม่ต้องทำบ่อยเหมือนขยะเปียก

ขยะแห้งที่เผาไม่ได้เป็นขยะที่ไม่ติดไฟที่อุณหภูมิการเผาปกติของเตาเผา(700-1,100 องศาเซลเซียส) ส่วนใหญ่เป็นสารอินทรีย์ เช่น กระจังโลหะ ฟันผง กระจัง แก้ว ขยะเหล่านี้หากไม่เก็บรวบรวมให้เหมาะสม นอกจากจะเกิดความไม่ปลอดภัยแล้ว ยังอาจมีน้ำขังกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและที่อยู่อาศัยของแมลงและสัตว์นำโรคได้

ภาชนะบรรจุอาหารสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป เช่นกระจังหรือขวด เมื่ออาหารถูกบริโภคแล้ว กระจังหรือขวดอาจยังมีเศษอาหารหลงเหลืออยู่ภายใน ซึ่งอาจเป็นแหล่งอาหารหรือแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงได้ จึงจำเป็นต้องมีการเก็บขนบ่อยกว่าขยะแห้งประเภทอื่น

ขยะประเภทกิ่งไม้ ใบไม้ และใบหญ้า ที่เกิดจากการทำสวนตัดกิ่ง สามารถเผาได้ง่ายเมื่อแห้ง แต่ในชุมชนที่กฎหมายป้องกันมลพิษทางอากาศเข้มงวดซึ่งห้ามประชาชนทำการเผาขยะเอง จะต้องจัดบริการเก็บขนขยะประเภทนี้แยกต่างหากจากการเก็บขนขยะประเภทอื่น

3. ขี้เถ้า(Ashes)เป็นสิ่งที่ตกค้างที่เหลือจากการเผาขยะที่เผาได้ เช่น ไม้ ถ่าน และวัสดุติดไฟอื่นๆ ขี้เถ้าจะมีลักษณะเป็นผงละเอียดและอาจมีส่วนที่ไหม้ไม่หมดด้วย ขี้เถ้าที่เกิดจากการเผาไหม้ที่สมบูรณ์จะเป็นสารอินทรีย์เฉื่อยจึงใช้ถมที่ได้ และมักใช้เป็นวัสดุกลบหน้าขยะใน

การกำจัดโดยวิธีฝังกลบ(Sanitary landfill) แต่ถ้าเตาเผามีประสิทธิภาพต่ำ จะเหลือวัสดุที่เผาไหม้ไม่หมดตกค้างมาก จึงต้องมีการเก็บกักที่เหมาะสมและรวบรวมไปกำจัดอีกครั้งหนึ่ง

4. ขยะชิ้นใหญ่(Bulky wastes)คือขยะที่มีขนาดใหญ่ เช่น เครื่องใช้ประจำบ้านที่ชำรุด ได้แก่ ตู้เย็น เตอบ เครื่องซักผ้า ทีวี เฟอร์นิเจอร์ เครื่องยนต์ โต๊ะไม้ กิ่งไม้ใหญ่ๆ เป็นต้น เนื่องจากมีขนาดใหญ่จึงต้องมีการเก็บขนแยกจากการเก็บขยะตามปกติ และใช้ยานพาหนะและอุปกรณ์ที่แตกต่างออกไป

5. ขยะตามถนนหนทาง(Street refuse) คือขยะที่เกิดบนทางเท้าและถนน เช่น ฟุ่น ใบไม้ เศษกระดาษ ถุงพลาสติก กระป๋อง ขวด และเศษขยะที่หกหล่นจากถังขยะสาธารณะ ขยะเหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่สวยงามกับสถานที่ต่างๆและยังก่อปัญหาที่ระบายน้ำอุดตันได้

6. ซากสัตว์ (Dead animal) ซากสัตว์ตายมีขนาดต่างๆกันไป ซึ่งอาจตายด้วยการเป็นโรครบาดหรืออุบัติเหตุถูกรถชนบนท้องถนน ขยะประเภทนี้ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพและความไม่น่าดู โดยเฉพาะประเทศที่มีอากาศร้อนจะเกิดการเน่าเปื่อยและส่งกลิ่นเหม็น ดึงดูดแมลงและสัตว์นำโรค จึงต้องทำการกำจัดและเก็บขนโดยทันที

7. ยานพาหนะที่ถูกทิ้ง (Abandoned vehicles) ได้แก่ รถเก่าชนิดต่างๆที่ใช้งานไม่ได้ หรือประสบอุบัติเหตุจนใช้งานไม่ได้ ซึ่งเจ้าของทิ้งไว้ที่ถนนหรือทางสาธารณะ การเก็บขยะประเภทนี้อาจจะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานขนขยะทั่วไป ตำรวจทางหลวง หรือตำรวจจราจร

8. ขยะก่อสร้างและรื้อถอน(Construction and demolition wastes) ได้แก่ขยะที่เกิดจากการก่อสร้าง ปรับปรุงหรือรื้อถอนอาคาร บ้านเรือน ถนน ทางเท้า และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น ดินหิน ทราช คอนกรีต อิฐหัก เศษปูน เศษไม้ หลังกา ฉนวนกันความร้อน ท่อประปา ท่อระบายน้ำ สายไฟฟ้า เป็นต้น โดยทั่วไปขยะประเภทนี้ถ้ามีปริมาณน้อยก็สามารถเก็บขนโดยเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะตามปกติ แต่ถ้ามีมากหรือขนาดใหญ่ ผู้รับเหมาหรือเจ้าของอาคารต้องรับผิดชอบในการเก็บขนและกำจัด

9. ขยะอุตสาหกรรม (Industrial refuse) เป็นขยะที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งจะมีองค์ประกอบแตกต่างกันไปตามแต่ชนิดของอุตสาหกรรม เช่น โรงงานอุตสาหกรรมอาหาร หรือโรงฆ่าสัตว์ก็จะมีขยะเปียก โรงงานเผาขยะ หรือโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินก็จะมีขี้เถ้า โรงงานทอผ้าหรือผลิตเครื่องนุ่งห่มก็จะมีเศษผ้าเศษวัสดุที่ใช้ในการผลิต เป็นต้นขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภทอาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาสาธารณสุข หากจัดการไม่เหมาะสม เจ้าของโรงงานที่ก่อเกิดขยะควรจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บขนและนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่เหมาะสม

10. ขยะอันตราย(Hazardous wastes) ได้แก่ขยะที่มีสารพิษ มีฤทธิ์กัดกร่อน ไวไฟ ระเบิดได้ เป็นสารกัมมันตภาพรังสี หรือมีเชื้อโรค ซึ่งเกิดจากอุตสาหกรรมหรือสถานพยาบาล ขยะประเภทนี้จะต้องมีวิธีเก็บกัก เก็บขน และกำจัดที่แตกต่างไปจากขยะทั่วไปเพื่อป้องกันอันตรายต่อผู้เกี่ยวข้อง และสิ่งแวดล้อมในส่วนของขยะอันตรายที่เกิดจากบ้านเรือน หรือพาณิชยกรรมอาจจะก่อดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่ที่ทำการเก็บขนและกำจัดขยะ รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์กำจัดขยะได้ หากขยะนั้นทิ้งปะปนไปกับขยะทั่วไป

11. ขยะเกษตรและมูลสัตว์ (Agricultural and animal wastes) ได้แก่ เศษพืชและมูลสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ง่าย ดังนั้นจึงต้องทำการกำจัดโดยเร็วเพื่อป้องกันปัญหาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

12. กากตะกอนบำบัดน้ำเสีย(Sewage treatment residues)เป็นขยะที่เกิดจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน เช่น เศษวัสดุต่างๆ หรือเศษอาหารที่ถูกคักไว้ก่อนที่น้ำเสียจะเข้าสู่บ่อบำบัด กากตะกอนหรือสลัดจ์ (Sludge)ที่เกิดในบ่อบำบัด ตะกอนจากถังส้วมหรือถังเกรอะ ขยะเหล่านี้ต้องมีการจัดการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ผลกระทบของการจัดการมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม

เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546:374-375) กล่าวถึงผลกระทบของการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมดังนี้

2.3.1 บั่นทอนความสวยงามของทัศนียภาพ ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นหากจัดเก็บไม่มิดชิดหรือบริการเก็บขนไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ขยะมูลฝอยตกหล่นเรียกรวดตามสถานที่ต่างๆ จะทำให้ทัศนียภาพความสวยงามของสถานที่นั้นถูกบั่นทอนลง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้สัญจร และกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

2.3.2 เป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เช่นภาชนะใส่ขยะมูลฝอยไม่มิดชิด หรือมีขนาดไม่เพียงพอ การเก็บขนที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือการกำจัดที่ไม่ถูกต้องโดยการกองทิ้งบนดินหรือทิ้งในที่ลุ่ม ขยะเหล่านี้จะเป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและพาหะนำโรคได้ ดังนี้เช่น การย่อยสลายของสารอินทรีย์ในขยะที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในประเทศร้อนชื้นจะดึงดูดแมลงโดยเฉพาะแมลงวัน ซึ่งสามารถบินไปหาอาหารได้ไกลถึง 10 เมตร เศษอาหารในกองขยะหรือถังขยะที่ปิดไม่มิดชิดจะเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของหนูซึ่งจะแพร่พันธุ์อย่างรวดเร็วและเข้าสู่ที่อยู่อาศัยของมนุษย์ ขยะประเภทขวด กระจก ขวด ยางรถยนต์ ซึ่งขังน้ำได้จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก

2.3.3 ก่อให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องจะก่อให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆดังนี้ ขยะที่กองอยู่บนดินมักจะลุกไหม้อย่างช้าๆ ทำให้เกิดควันและกลิ่นตลอดเวลา ก่อเหตุรำคาญ ปัญหาสุขภาพต่อชุมชนใกล้เคียง พลาสติกบางประเภท เช่น PVC เมื่อเผาจะเกิดไฮโดรคาร์บอน ซึ่งจะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศอย่างรุนแรงในบริเวณใกล้เคียง นอกจากปัญหามลพิษทางอากาศแล้ว การทิ้งขยะลงสู่แม่น้ำลำคลอง เกิดภาวะมลพิษทางน้ำ ส่วนขยะที่กองไว้จะถูกน้ำฝนชะเอาสารที่อยู่ในขยะ ซึ่งมีทั้งสารอินทรีย์และสารอนินทรีย์ที่อาจมีพิษไหลลงสู่แม่น้ำลำธาร และซึมลงสู่ชั้นดิน ปนเปื้อนต่อดินและน้ำใต้ดิน นอกจากนี้ขยะที่หลงเหลือจากการเก็บขน สามารถอุดตันท่อระบายน้ำ ก่อให้เกิดน้ำท่วมขังในฤดูฝนได้

2.3.4 การเสื่อมค่าที่ดิน การกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีที่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีการวางแผนที่ดี เช่น กองทิ้งบนพื้นดิน ที่ดินบริเวณนั้นก็จะใช้ประโยชน์ไม่ได้ และบริเวณรอบๆก็จะถูกรบกวนด้วยแมลง หนู และฝุ่นควัน ทำให้ราคาที่ดินดังกล่าวลดลง นอกจากนี้หากใช้รถเก็บมูลฝอยไม่เหมาะสม ราคาที่ดินในบริเวณเส้นทางที่รถเก็บขนขยะมูลฝอยเดินทางผ่านเพื่อไปยังสถานที่กำจัดอาจลดต่ำลง อย่างไรก็ตามหากมีการวางแผนและดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว สถานที่ใช้กำจัดขยะมูลฝอยก็สามารถใช้ประโยชน์เป็นสวนสาธารณะหรือใช้ในวัตถุประสงค์อื่นที่เหมาะสมต่อไป

2.3.5 การต่อต้านของประชาชน ปัญหาที่เกิดจากวิธีกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องที่ผ่านมาได้สร้างปัญหาให้กับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงสถานที่กำจัดขยะ จนเกิดการร้องเรียนปรากฏเป็นข่าวในจังหวัดต่างๆ ประชาชนจึงเกิดทัศนคติด้านลบต่อการวางแผนใช้ที่ดินเพื่อการจัดขยะมูลฝอย แม้ว่าจะมีวิธีการดำเนินงานที่ถูกหลักวิชาการก็ตาม ปัญหานี้เป็นอุปสรรคต่อความราบรื่นในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่มีอยู่

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณและองค์ประกอบของมูลฝอย

เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546:390-392) กล่าวถึงปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยจะมีความแตกต่างกันในสถานที่ที่มีความแตกต่างกัน ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยมีดังนี้

2.4.1 ความพยายามในการลดการเกิดขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด การลดปริมาณขยะมูลฝอยสามารถทำได้โดยการออกแบบวิธีการผลิตสินค้าที่ใช้วัตถุดิบน้อยที่สุด และใช้สารที่มีพิษน้อยที่สุด มีอายุการใช้งานที่นานขึ้น และใช้บรรจุภัณฑ์ที่น้อยลง ตัวอย่างเช่น การผลิตถ่านแบตเตอรี่ที่ไม่ใช้สารตะกั่วและมีอายุการใช้งานได้นานขึ้น เช่น ถ่านอัลคาไลน์ หรือการผลิต

ผงซักฟอกที่มีความเข้มข้นกว่าเดิม ทำให้สามารถลดขนาดบรรจุลงได้เท่าตัว ซึ่งเป็นการลดขยะที่เกิดจากการบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

2.4.2 การหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycling) ชุมชนที่มีโครงการนำขยะหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ ย่อมจะมีผลต่อปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมและที่ต้องกำจัด ถ้าชุมชนมีการแยกขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ และโลหะ เพื่อให้ผู้รับซื้อของเก่าไปส่งให้โรงงานนำกลับไปผลิตใหม่ จะทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บไปกำจัดน้อยลง ขณะเดียวกันขยะมูลฝอยที่ทิ้งนั้นจะมีองค์ประกอบส่วนที่ถูกรีไซเคิลน้อยลงมาก

2.4.3 ทักษะคติของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทักษะคติและความตระหนักของประชาชนต่อปัญหาขยะมูลฝอย และการปรับเปลี่ยนอุปนิสัยการบริโภคเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอย มีผลอย่างสำคัญต่อการลดปริมาณขยะ ตัวอย่างเช่น การเลือกใช้ภาชนะรับประทานอาหารและน้ำดื่มที่ใช้ซ้ำได้แทนการใช้ภาชนะใช้ครั้งเดียวทิ้ง การใช้ผ้าอ้อมทารกชนิดผ้าซึ่งนำไปซักแล้วใช้ได้อีกแทนการใช้ผ้าอ้อมกระดาษ การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ديمใหม่ได้เมื่อใช้หมด จะช่วยลดขยะบรรจุภัณฑ์บางประเภทให้น้อยลง การเลือกซื้อสินค้าที่มีปริมาณบรรจุมากในภาชนะขนาดใหญ่ นอกจากจะราคาถูกลงแล้วยังทำให้ขยะบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีปริมาณบรรจุน้อย และยังสามารถเก็บภาชนะบรรจุขนาดใหญ่ขึ้นไว้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไป การพิมพ์หรือการถ่ายเอกสารโดยใช้ทั้งสองหน้าแทนการใช้หน้าเดียวแล้วทิ้ง การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีความคงทนสามารถใช้งานได้นานกว่า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนทักษะคติและพฤติกรรมของประชาชนเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ถนัด ต้องใช้เวลาและต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

2.4.4 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ กฎหมายมีผลกระทบโดยตรงกับปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลดปริมาณขยะบางประเภท เช่น กฎหมายบังคับให้ผลิตสินค้าบางประเภทใช้วัสดุคิบบส่วนหนึ่งจากการหมุนเวียนกลับ(Recycle) กฎหมายบังคับให้ผู้ผลิตเครื่องดื่มบรรจุขวดหรือกระป๋องอลูมิเนียมรับซื้อกระป๋องและขวดเปล่าคืนจากผู้บริโภค(Beverage container deposit laws)แล้วนำไปผลิตใหม่(Recycling) กฎหมายส่งเสริมให้มีการแปรรูปขยะเป็นพลังงาน เช่น เผาขยะเพื่อผลิตไฟฟ้า กฎหมายWaste Diversion เป็นกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ผลิตทำการผันเปลี่ยนทิศทางการเดินทางของขยะที่จะไปสู่สถานที่กำจัด(ฝังกลบ)ไปสู่วิธีการอื่นๆที่จะลดปริมาณขยะที่จะต้องกำจัดโดยการฝังกลบ ตัวอย่างเช่น บริษัทผลิตหมึกพิมพ์เครื่องถ่ายเอกสารและหมึกเครื่องพิมพ์เลเซอร์จะต้องรับคืนกลับหมึกเปล่าที่ใช้หมดแล้วจากลูกค้า เพื่อนำไปหมุนเวียนกลับเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตเครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น

2.4.5 การพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ทำให้มีการผลิตพลาสติกชนิดต่างๆ ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นส่วนประกอบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ชนิดต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรจุภัณฑ์พลาสติกในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ทำให้ขยะจากบ้านเรือนมีพลาสติกเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียว ปริมาณขยะเศษอาหารมีน้อยลงเพราะวัตถุดิบทำอาหารส่วนที่ใช้ไม่ได้ถูกคัดออกแล้วใน ขบวนการผลิตอาหารแปรรูป

2.4.6 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากร ในชุมชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดลักษณะการอุปโภคบริโภค และกิจกรรมในการดำรงชีวิต ประจำวัน ซึ่งส่งผลต่อปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยทั่วไปพบว่า ประชากรที่มีระดับการครองชีพสูงจะทำให้เกิดขยะมูลฝอยมากกว่าประชากรที่มีระดับการครองชีพ ที่ต่ำ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอยก็แตกต่างกันด้วย

2.4.7 ประเภทของการใช้ที่ดินและความหนาแน่นของชุมชน การใช้ที่ดินที่ แตกต่างกัน เช่นเขตที่อยู่อาศัย เขตอุตสาหกรรม เขตกิจกรรม หรือเขตพานิชยกรรม จะก่อเกิดขยะ มูลฝอยที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ความหนาแน่นของการใช้ที่ดินและจำนวนประชากรมีผลโดยตรง ต่อปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิด ชุมชนที่หนาแน่นย่อมมีขยะมูลฝอยมากกว่าชุมชนที่ประชากรเบา

2.4.8 การบริการเก็บขนขยะมูลฝอย การบริการเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีผลต่อปริมาณขยะที่เก็บขนได้ หากมีความถี่ในการให้บริการเก็บขนขยะมาก จะทำให้มีปริมาณ ขยะที่เก็บได้มากกว่าการเก็บขนที่ความถี่น้อยกว่า นอกจากนี้การคิดค่าบริการเก็บขนก็มีผลต่อ ปริมาณและประเภทของขยะที่ประชาชนทิ้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถูกหรือแพงของอัตราค่าบริการ และระบบคิดค่าบริการแบบคงที่หรือแปรเปลี่ยนไปตามปริมาณและชนิดของขยะ

2.4.9 ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ และฤดูกาล ความแตกต่างกันทางภูมิ ประเทศและภูมิอากาศมีผลต่อปริมาณและองค์ประกอบของขยะ เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิด ความแตกต่างของการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต เช่นในพื้นที่เกษตรกรรมมักมีขยะแตกต่าง จากเขตอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงฤดูกาลมีผลทำให้ปริมาณและองค์ประกอบของขยะ เปลี่ยนแปลงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกสิกรรม เช่นในประเทศเขตร้อนจะมีปริมาณเศษผลไม้ มากในฤดูที่ผลไม้ออกสู่ตลาด สำหรับประเทศเขตอบอุ่น ฤดูกาลมีผลต่อลักษณะและกิจกรรมการ ดำรงชีวิตที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของขยะ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 2.1 การแปรเปลี่ยนตามฤดูกาลขององค์ประกอบขยะมูลฝอยจากที่พักอาศัยในเมืองFolsom รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2534

ประเภทขยะ	ร้อยละโดยน้ำหนัก		การแปรเปลี่ยน(ร้อยละ)	
	ฤดูหนาว	ฤดูร้อน	ลดลง	เพิ่มขึ้น
เศษอาหาร	11.1	13.5	-	21.6
กระดาษ	45.2	40.0	11.5	-
พลาสติก	9.1	8.2	9.9	-
อินทรีย์วัตถุ	4.0	4.6	-	15.0
กิ่งไม้ใบหญ้า	18.7	24.0	-	28.3
แก้ว	3.5	2.5	28.6	-
โลหะ	4.1	3.1	24.4	-
ขยะอื่นๆ	4.3	4.1	4.7	-
รวม	100.0	100.0		

ที่มา(เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2546: 392)

2.5 กิจกรรมในระบบการจัดการมูลฝอย (Functional elements of waste management system)

เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546: 380-382) ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อน เนื่องจากปริมาณขยะที่มาก ความหลากหลายขององค์ประกอบขยะ การขยายตัวของเขตเมือง ความจำกัดของงบประมาณที่จะใช้ ผลกระทบจากเทคโนโลยี และการขาดแคลนพลังงานซึ่งกระทบถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนั้นการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้แรงกดดันต่างๆเหล่านี้ จะมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงองค์ประกอบของงานหรือกิจกรรมในระบบการจัดการขยะมูลฝอยและความสัมพันธ์ของกิจกรรมเหล่านั้น ตั้งแต่การเกิดขยะจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย กิจกรรมในระบบการจัดการขยะมูลฝอย แบ่งออกเป็น 6 กิจกรรม คือ

2.5.1 การเกิดขยะมูลฝอย (Waste generation)

2.5.2 การจัดแจง (Handling) การแยก (Separation) การเก็บกัก (Storage) การแปรรูปขยะมูลฝอย (Processing) ณ แหล่งกำเนิด

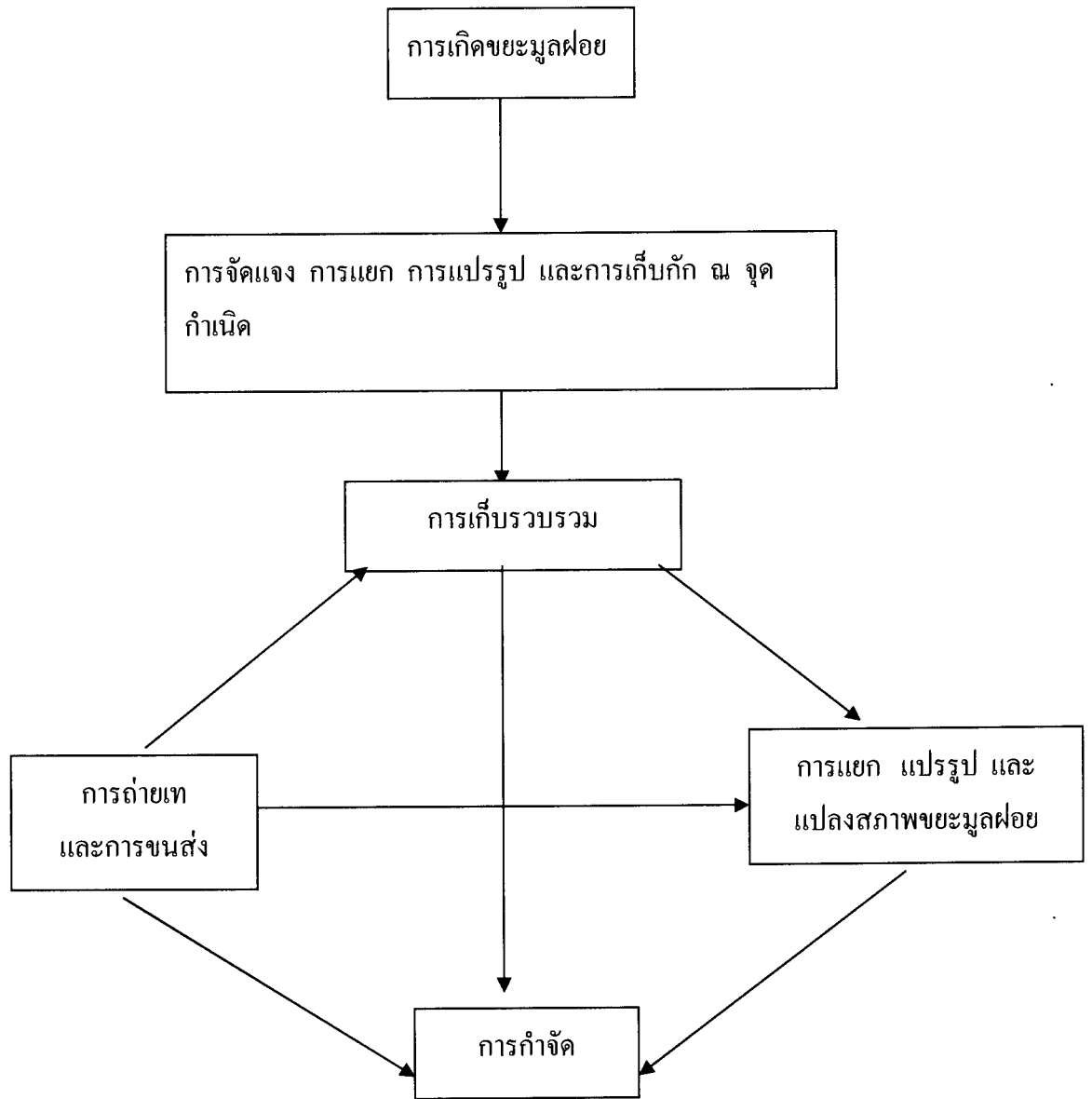
2.5.3 การเก็บรวบรวม (Collection)

2.5.4 การแยก การแปรรูป และการแปลงสภาพขยะ (Transformation) ก่อนกำจัด

2.5.5 การถ่ายเทและการขนส่ง (Transport)

2.5.6 การกำจัด (Disposal)

โดยกิจกรรมทั้ง 6 ขั้นตอนนี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามที่แสดงในภาพ

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์กิจกรรมในระบบการจัดการขยะมูลฝอย

1. การเกิดขยะมูลฝอย คือการทิ้งวัสดุ สิ่งต่างๆที่ผู้ใช้เห็นว่าหมดประโยชน์แล้ว โดยโยนทิ้งให้พ้นจากสายตา หรือทิ้งในภาชนะเก็บกักเพื่อรอเก็บรวบรวมและกำจัดต่อไป ตัวอย่างเช่นกระดาษหรือพลาสติกห่อลูกอมหรือขนม เมื่อลูกอมหรือขนมถูกแกะออกมารับประทาน

แล้ว วัสดุที่ใช้ห่อก็หมดประโยชน์ และมักจะถูกโยนทิ้งไป การลดขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดเป็นวิธีการหนึ่งในการกำจัดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น แต่เป็นกิจกรรมที่ควบคุมได้ยาก ในอนาคตอาจจะมีการออกระเบียบควบคุมการทำให้เกิดขยะมูลฝอยมาบังคับใช้เพื่อเป็นการกำจัดขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น

2. การจัดแจง การแยก การเก็บกัก และการแปรรูป ณ แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย การจัดแจงขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด คือกิจกรรมที่กระทำกับขยะมูลฝอยก่อนที่จะทิ้งลงในถังขยะ เช่น การใส่ถุงพลาสติกมัดปากถุง หรือการแยกขยะมูลฝอยบางประเภทออก การจัดแจงยังรวมไปถึงการเคลื่อนย้ายขยะไปยังจุดที่รถขยะมาเก็บรวบรวม การแยกขยะมูลฝอยเป็นชั้นตอนที่สำคัญอันหนึ่งของการจัดแจงที่แหล่งกำเนิด โดยเฉพาะในแง่คุณสมบัติของขยะมูลฝอยที่ได้รับการเก็บรวบรวมจากเจ้าหน้าที่ และรายได้จากการขายวัสดุที่นำไปรีไซเคิลได้ จุดที่ดีที่สุดในการแยกวัสดุเหล่านี้ คือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ปัจจุบันประชาชนเริ่มเห็นความสำคัญของการแยกกระดาษหนังสือพิมพ์ ก่อ่ง ขวดแก้ว และพลาสติก กระป๋องและโลหะออกต่างหาก นอกจากนี้รัฐยังได้รณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนและส่งเสริมให้มีการแยกขยะอันตรายของบ้านเรือนออกจากขยะอื่นๆเพื่อนำไปกำจัดด้วยวิธีที่เหมาะสมต่อไป

การเก็บกักขยะมูลฝอยในบ้านเรือนและอาคารต่างๆ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานที่ และมีความสำคัญยิ่งในแง่สาธารณสุขและความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่นั้นๆ แต่ที่พบเห็นโดยทั่วไป มักจะใช้ภาชนะเก็บกักที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการหกหล่น รั่วไหล หรือขยะล้นถัง การแปรรูปขยะ ณ แหล่งกำเนิด ได้แก่การอัดขยะ การหมักขยะที่ย่อยสลายได้

3. การเก็บรวบรวม หมายถึงกิจกรรมในการรวบรวมขยะมูลฝอยและวัสดุรีไซเคิลจากภาชนะเก็บกักไปยังยานพาหนะเก็บขนขยะ รวมถึงการขนส่งขยะในรถเก็บขยะไปยังยังสถานที่ที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นโรงงานแปรรูปหรือแปลงสภาพขยะมูลฝอย สถานีถ่ายเทขยะมูลฝอย หรือสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย ในเมืองเล็กๆซึ่งสถานที่กำจัดอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง มักจะไม่มีปัญหาในการขนส่งขยะ แต่ในเมืองใหญ่ซึ่งระยะทางไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยไกลเกินกว่า 20 กิโลเมตร การขนส่งขยะจะมีปัญหาในเชิงเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นถ้าจำเป็นต้องลำเลียงขยะเป็นระยะทางไกลๆมักใช้สถานีถ่ายเทขยะมูลฝอย หรือสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย เพื่อถ่ายขยะลงในยานพาหนะขนาดใหญ่แล้วจึงขนไปยังสถานที่กำจัดต่อไป

การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเป็นกิจกรรมที่ใช้งบประมาณมากที่สุดในระบบการจัดการขยะมูลฝอย จากสถิติในพ.ศ. 2533 ของประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ค่าใช้จ่ายของการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในเมืองคิดเป็นร้อยละ 50 ของค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ

สำหรับประเทศไทยข้อมูลจากกรุงเทพมหานครในปีงบประมาณพ.ศ.2538 -2541 พบว่าค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมคิดเป็นประมาณร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายทั้งระบบ

โดยทั่วไปการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยถือเป็นหน้าที่ของรัฐ แต่รัฐสามารถจะออกกฎระเบียบให้เอกชนดำเนินการแทนได้ โดยรัฐต้องควบคุมมาตรฐานการดำเนินงานของเอกชนและคุ้มครองผู้บริโภค

4. การแยก การแปรรูป การแปลงสภาพขยะมูลฝอย ในขั้นตอนการแยก การแปรรูป และการแปลงสภาพขยะมูลฝอยนี้เป็นกิจกรรมภายนอกแหล่งกำเนิด หลังจากขยะมูลฝอยถูกเก็บขนแล้ว การแยกและการแปรรูปขยะมูลฝอยมักจะทำที่โรงงานกู้คืนวัสดุ สถานีถ่ายเทขยะมูลฝอย โรงงานเผาขยะมูลฝอย หรือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย กิจกรรมแปรรูปได้แก่ การแยกขยะชิ้นใหญ่ๆออก การแยกองค์ประกอบของขยะ โดยใช้เครื่องกลหรือใช้แรงงานคน การย่อยขนาดเครื่องจักรให้มีขนาดเล็กลง การแยกขยะที่เป็นโลหะออกโดยระบบแม่เหล็ก การลดปริมาตรขยะโดยการอัดและการเผา

กระบวนการแปลงสภาพขยะมูลฝอย ใช้เพื่อลดปริมาณและน้ำหนักของขยะมูลฝอยที่จะกำจัดและเพื่อแปลงให้เป็นพลังงาน เช่น ความร้อน และวัสดุที่ใช้ประโยชน์ได้ เช่น ปุ๋ยคอก อินทรีสารที่อยู่ในขยะเทศบาลสามารถแปลงสภาพโดยกระบวนการทางเคมีและชีวภาพ กระบวนการแปลงสภาพทางเคมีที่ใช้กันโดยทั่วไปคือ การเผาในเตาเผา ซึ่งสามารถนำเอาพลังงานความร้อนไปใช้ประโยชน์ ส่วนการแปลงสภาพทางชีวภาพได้แก่กระบวนการย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ที่ใช้ออกซิเจน

5. การขนถ่ายและการขนส่ง กิจกรรมการถ่ายเทและการขนส่งขยะมูลฝอย ประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

5.1 การถ่ายเทขยะมูลฝอยจากรถเก็บขยะขนาดเล็กสู่ยานพาหนะขนาดใหญ่ที่สถานีถ่ายเทขยะมูลฝอย

5.2 การขนส่งขยะมูลฝอยนั้นไปยังโรงงานแปรรูปขยะมูลฝอยหรือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่อยู่ห่างไกล ซึ่งส่วนมากจะขนส่งโดยทางรถยนต์ แต่ก็มีการใช้รถไฟและเรือในการขนส่งขยะมูลฝอยเช่นกัน

6. การกำจัด กิจกรรมสุดท้ายของระบบจัดการขยะมูลฝอยคือการกำจัด ซึ่งวิธีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือวิธีการฝังกลบ (Landfill) โดยใช้จากขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน กากที่เหลือจากโรงงานกู้สภาพหรือแปรรูปขยะมูลฝอย สิ่งตกค้างและขี้เถ้าจากโรงงานเผาขยะมูลฝอย หรือขยะที่ถูกคัดแยกออกก่อนการหมัก การฝังกลบขยะจะต่างจากการทิ้งขยะให้กองอยู่บนพื้นดินซึ่งก่อให้เกิด

ปัญหาต่างๆมากมาย แต่เป็นวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบด้วยดินที่ถูกต้องสุขาภิบาล ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสาธารณสุขและปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม

2.6 การกำจัดขยะมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ (2547: 3-7) กล่าวถึงวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่นิยมใช้ทั่วไปมี ดังนี้

2.6.1 การฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ (Sanitary landfill)

2.6.2 การหมักทำปุ๋ย (Composting)

2.6.3 การเผา (Incineration)

2.6.1 วิธีการกำจัดขยะแบบฝังกลบ (Sanitary landfill)

กรมควบคุมมลพิษ (2547 : 4-7) กล่าวถึงการกำจัดขยะโดยวิธีการฝังกลบเป็นการนำขยะมูลฝอยมาเทกองในพื้นที่ซึ่งจัดเตรียมไว้แล้วใช้เครื่องจักรเกลี่ยหรือบดอัดให้ยุบตัวลง แล้วใช้ดินกลบทับและบดอัดให้แน่นอีกครั้ง หลังจากนั้นนำขยะมูลฝอยมาเกลี่ยและบดอัดอีกเป็นชั้นๆ สลับด้วยชั้นดินกลบ เพื่อป้องกันปัญหาทางด้านกลิ่น แผลง และน้ำฝนชะล้างขยะมูลฝอย และเหตุรำคาญอื่นๆ สารอินทรีย์ที่มีอยู่ในขยะมูลฝอยจะถูกย่อยสลายตามธรรมชาติโดยจุลินทรีย์ในกระบวนการย่อยสลายโดยไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic decomposition) ทำให้ขยะมูลฝอยยุบตัว เกิดก๊าซมีเทน และน้ำเสียขึ้นในชั้นของขยะมูลฝอย การดำเนินการฝังกลบจะต้องมีมาตรการในการบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้น และการระบายก๊าซออกจากบริเวณฝังกลบ พื้นที่ที่จะใช้ในการฝังกลบจะต้องมีการสำรวจตรวจสอบแล้วว่าเหมาะสม กล่าวคือเป็นพื้นที่ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือเป็นพื้นที่ด้อยคุณค่าทางการเกษตร และไม่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง เป็นต้น

วิธีการฝังกลบขยะมูลฝอย มีอยู่ 3 วิธี คือ

1. วิธีการฝังกลบบนพื้นราบ (Area method) เป็นวิธีการที่เริ่มจากระดับดินเดิมโดยไม่มีการขุดดิน ทำการบดอัดขยะมูลฝอยตามแนวราบก่อน แล้วค่อยบดอัดทับในชั้นถัดไปสูงขึ้นเรื่อยๆ จนได้ระดับตามที่กำหนด การฝังกลบขยะมูลฝอยโดยวิธีนี้จำเป็นต้องทำคันดิน (Embankment or berm) ตามแนวขอบพื้นที่เพื่อทำหน้าที่เป็นผนังหรือขอบป้องกันการบดอัดขยะมูลฝอย และทำหน้าที่ป้องกันน้ำเสียที่เกิดจากการย่อยสลายของขยะมูลฝอยไม่ให้ออกมาด้านนอก ลักษณะพื้นที่ที่จำเป็นต้องใช้วิธีนี้คือ ที่ราบลุ่มหรือที่มีระดับน้ำใต้ดินอยู่ต่ำกว่าผิวดินเล็กน้อย (ไม่เกิน 1 เมตร) ซึ่งไม่สามารถขุดดินเพื่อกำจัดด้วยวิธีฝังกลบแบบขุดร่องได้ เพราะอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนของน้ำเสียจากขยะมูลฝอยลงสู่ลำน้ำใต้ดินได้ง่าย การกำจัดด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องหาดินจากที่อื่นเพื่อมาทำคันดิน ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงขึ้น

2. วิธีการฝังกลบแบบขุดร่อง (Trench method) เป็นวิธีฝังกลบที่เริ่มจากระดับที่ต่ำกว่าระดับดินเดิม โดยทำการขุดดินลึกลงไปให้ได้ระดับตามที่กำหนดแล้วจึงค่อยเริ่มบดอัดขยะมูลฝอยให้เป็นชั้นบางๆทับกันหนาขึ้นเรื่อยๆจนได้ระดับที่กำหนด โดยทั่วไปความลึกของการขุดร่องจะถูกกำหนดด้วยระดับน้ำใต้ดินอย่างน้อยระดับก้นร่องหรือพื้นล่าง ควรจะอยู่สูงกว่าระดับน้ำใต้ดินไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยยึดระดับน้ำในฤดูฝนเป็นเกณฑ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนต่อน้ำใต้ดิน การฝังกลบแบบขุดร่อง ไม่จำเป็นต้องทำคันดิน เพราะสามารถใช้ผนังของร่องขุด เป็นกำแพงยับยั้งขยะมูลฝอยที่บดอัดได้ ทำให้ไม่ต้องขนดินมาจากข้างนอก และยังสามารถใช้ดินที่ขุดลอกแล้วนั้นกลับมาบดทับขยะมูลฝอยได้อีก

3. วิธีการฝังกลบแบบหุบเขา(Canyon method) เป็นวิธีฝังกลบบนพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นแอ่งขนาดใหญ่ ที่อาจเกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรืออาจเกิดจากการขุด เช่น หุบเขา ห้วย บ่อ เหมือง ฯลฯ วิธีการฝังกลบและอัดขยะมูลฝอยในบ่อแต่ละแห่งอาจแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศของพื้นที่นั้นๆ เช่น ถ้าพื้นของบ่อมีสภาพค่อนข้างราบ อาจใช้วิธีฝังกลบแบบขุดร่อง หรือแบบที่ราบแล้วแต่กรณี

การควบคุมการระบายก๊าซ

ก๊าซที่เกิดจากการย่อยสลายของสารอินทรีย์ในขยะมูลฝอยฝังกลบส่วนใหญ่ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซมีเทน สำหรับก๊าซมีเทนนั้นสามารถติดไฟและอาจระเบิดได้ จึงต้องมีการควบคุม เช่นการวางท่อระบายก๊าซ โดยฝังท่อระบายก๊าซไปยังชั้นฝังกลบขยะมูลฝอย ก๊าซที่เกิดขึ้นจะระบายออกตามท่อนี้ และถูกเผาทิ้งไปโดยติดตั้งหัวเผาซึ่งอยู่สูงจากพื้นที่ฝังกลบประมาณ 3-4 เมตร

การควบคุมระบบน้ำเสีย(น้ำชะขยะมูลฝอย)

น้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) หมายถึงของเหลวที่ไหลซึมจากหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยซึ่งอาจมีตะกอนละเอียดปะปนมาด้วย น้ำชะขยะมูลฝอยนี้มีความสกปรกสูงและอาจปนเปื้อนแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน จึงต้องควบคุมมิให้น้ำชะขยะมูลฝอยแพร่กระจายไปสู่สิ่งแวดล้อมโดยรอบ วิธีที่นิยมใช้ได้แก่ การคาดพื้นวัสดุที่ป้องกันการไหลของน้ำได้ดี เช่นแผ่นวัสดุกันซึมสังเคราะห์ (Geomembrane) หรือแผ่นพลาสติกชนิดความหนาแน่นสูง (High density polyethylene) ปูทับบนชั้นดินเหนียว นอกจากนี้ยังมีการวางท่อรวบรวมน้ำเสียเพื่อไปบำบัด โดยวางเหนือชั้นวัสดุกันซึมสังเคราะห์

ปัญหาที่เกิดจากการฝังกลบขยะมูลฝอย

ปัญหาหลักก็คือ ก๊าซและน้ำชะขยะมูลฝอยที่ไม่มีการออกแบบและเตรียมการรองรับ แล้วยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ หากไม่มีการควบคุมดูแลในแต่ละส่วนอย่างดี คือ

1. กลิ่นรบกวน กลิ่นเกิดจากการย่อยสลายของสารอินทรีย์ อาจแก้ไขได้โดยการปลูกต้นไม้ใบทึบเป็นแนวบังลมพัด รวมทั้งควบคุมก๊าซกับน้ำชะขยะให้เหมาะสม
2. การปลิวฟุ้งกระจายของขยะมูลฝอย แก้ไขได้โดยการติดตั้งรั้วตาข่ายแบบเคลื่อนย้ายได้ในบริเวณที่มีลมแรง การปลูกต้นไม้ใบทึบกันลมก็ช่วยได้เช่นกัน
3. ฝุ่น เกิดจากรถบรรทุกขยะมูลฝอยและรถที่ทำงานบดอัดในสถานที่ทำงานฝังกลบ แก้ไขได้โดยทำผิวจราจรที่ฝังกลบเป็นแบบลาดยาง ลดความเร็วของรถเก็บขยะมูลฝอย และลดการทำงาน เช่นการขูด การเกลี่ย การบดอัดในขณะที่มีลมพัดแรง

ข้อดีของกระบวนการฝังกลบขยะ

1. เป็นระบบที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
2. เป็นระบบที่มีความยืดหยุ่นดี กรณีเกิดปัญหาสามารถแก้ไขปัญหาค้นทางที่ ไม่เกิดปัญหาขยะมูลฝอยตกค้าง
3. ไม่มีเศษเหลือตกค้างที่ต้องนำไปกำจัดต่ออีก
4. สามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้ทุกประเภท ทุกขนาด ยกเว้นของเสียอันตรายและของเสียติดเชื้อ
5. เมื่อทำการฝังกลบเต็มพื้นที่แล้ว สามารถปรับปรุงพื้นที่เดิม เพื่อทำเป็นสวนสาธารณะ สนามกีฬา หรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้
6. ก๊าซที่เกิดจากการฝังกลบสามารถพัฒนานำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าและอื่นๆ ได้

ข้อเสียของกระบวนการฝังกลบขยะ

1. ต้องการพื้นที่ฝังกลบขนาดใหญ่ ทำให้ประสบปัญหาในการจัดหาพื้นที่
2. อยู่ห่างไกลชุมชน ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง
3. จำเป็นต้องใช้ดินกลบทับขยะมูลฝอยรายวันจำนวนมาก
4. ในช่วงฤดูฝนอาจมีปัญหาลุปรกรในการดำเนินงานและไม่สามารถฝังกลบได้อย่างต่อเนื่อง

2.6.2 การหมักทำปุ๋ย (Composting)

เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546:409-412) กล่าวถึงการหมักขยะ เป็นการแปรสภาพขยะประเภทอินทรีย์สาร โดยอาศัย

ปฏิกิริยาการย่อยสลายทางชีวเคมีของจุลินทรีย์ที่ใช้ออกซิเจน ซึ่งจะย่อยอินทรีย์สารให้เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายฮิวมัส (Humus-like material) ซึ่งเป็นสารที่มีสภาพคงตัว ไม่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ

ส่วนประกอบของคอมโพสท์ เป็นสารประกอบจำพวกลิกโนโปรตีน (Lignoprotinate) เป็นส่วนมากมีลักษณะคล้ายดินเหนียว มีสีดำหรือสีน้ำตาลดำ มีความร่วนซุยสูง มีคุณสมบัติในการอุ้มน้ำได้ดี ทำให้ดินเกาะตัวดีและเพิ่มการนำประจุไฟฟ้าของดินได้ จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นสารปรับสภาพดิน (Soil conditioner) แต่ยังไม่ใช้ปุ๋ย เพราะมีธาตุอาหารพืชน้อยมาก คือ ไนโตรเจน (N) ประมาณร้อยละ 1 มีฟอสฟอรัส (P) และโปแตสเซียม (K) อย่างละประมาณร้อยละ 0.25

วัตถุประสงค์ของการหมักขยะ

การหมักขยะมีวัตถุประสงค์โดยทั่วไป ดังนี้

1. เพื่อเปลี่ยนอินทรีย์สารที่ย่อยสลายได้ง่ายในขยะให้เป็นสารที่คงตัว ไม่เกิดการย่อยสลายต่อ จึงไม่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ

2. เพื่อทำลายเชื้อโรคต่างๆ ตลอดจนไข่พยาธิและเมล็ดวัชพืช โดยในขณะที่ทำกรหมักนั้น อุณหภูมิภายในกองขยะที่หมักจะสูงขึ้น 60-71 องศาเซลเซียส เป็นเวลาหลายวัน ซึ่งเป็นการเพียงพอที่จะฆ่าเชื้อโรคที่สำคัญๆ ได้ นอกจากนี้เชื้อโรคยังตายเพราะไม่สามารถต่อสู้แก่งแย่งอาหารกับจุลินทรีย์ชนิดอื่นๆ ซึ่งไม่ต้องใช้สารอาหารเฉพาะเจาะจงเหมือนกับเชื้อโรคที่ต้องการ และจุลินทรีย์บางประเภท เช่น ราบางชนิด (Actinomycete) ก็สร้างสารที่ฆ่าเชื้อโรคได้ เช่น เพนนิซิลลิน สเตรปโตมัยซิน เป็นต้น

3. เพื่อเปลี่ยนธาตุไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม และคาร์บอน ที่อยู่ในรูปสารอินทรีย์ที่มีโครงสร้างซับซ้อนให้เป็นรูปที่พืชนำไปใช้ได้ (ถึงแม้จะมีปริมาณน้อย)

พิชิต สกกุลพราหมณ์ (2535:375 -378) ได้จัดระบบการหมักขยะออกตามชนิดจุลินทรีย์ได้เป็น 2 ระบบ คือ

1. Aerobic composting process หมายถึงการหมักโดยใช้ Aerobic organisms เป็นจุลินทรีย์สำหรับทำปฏิกิริยาย่อยสลาย ระบบนี้จะต้องมีออกซิเจนเข้าช่วยในปฏิกิริยาอย่างพอเพียงพอต่อความต้องการของจุลินทรีย์ที่ทำปฏิกิริยา ดังนั้นในระบบนี้จึงจำเป็นต้องมีเครื่องพ่นอากาศ (Aerator) เพื่อให้ได้ออกซิเจนจากอากาศเข้าไปเป็นพลังงานสำหรับจุลินทรีย์ได้อย่างเพียงพอ การพ่นอากาศนิยมใช้อัตราปริมาณขยะต่อปริมาณของอากาศประมาณไม่น้อยกว่า 1:10 โดยต้องพยายามให้อากาศที่เป่าผ่านขยะนั้นได้เข้าสัมผัสขยะที่หมักได้อย่างทั่วถึงซึ่งจำเป็นต้องออกแบบให้สามารถพลิกกลับขยะที่หมักอยู่ได้ตามที่ต้องการด้วย จึงจะช่วยให้ได้รับออกซิเจนได้ทั่วถึงดี ถังหมักที่นิยมออกแบบใช้มักมีขนาดความลึก 1.00-1.20 เมตร กว้าง

2.40-3.60 เมตร โดยทำด้านข้างๆ ให้มีช่องโปร่งเพื่อให้อากาศเข้าไปสัมผัสกับขยะได้โดยรอบ ภาชนะที่ใช้เป็นถังหมักนั้น การหมักจะใช้ระหว่าง 1-21 วัน โดยปกติจะนิยมใช้ระยะเวลาหมักเพียง 5 วัน ก็จะหมักขยะได้สมบูรณ์ดี ซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและสามารถกำจัดขยะได้เพียงพอกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นได้

2. Anaerobic composting process หมายถึงการหมักที่ใช้ Anaerobic organisms เป็นจุลินทรีย์สำหรับทำปฏิกิริยาย่อยสลาย ดังนั้นระบบนี้จึงไม่ต้องการออกซิเจนจากอากาศเป็นพลังงานของปฏิกิริยา จึงไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องพ่นอากาศ ทำให้ประหยัดกระแสไฟฟ้าที่ใช้กับเครื่องพ่นอากาศได้ ทำให้ค่าดำเนินงานของส่วนกระแสไฟลดลงได้จำนวนหนึ่ง แต่ปฏิกิริยาการย่อยสลายของ Anaerobic organisms กินระยะเวลาที่นานมากกว่า Aerobic organisms คือใช้ระยะเวลาประมาณ 1-6 เดือนจึงจะสมบูรณ์ นอกจากนั้นแล้วปฏิกิริยาย่อยสลาย Anaerobic organisms มักจะเกิดแก๊สไฮโดรเจนซัลไฟด์ (H_2S) ขึ้นได้ ดังนั้นควรระวังเกี่ยวกับเหตุรำคาญเนื่องจากกลิ่นเหม็นที่มักจะเกิดขึ้นด้วยเสมอ ดังนั้นระบบนี้จึงเหมาะกับการกำจัดขยะที่มีปริมาณไม่มากนัก มีพื้นที่มากพอที่จะนำขยะมาหมักทิ้งไว้ได้ในระยะเวลาที่ค่อนข้างจะยาวนาน จึงนิยมใช้กับการกำจัดขยะในชนบทมากกว่าการกำจัดขยะของชุมชนเขตเมืองหรือเขตเทศบาล

2.6.3 วิธีการกำจัดขยะแบบเผาในเตาเผา (Incineration)

พิชิต สกกุลพราหมณ์ (2535 : 361) กล่าวถึงการเผา หมายถึง การเผาขยะด้วยเตาเผาขยะโดยเฉพาะ ขยะที่จะนำมากำจัดด้วยการเผาควรเป็นวัตถุที่เผาไหม้ได้ อยู่ในสภาพที่ค่อนข้างแห้งมีความชื้นไม่สูงมากนัก จึงจะช่วยให้เผาไหม้ได้ดี ไม่ต้องสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงหรือประหยัดค่าเชื้อเพลิงลงได้ ซึ่งได้แก่ขยะแห้งชนิดต่างๆ เช่น เศษกระดาษ ถุงและกล่องกระดาษ เศษไม้ กิ่งไม้และใบไม้แห้ง เศษหนังหรือหนังเทียม เฟอร์นิเจอร์เก่าที่ชำรุด ฯลฯ สำหรับขยะพิเศษ เช่น ขยะที่มีการปนเปื้อนด้วยเชื้อจุลินทรีย์ ซึ่งได้แก่ขยะจากคลินิก สถานพยาบาล โรงพยาบาล ห้องทดลองปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะด้านพยาธิวิทยา จุลวิทยาและชีววิทยาอื่นๆ แม้ว่าจะมีความชื้นสูงกว่าปกติบ้าง ก็สมควรจะกำจัดด้วยวิธีเผาในเตาเผาขยะ ซึ่งอาจจะเป็นเตาเผาส่วนกลางที่ใช้ร่วมกันหลายๆหน่วยงาน หรือเตาเผาที่จัดทำขึ้นเพื่องานเฉพาะอย่าง เป็นวิธีการที่มีการเสนอแนะให้ใช้กันโดยแพร่หลายมากในปัจจุบัน การเผาด้วยเตาเผาขยะนอกจากจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับชนิดและลักษณะของขยะที่จะนำมากำจัดแล้ว สิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณาคือความร้อนที่ใช้เผา จำเป็นจะต้องมีความร้อนที่สูงพอ เพื่อป้องกันหรือช่วยลดปัญหาด้านกลิ่น คิวน์ แก๊สและบรรดามลสารที่จะเกิดขึ้นจากเตาเผา ความร้อนที่เหมาะสมสำหรับการเผาขยะควรใช้ความร้อนระหว่าง $676^{\circ}-1,100^{\circ}C$ หรือประมาณ $1,250^{\circ}-2,000^{\circ}F$ โดย

ความร้อนตั้งแต่ 676°C ขึ้นไปจะช่วยทำให้เกิดที่ก่อกำเนิดขึ้นในเตาเผาขยะลุกไหม้ได้อย่างสมบูรณ์ ถ้าสูงถึง 760°C ก็จะเกิดการเผาไหม้ที่สมบูรณ์จนทำให้ไม่เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน

ปริคา แฮมเจริญวงค์ (2531:137-179) กล่าวถึงการเผาในเตาเผา (Incineration) เป็นการเผาไหม้ทั้งส่วนที่เป็น ของแข็ง ของเหลว และก๊าซ ซึ่งต้องใช้ความร้อนระหว่าง 1,300-1,800 องศาฟาเรนไฮด์ จึงจะทำให้การเผาไหม้เป็นแบบสมบูรณ์ เนื่องจากความแตกต่างและลักษณะขององค์ประกอบของขยะมูลฝอยในแต่ละชุมชน ดังนั้นรูปแบบเตาเผาจึงแตกต่างกันไป เป็นต้นว่า ถ้าชุมชนมีมูลฝอยที่ส่วนใหญ่เป็นชนิดผงง่าย ก็ออกแบบเตาเผาชนิดที่ไม่ต้องใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นมาช่วยในการเผา แต่ถ้าองค์ประกอบของขยะมูลฝอยมีส่วนที่เผาไหม้ได้ง่ายต่ำกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ (โดยน้ำหนัก) เตาเผาต้องเป็นชนิดที่มีเชื้อเพลิงอย่างอื่นช่วยในการเผาไหม้ นอกจากนี้เตาเผาทุกแบบต้องใช้เทคโนโลยีในการควบคุมกระบวนการเผาไหม้ อุณหภูมิ ความชื้น ผงฝุ่นละอองที่ปนออกไปกับควันและปลิวออกทางปล่องและซีไถ่ที่ตกลงไปส่วนล่างของเตา

เตาเผาขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ที่ใช้สำหรับชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ นั้น โดยทั่วไปเป็นแบบที่มีช่องการเผาไหม้ 2 ช่อง ได้แก่ช่องการเผาไหม้ขั้นต้น (Primary combustion chamber) และช่องการเผาไหม้ช่องที่ 2 (Secondary combustion chamber)

ช่องการเผาไหม้ขั้นต้น เป็นการเผาไหม้ขยะมูลฝอยโดยตรง ซึ่งจะมีส่วนที่เหลือจากการเผาไหม้แยกออกไป เช่น ก๊าซ ควัน ไอ น้ำ ผง และฝุ่นละออง ถ้าไม่มีช่องการเผาไหม้ขั้นที่สอง สิ่งต่างๆ เหลือจากการเผาไหม้เหล่านี้ก็จะผ่านออกไปทางปล่องควัน (Stack or chimney) ทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม ดังนั้นเตาเผาแบบนี้จึงจัดให้มีการเผาไหม้ขั้นที่สองเอาไว้เพื่อเผาไหม้สิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้ขั้นต้นให้หมดไปหรือให้เหลือแต่เพียงส่วนน้อย การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการเผาในเตานั้นไม่ว่าจะเป็นเตาเผาแบบใดก็ตาม ก็จะต้องมีซีไถ่เหลืออยู่ มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ประกอบกับประสิทธิภาพของเตา โดยทั่วไปจะเหลือซีไถ่ประมาณ 15-20 เปอร์เซ็นต์ และจำเป็นต้องนำไปกำจัดต่อไป ซึ่งต้องใช้พื้นที่ดินเป็นกำจัด ดังนั้นแม้จะสร้างเตาเผาขยะมูลฝอยแล้วยังต้องมีที่ดินไว้สำหรับขยะที่เผาไหม้ไม่ได้ และส่วนที่เหลือจากการเผาไหม้แล้วด้วย

ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบของเตาเผาขยะมูลฝอย เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนมากยิ่งขึ้น แทนที่จะเผาไหม้ให้หมดไปแต่เพียงอย่างเดียว ก็ได้มีการนำเอาพลังงานที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้นั้นไปใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในรูปของพลังงานความร้อน หรือพลังงานไฟฟ้า แต่ไม่ว่าจะเป็นการเผาแบบใดก็ตาม ค่าใช้จ่ายก็แพงกว่าการฝังกลบถึง 3-4 เท่า (Salvato 1982 อ้างในปริคา แฮมเจริญวงค์, 2531: 140) แม้ค่าก่อสร้างเตาเผาเพียงอย่าง

เดียวก็มีราคาสูง และเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังนั้นถ้าชุมชนใดสามารถกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบ หรือแม้การหมักทำปุ๋ย ก็ไม่ควรเลือกวิธีเตาเผา แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องสร้างเตาเผา ก็จะต้องคำนึงถึงลักษณะองค์ประกอบที่สำคัญของเตาเผา ดังนี้

1. สถานที่ตั้ง

1.1 ประชาชนต้องยอมรับ

1.2 ไม่ควรให้อยู่ห่างจากชุมชนมากนัก ทั้งนี้เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะ

1.3 ลักษณะและสภาพของพื้นที่ดิน ควรเป็นที่สูงพอสมควร น้ำไม่ท่วม อยู่ห่างจากย่านที่อยู่อาศัย และสถานที่ทำงานอื่นๆพอสมควร การคมนาคมสะดวก

1.4 แผนผังของอาคารและพื้นที่ของโรงงานต้องให้สะดวกแก่การทำงาน ทั้งยานพาหนะและพนักงาน และให้มีมาตรการในการป้องกันมลพิษจากขยะมูลฝอย และน้ำเสียที่ออกจากกองขยะด้วย

1.5 การออกแบบอาคารต้องคำนึงถึงความสวยงาม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และสะดวกสบายของพนักงานตามสมควร

1.6 ควรให้มีผลประโยชน์ตอบแทนตามสมควร เช่น ใต้พลังงานมาใช้

1.7 ต้องจัดพื้นที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการไว้สำหรับการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนที่เผาไม่ได้ ซึ่งคัดแยกก่อนการเผาไหม้ และส่วนที่เป็นขี้เถ้าด้วย

2. ลักษณะและส่วนประกอบที่สำคัญของเตา

2.1 ขนาดความจุ(Capacity)คิดเป็นปริมาณของขยะมูลฝอยที่สามารถเผาได้ เป็นต้น/วัน เช่นถ้าในการออกแบบกำหนดให้เผาได้ 600 ตันในเวลา 24 ชั่วโมง ดังนั้นการทำงานต้องแบ่งเวลาทำงานเป็น 2 ระยะ ระยะแรกให้เผาขยะมูลฝอย 400 ตันในเวลา 16 ชั่วโมง โดยจัดให้พนักงานที่ควบคุมทำงานเป็น 2 ผลัดๆละ 8 ชั่วโมง ระยะหลังให้เผาอีก 200 ตัน ในเวลา 8 ชั่วโมงเท่าเทียมกัน

ในการออกแบบเตาเผา จะต้องเผื่อไว้สำหรับการเพิ่มของขยะมูลฝอยซึ่งอาจเพิ่มมากขึ้นตามฤดูกาล และเผื่อไว้สำหรับช่วงวันหยุด รวมทั้งการที่ต้องหยุดเครื่องเพื่อการซ่อมแซมและดูแลรักษาด้วย ดังนั้นความจุเตาจะต้องเพิ่มให้เป็น 3-5 เท่า ของปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเผ่าต่อวัน และจะต้องจัดให้มีที่สำหรับพักขยะมูลฝอย เผื่อไว้สำหรับวันที่ไม่มีการเก็บขนวันหยุดสุดสัปดาห์ วันฝนตกหนัก ทำให้ขยะมูลฝอยเปียกมาก นอกจากนั้นจะต้องจัดอุปกรณ์สำหรับทำให้ขยะมูลฝอยได้มีการคลุกเคล้าผสมกันก่อนการเผาด้วย

2.2 บ่อรับขยะมูลฝอยก่อนเผา ควรให้มีความจุไม่น้อยกว่า 11/2 เท่าของ ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องเผาในแต่ละวัน แต่ถ้าจุได้เท่ากับ 3 วันจะดีที่สุด

2.3 ตะแกรงรับขยะในเตา ควรให้รับขยะมูลฝอยที่จะเผาได้ 15-25 ปอนด์/ ตารางฟุต/ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย พื้นที่ของตะแกรงคำนวณได้จาก

ปอนด์ของขยะที่จะต้องเผา

ปอนด์/ตารางฟุต/ชั่วโมงของขยะที่เผาได้

2.4 ปริมาณของอากาศที่ต้องการใช้สำหรับการเผาไหม้ ขึ้นอยู่กับลักษณะ และประเภทของขยะมูลฝอย ตัวอย่างเช่น เซลลูโลสต้องการอากาศสำหรับการเผาไหม้สมบูรณ์ (Completed combustion) 5-10 ปอนด์/เซลลูโลส 1 ปอนด์ สำหรับขยะมูลฝอยรวมโดยทั่วไป ต้องการอากาศเพื่อการเผาไหม้สมบูรณ์ประมาณ 7.7 ปอนด์ / ขยะมูลฝอย 1ปอนด์

2.5 เชื้อเพลิงที่ช่วยในการเผาไหม้ ต้องจัดให้มีไว้กรณีที่ขยะมีส่วนที่เผา ไหม้ได้น้อยกว่าร้อยละ 30 หรือความชื้นเกินกว่า ร้อยละ 50 อาจใช้ฟืน ถ่าน น้ำมันเตา น้ำมันดีเซล หรือ ก๊าซก็ได้

2.6 อุณหภูมิและค่าความร้อนภายในเตา ควรให้มีอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 1,400-1,800 องศาฟาเรนไฮด์ และมีค่าความร้อน 9,000-10,000 Btu/ปอนด์ของขยะแห้ง หรือ 3,000-6,000 Btu/ปอนด์ของขยะปกติที่ความชื้นไม่เกินร้อยละ30

2.7 ระบบการเผาไหม้ภายในเตา ต้องให้มีอุปกรณ์สำหรับคลุกขยะให้ ผสมกัน และมีการหมุนเวียนของอากาศภายในเตา เพื่อช่วยให้การเผาไหม้ดีขึ้น

2.8 การป้องกันการแตกร้าวของเตา เตาเผาขยะมูลฝอยทุกแบบจำเป็น จำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันการแตกร้าวอันเนื่องจากความร้อนสูงมากๆ วิธีที่ใช้กันมี 2 วิธีคือ

2.8.1 การใช้วัสดุทนความร้อนฉาบด้านในของเตา

2.8.2 ใช้น้ำหล่อเย็น

วัสดุสำหรับป้องกันการแตกร้าวของเตาที่นิยมใช้กันมากได้แก่ดินทนไฟ (Fire clay) ใช้น้ำฉาบด้านในส่วนต่างๆของเตา ซึ่งนอกจากจะป้องกันการแตกร้าวของเตาแล้ว มันยัง ทำหน้าที่เก็บความร้อนภายในเตา ช่วยทำให้การเผาไหม้ดีขึ้นอีกด้วย ดินทนไฟ อาจทำด้วยดิน เหนียว ทราช อะลูมินา ไคแอสปอร์ หรืออื่นๆ(US. dept. of hew,1970อ้างอิงในในปริคา แยมเจริญ วงศ์,2531: 146) ซึ่งมีคุณภาพแตกต่างกันแล้วแต่ชนิดของดินทนไฟนั้นๆ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 4 เกรด คือ Super duty , High duty,Medium duty และ Low duty ซึ่งอาจเทียบเป็นไทยได้กับ ชนิดดีเลิศ ชนิดดี ชนิดปานกลาง และต่ำกว่าชนิดปานกลาง สำหรับอิฐทนไฟที่ใช้โดยทั่วไป นั้น

ส่วนมากทำมาจากดินทนไฟชนิด Low duty นั่นเอง ความหนาของวัสดุทนไฟที่ฉาบไม่ควรน้อยกว่า 2 นิ้ว (Inst. For SWAPWA 1970 อ้างในในปริดา เข้มเจริญวงศ์, 2531: 146)

2.9 อายุการใช้งาน ในการออกแบบเตาเผาขยะมูลฝอยควรจะให้มียุการใช้งานได้อย่างน้อย 30 ปี สำหรับตัวโรงงาน และ 15 ปี สำหรับอุปกรณ์ต่างๆ

2.10 ปล่องควัน (Stack or chimney) จัดทำขึ้นไว้สำหรับให้ ก๊าซ ควัน รวมทั้งผง และฝุ่นละอองที่เกิดจากเผาไหม้ ผ่านออกไปสู่บรรยากาศภายนอก นอกจากนั้น ปล่องควันยังช่วยให้เกิดการหมุนเวียนของอากาศภายในเตา ซึ่งช่วยทำให้การเผาไหม้ดีขึ้นอีกด้วย

ในขณะที่มีการเผาไหม้ภายในเตา ก๊าซและควันที่ออกไปทางปล่องควัน จะมีอุณหภูมิสูงกว่าบรรยากาศภายนอก ประกอบกับความหนาแน่นของบรรยากาศด้านล่างของเตา มีน้อยกว่าบรรยากาศด้านนอก ดังนั้นจึงทำให้เกิดการหมุนเวียนของอากาศภายในเตา คือเมื่อควันลอยออกไปทางปล่องด้านบน อากาศจากทางส่วนล่างก็จะถูกอากาศภายนอกดันให้ไหลเข้าไปแทนที่ ความแตกต่างของอุณหภูมิประกอบกับความสูงของปล่องควันทำให้การหมุนเวียนของอากาศเป็นเช่นนั้น ดังนั้นปริมาณของอากาศที่หมุนเวียนภายในเตาจึงขึ้นอยู่กับขนาดความกว้างและความสูงของปล่องควันเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย ปล่องควันไฟสูงย่อมทำให้การหมุนเวียนอากาศเป็นไปได้ดีกว่าปล่องควันต่ำ แต่ปัจจุบันถ้าทำปล่องควันสูงมากก็เป็นอันตรายต่อยานพาหนะทางอากาศ ดังนั้นหลายๆแห่งจึงทำให้ปล่องไฟต่ำลง แต่ต้องใช้พัดลมช่วยให้การหมุนเวียนอากาศดีขึ้น ปล่องควันอาจทำด้วยเหล็กหล่อ ก่ออิฐ หรือคอนกรีตเสริมเหล็กก็ได้ ทางด้านบนควรติดสายล่อฟ้าเพื่อป้องกันฟ้าผ่าไว้ด้วย ส่วนทางด้านล่างก็ต้องให้มีช่องสำหรับเอาขี้เถ้าออก ขี้เถ้าบางส่วนที่ลอยปนออกไปทางปล่องควัน (Fly-ash) เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดมลพิษทางอากาศ ดังนั้นต้องจัดให้มีอุปกรณ์ในการควบคุมไว้ อาจทำเป็นแบบแผงกัน หรือแบบอื่นใดตามความเหมาะสม

2.11 การควบคุมสิ่งที่เผาไหม้ไม่หมด ซึ่งได้แก่ขี้เถ้า ผง ฝุ่นละออง ก๊าซ ควัน และอื่นๆ โดยเฉพาะส่วนที่ปลิวออกไปทางปล่องควัน ซึ่งเป็นตัวสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อม ดังนั้นจึงต้องจัดให้มีมาตรฐานในการควบคุมให้ถูกต้องเหมาะสม ปัจจุบันมีอุปกรณ์ในการควบคุมสิ่งที่ปล่องออกไปทางปล่องควันหลายชนิด แยกเป็น 2 ประเภท คือ ชนิดเปียก (Wet type) และชนิดแห้ง (Dry type) ซึ่งแต่ละชนิดมีประสิทธิภาพต่างกัน

การควบคุมสิ่งที่ปล่องออกทางปล่องควัน (Emission) นั้น ในต่างประเทศมีมาตรฐานกำหนดไว้ 2 ประการ คือ มาตรฐานคุณภาพอากาศจากแหล่งกำเนิด (Emission standard) และมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (Ambient air standard)

Emission Standard คือมาตรฐานสิ่งที่ปล่อยออกไปทางปล่องควันที่ยอมให้มีได้ในปริมาณสูงสุด(Maximum concentration of quantity up the stack) นั่นคือกำหนดไว้ว่า ก๊าซ หรือ ผง ฝุ่นละออง(Particulate)ที่ออกไปทางปล่องควันจะต้องมีไม่มากเกินไปที่กำหนดไว้ ซึ่งแตกต่างกันไปแล้วแต่ท้องถิ่นกำหนด

Ambient air standard หมายถึงมาตรฐานที่กำหนดความเข้มข้นสิ่งต่างๆ (ก๊าซ ผง ฝุ่นละออง) ของบรรยากาศทั่วไปภายนอกปล่องควัน(Maximum concentration for the outside air)

ในทางปฏิบัติ การวัดปริมาณ Emission จากปล่องควันต้องใช้เครื่องมือสอดเข้าไปในปล่องไฟนั้นๆจึงจะทำให้ทราบได้ในกรณี Ambient air standard จะต้องติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดไว้ตามที่ต่างๆตามความเหมาะสม จะเห็นว่าวิธีการค่อนข้างยุ่งยาก และสิ้นเปลืองทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย

ข้อดีของการกำจัดขยะโดยใช้เตาเผา

1. ใช้พื้นที่น้อย เมื่อเทียบกับวิธีการฝังกลบ
2. สามารถทำลายขยะมูลฝอยได้เกือบทุกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเตาเผาขยะขนาดใหญ่ที่มีตั้งแต่สองช่องขึ้นไป
3. โดยทั่วไปเตาเผาขนาดใหญ่ไม่ต้องใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นช่วย
4. สามารถสร้างในพื้นที่ไม่ห่างไกลจากแหล่งกำเนิดขยะมากนัก ทำให้ประหยัดค่าขนส่ง
5. ความร้อนที่เกิดจากการเผาไหม้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อาจเป็นทางด้านความร้อน หรือไฟฟ้าก็ได้
6. ไม่ค่อยกระทบกระเทือนจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ
7. ส่วนที่เหลือจากการเผาไหม้ (ขี้เถ้า) สามารถนำไปถมที่ได้

ข้อเสียของการกำจัดขยะโดยใช้เตาเผา

1. ค่าลงทุนในการก่อสร้างสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเตาขนาดใหญ่
2. ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม บำรุงรักษาค่อนข้างสูง เนื่องจากความร้อนสูงจึงเกิดการสึกหรองง่าย
3. เตาขนาดใหญ่ไม่เหมาะสมสำหรับปริมาณน้อยกว่า 1ตัน/วัน
4. เตาขนาดเล็กมักมีปัญหาเกี่ยวกับกลิ่นและควัน
5. ในกรณีที่ตั้งอุปกรณ์ควบคุมมลพิษจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น

2.7 การจัดการขยะมูลฝอย

เอกสารการประกอบการสอนชุดวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช(2546:380) กล่าวไว้ว่า การจัดการขยะมูลฝอยหมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานหรือ กฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดในการควบคุมการเกิดของขยะมูลฝอย การเก็บกัก การเก็บรวบรวม การขนถ่ายและขนส่ง การแปลงสภาพ การกำจัดให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางสาธารณสุข เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความสวยงามและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนการตอบสนองทัศนคติของสาธารณชน ดังนั้นการจัดการขยะมูลฝอยจึงรวมภารกิจด้านการบริหาร การเงิน กฎหมาย การวางแผน และวิศวกรรม ในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ ขยะมูลฝอย และต้องใช้วิชาการแขนงต่างๆ เช่น รัฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สาธารณสุข ศาสตร์ สังคมศาสตร์ ประชากรศาสตร์ การสื่อสาร อนุรักษ์ศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และวัสดุ ศาสตร์ ผสมผสานกันในการแก้ไขปัญหา

วิชาญ วงศ์วิวัฒน์ (อ้างใน จารุวรรณ ทองไพบูลย์, 2545) ได้สรุปการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไว้ว่า การบริหารระบบการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึงการบริหารระบบการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย คือสามารถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการได้ประมาณร้อยละ 90 ของขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด และไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือมีผลต่อการกระทบต่อสภาวะแวดล้อมเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด การบริหารงานดังกล่าวมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 5 ประการ คือการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร งบประมาณและเทคโนโลยี

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดการจัดการของคูนท์ซ์ และ โอ ดอนเนล (Koontz and O'Donnel, 1984) ที่เรียกว่า POSDC Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 P = การวางแผน (Planning) การวางแผนเป็นการเตรียมการขั้นต้นแรกในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์อนาคต (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน (Set objective) การพัฒนากลยุทธ์ในการวางแผน (Develop strategies) โดยจำแนกแผนออกเป็น โครงการ (Program) แผนงบประมาณและแนวทางในการปฏิบัติงาน (Procedure) ตลอดจนปรับปรุง นโยบาย การปฏิบัติงานให้สอดคล้องและทันเหตุการณ์เสมอ

ขั้นตอนที่ 2 O = การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดระบบการปฏิบัติงานให้ประสานสอดคล้องกันของทุกหน่วยงานในองค์การ ซึ่งได้แก่ การจัดโครงสร้างขององค์การการ (Organization Structure) การกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงาน การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ ตลอดจนการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง

ขั้นตอนที่ 3 S = การบริหารงานบุคคล (Staffing) เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคคลในองค์การในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบุคคล การปฐมนิเทศผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร เพื่อให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่ ความรับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ 4 D = การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การมอบหมายงาน การจูงใจ การประสานงาน การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ขั้นตอนที่ 5 C = การควบคุมกำกับ (Controlling) เป็นการกำหนดระบบรายงาน การพัฒนาและกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การวัดผลการปฏิบัติงาน และการกำหนดการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.8 แนวทางการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

โครงสร้างส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ มีกองหรือส่วนราชการสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการมูลฝอย โดยการจัดทำแผนงานการจัดเก็บมูลฝอย การบริหารบุคคลในกอง/ส่วนราชการสุขและสิ่งแวดล้อม การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกอง/ส่วนราชการสุข จัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ ควบคุมกำกับดูแลแก้ไขปัญหาการดำเนินงานจัดเก็บขยะมูลฝอย ภายใต้นโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดการเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การเก็บรวบรวมมูลฝอยจากบ้านเรือนประชาชนจากถังขยะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเตรียมไว้ แล้วทำการเก็บขนไปทิ้งที่บ่อขยะของเอกชนที่ตั้งอยู่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งใช้วิธีกำจัดมูลฝอยแบบเทกอง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอยให้กับเอกชน และดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริการเก็บขยะกับประชาชนในเขตพื้นที่ ตามอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละที่ได้ผ่านการเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศใช้ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

โดยสรุปการศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษาเฉพาะมูลฝอยที่เกิดจากบ้านเรือนประชาชน ที่องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการ ไม่รวมมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาล มูลฝอยอันตราย

โดยใช้แนวคิดการจัดการของคุนทซ์ และ โอ ดอนเนล (Koontz and O'Donnel) ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการ ส่วนผลการจัดเก็บมูลฝอย นำมาจากกิจกรรมในระบบการจัดการมูลฝอย โดยพิจารณาในส่วนที่จากเกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ ได้แก่กิจกรรมการเก็บรวบรวมมูลฝอย กิจกรรมการถ่ายเทและการขนส่ง และกิจกรรมการแปลงสภาพ

3. การจัดการ

3.1 ความหมาย

ทองหล่อ เดชไทย (2545:57) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหาร(Administration) และการจัดการ(Management) เป็นคำที่สามารถใช้แทนกันได้ เพราะมีจุดมุ่งหมายที่เหมือนกัน คือเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ แต่ต่างกันตรงที่ความนิยมในการนำไปใช้ โดยที่การบริหารมักพบบ่อยในวงการของราชการ และรัฐวิสาหกิจ ส่วนการจัดการนั้นใช้มากในทางธุรกิจ นอกจากนี้ก็ได้มีผู้พยายามอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างการบริหารและการจัดการ โดยอ้างเหตุผลว่าการบริหารส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนงาน ส่วนการจัดการนั้นเป็นการนำเอานโยบายและแผนงานไปดำเนินการ

อรพินท์ สีขาว (2542:6) กล่าวว่า คำว่า Administration และ Management มีความหมายเหมือนกัน แต่โดยทั่วไป นิยมใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน คือ Administration มักใช้เน้นในเรื่องการบริหารหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบายหรือใช้ในการบริหารราชการ แต่ Management หมายถึงการจัดการในทางธุรกิจมากกว่าที่จะหมายถึงการบริหารราชการ และหมายถึงการจัดการดำเนินตามนโยบายที่กำหนดไว้ เป็นการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยสรุปว่าการบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร(คน เงิน วัสดุ) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวได้ว่า การบริหาร คือ กระบวนการวางแผน การจัดการองค์กร การสั่งการ และการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์การและการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

พะยอม วงศ์สารศรี (2537:30) กล่าวถึงความหมายของการจัดการว่า การจัดการหรือที่บางคนเรียกว่าการบริหารนี้ มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายในลักษณะต่างๆพอแยกได้ 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่1.กล่าวว่าการจัดการเป็นศิลปะของการใช้คนอื่นทำงานให้แก่องค์การ (Management is an art of getting things done through others) หรือการจัดการเป็นศิลปะของ

การใช้บุคคลอื่นทำงานให้กับองค์กร โดยการตอบสนองต่อความต้องการ ความคาดหวังและจัดโอกาสให้เขาเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

ประเด็นที่2.การจัดการเป็นกระบวนการ (Management as a process) โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ (Systemic) มีการประสานงาน (Co-ordinated) และความร่วมมือร่วมใจจากทรัพยากรมนุษย์ (Co-operative human efforts)

ประเด็นที่3.การจัดการคือกลุ่มของผู้จัดการ (Management as a group of managers) เป็นการมององค์กรเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารหรือจัดการกิจกรรมต่างๆในองค์กร เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายขององค์กรและประสานงานให้สมาชิกในองค์กรดำเนินการไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน

โดยสรุปพะยอม วงศ์สารศรี ได้ให้ความหมายของการจัดการ คือกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือแรงใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการ และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจึงสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เสนาะ ดิเขาวี (2544:1) กล่าวว่า ความหมายของการบริหารที่ครอบคลุมที่สุดคือกระบวนการทำงานกับคนและวัสดุ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

อนิวัช แก้วจางง(ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์:25) กล่าวว่า การจัดการหมายถึงกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนโดยอาศัยบุคคลอื่นทำงานแทน ให้สำเร็จลุล่วงบรรลุผลได้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้วล่วงหน้า

ธงชัย สันติวงษ์(2545:1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการหมายถึงภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหลายคน (ที่เรียกว่าผู้บริหาร) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานงานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจประสบผลสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

3.2 ทรัพยากรบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์(2545:7) ปัจจัยการบริหารที่เป็นมูลเหตุพื้นฐานที่สำคัญ ที่ผู้บริหารทุกคนต้องหันมาสนใจในงานด้านจัดการ เพื่อใช้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมจะประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

1. คน (Man) คือทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการได้อย่างมาก ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพของงาน
2. เครื่องจักร (Machine) คือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า
3. เงินทุน (Money) คือปัจจัยที่สำคัญในการให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรในการหล่อเลี้ยง และเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินไปได้โดยไม่ติดขัด ซึ่งเงินทุนนี้มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงราคาต้นทุนของเงิน คือดอกเบี้ยอีกด้วย
4. วัสดุสิ่งของ (Material) ถือเป็นปัจจัยที่ปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างจากปัจจัยตัวอื่นๆ เพราะวัตถุดิบและวัสดุสิ่งของเหล่านี้ จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิต หรือสร้างบริการ ตลอดเวลา

3.3 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ

ออร์พินท์ สีขาว (2542: 12) กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีการจัดการ สามารถสรุปได้แนวคิดหลัก 3 แนวคิด ดังนี้

3.3.1 แนวคิดการจัดการสมัยเดิม ประกอบด้วย

- 1) แนวคิดที่มีหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (Scientific management) ของเทเลอร์ (Taylor)
- 2) การจัดการตามหลักการจัดการทั่วไป (General principles of management) ของฟาโยล (Fayol) หรือการจัดการตามหน้าที่งาน หรือกระบวนการจัดการ (Functional or process approach)

3.3.2 แนวคิดการจัดการแบบมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย

- 1) การจัดการตามแนวมนุษยสัมพันธ์ (Human relation) ของเมโย (Mayo)
- 2) การจัดการแบบพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral sciences)

3.3.3 แนวคิดการจัดการสมัยใหม่ ประกอบด้วย

- 1) การจัดการโดยใช้คณิตศาสตร์เพื่อช่วยการตัดสินใจ (Quantitative or decision marking approach)
- 2) การจัดการเชิงระบบ (System approach)
- 3) การจัดการเชิงสถานการณ์ (Situational theory)

1) แนวคิดที่มีหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (Scientific management)

เฟรดเดอริก ดับเบิลยู เทเลอร์ (Frederic w taylor) ซึ่งถือว่าเป็นบิดาของวิธีจัดการแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งรู้จักกันดีว่าเป็นทฤษฎีการจัดการแบบคลาสสิก มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One best way) สำหรับงานที่จะทำแต่ละอย่าง
2. ต้องมีการคัดเลือกและพัฒนาคนงาน จัดงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน และจะต้องการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีทำงานที่ถูกต้องด้วย และจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนงานที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตามงานที่จะให้ทำ
3. ต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีทำงาน และคนงาน ซึ่งเชื่อว่าคนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่กำหนดขึ้น

4. ต้องมีการประสานร่วมมือกันอย่างไร้ขีดระหว่างผู้บริหารและคนงาน

2) การจัดการตามหลักการจัดการทั่วไป (General principles of

management)

ออร์พินท์ สีขาว (2542:14-15) กล่าวถึง การจัดการตามหลักการจัดการทั่วไปหรือกระบวนการจัดการ มีหลักสรุปได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับหน้าที่การจัดการ (Management function) ประกอบด้วยหน้าที่ 5 ประการ คือ

1.1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงานหรือวิธีทางที่จะปฏิบัติขึ้นไว้เป็นแนวทางการทำงานในอนาคต

1.2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดให้มีโครงสร้างต่างๆ และอำนาจหน้าที่ให้อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

1.3. การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง การสั่งการต่างๆ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งผู้บริหารจะต้องกระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี และต้องเข้าใจผู้ปฏิบัติงานด้วย ตลอดจนเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนงานและองค์การที่มีอยู่ รวมถึงการติดต่อสื่อสารภายในองค์การด้วย

1.4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และไปสู่เป้าหมายเดียวกันในที่สุด

1.5 การควบคุม (Controlling) หมายถึง การที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากันกับแผนที่วางไว้

2. เกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหาร

ผู้บริหารระดับสูงต้องมีคุณลักษณะพร้อมทั้งความสามารถทางร่างกาย จิตใจ ไหวพริบ การศึกษาหาความรู้ เทคนิคในการทำงานและประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งรวมเรียกว่า ความสามารถทางการจัดการ ซึ่งต่างจากพนักงานระดับปฏิบัติที่จะเน้นหนักที่เทคนิควิธีการทำงานเป็นสำคัญ

3. เกี่ยวกับหลักการการจัดการ (Management principles)

Fayol ได้วางหลักทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการ 14 ข้อ คือ

3.1 หลักเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ (Authority responsibility) Fayol เชื่อว่าอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ และอำนาจหน้าที่ควรมีเท่ากับความรับผิดชอบ นั่นคือเมื่อผู้ใดได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานใดงานหนึ่ง ผู้นั้นก็ควรจะได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่เพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี

3.2 หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command) การกระทำใดๆของคณงานควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนในคำสั่งที่เกิดขึ้นนั่นเอง

3.3 หลักของการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction) ทั้งนี้ เพราะกิจกรรมของกลุ่มมีเป้าหมายอันเดียวกัน ควรจะต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นไปตามแผนงานเพียงอันเดียวร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรในที่สุด

3.4 หลักของการรียงไว้ซึ่งสายงาน (Scalar chain) ซึ่งคือสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงมายังระดับต่ำสุดขององค์กร ที่จะเอื้ออำนวยให้การบังคับบัญชาเป็นไปตามหลักการผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว และช่วยให้เกิดระเบียบในการติดต่อสื่อสารในองค์กรอีกด้วย

3.5 หลักของการแบ่งงานกันทำ (Division of work of specialization) คือการแบ่งงานกันทำตามความถนัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ของบุคลากรในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักเศรษฐศาสตร์

3.6 หลักการเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline) ระเบียบวินัยในการทำงานนั้น เกิดจากการปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำงาน โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดความเคารพเชื่อฟัง

และทำงานตามหน้าที่ด้วยความตั้งใจ ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีความยุติธรรม และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

3.7 หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองจากประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of individual to general interest) ระบุไว้ว่าเป้าหมายและผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของส่วนรวม ของกลุ่ม จะต้องมีความสำคัญเหนือกว่าเป้าหมายของส่วนบุคคล หรือของส่วนย่อยต่างๆ เพื่อที่จะให้สำเร็จผลตามเป้าหมายของกลุ่ม(องค์การ)นั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

3.8 หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration) ต้องมีความยุติธรรมและให้เกิดความพอใจ และประโยชน์มากที่สุดแก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือลูกจ้างและนายจ้าง ให้สามารถดำรงอยู่ได้ในภาวะการณ์ปัจจุบัน

3.9 หลักการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization) การจัดการควรจะต้องมีการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง เพื่อจะควบคุมส่วนต่างๆ ขององค์การไว้ได้เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์รวมสูงสุดเท่าที่จะทำได้

3.10 หลักของการมีระเบียบเรียบร้อย (Order) การจัดระเบียบสำหรับการทำงานของคนในองค์การนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดลักษณะและขอบเขตของงานให้ถูกต้องชัดเจน พร้อมทั้งระบุถึงความสัมพันธ์ของงานอื่น (ผังการจัดการองค์การ) เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.11 หลักของความเสมอภาค (Equity) ผู้บริหารต้องยึดถือเรื่องของความเอื้ออารี และความยุติธรรมเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความจงรักภักดี และอุทิศตนในการทำงานให้กับองค์การ

3.12 หลักของความมีเสถียรภาพของการว่าจ้างทำงาน (Stability of tenure) การที่คนเข้าออกมาก ย่อมเป็นสาเหตุของความสับสนเปลือง และทำให้การจัดการงานไม่เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นทั้งผู้บริหารและคนงานจะต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง เพื่อเรียนรู้งานจนทำให้ได้ดีเสียก่อน

3.13 หลักของความคิดริเริ่ม (Initiative) การช่วยกันคิดริเริ่มของคณาทุกคนในขอบเขตที่คนคนนั้นพึงมี จะเป็นพลังอันสำคัญที่จะทำให้องค์การเข้มแข็งขึ้นตลอดจนเป้าหมายและแผนงานต่างๆ ก็จะถูกทำให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วย

3.14 หลักของความสามัคคี (Esprit de corps) คือการเน้นถึงความจำเป็นที่ทุกคนในองค์การจะต้องทำงานเป็นกลุ่มที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายขององค์การเป็นอย่างดี ภายในทิศทางเดียวกัน

1) การจัดการแบบมนุษยสัมพันธ์

ออร์พินท์ สีขาว (2542 :17) กล่าวถึง นักจัดการตามแนวนี้คือ Elton Mayo ได้ศึกษางานวิจัยต่างๆที่ทำให้เข้าใจได้ว่าพฤติกรรมของคนงาน ไม่ใช่จะทำงานเพื่อหวังผลตอบแทนด้วยเงินเพียงอย่างเดียว ยังมีความต้องการด้านสังคมแลความรู้สึก ความสัมพันธ์ระหว่างคนงานด้วยกัน ก็มีส่วนทำให้คนงานคนงานพอใจและทำงานได้ดี บรรลุผลตามที่องค์กรตั้งเป้าหมายไว้ในลักษณะมนุษยสัมพันธ์ ส่วนต่างๆที่มีผลกระทบและได้รับความสนใจศึกษา คือ

1. ลักษณะผู้นำ (Leadership) เพื่อที่จะทราบถึงปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้นำ
2. การพัฒนาพนักงาน (Employee development) เพื่อยกฐานะและเพิ่มความสามารถในการทำงานให้กับพนักงาน
3. การติดต่อสื่อสาร (Communication) เพื่อสื่อสารระหว่างบุคคลในองค์กร

2) การจัดการสมัยใหม่

ออร์พินท์ สีขาว (2542: 18-21) กล่าวถึงการจัดการสมัยใหม่ แบ่งเป็น 3 แนวคิด ได้แก่

1. การจัดการโดยใช้คณิตศาสตร์เพื่อช่วยตัดสินใจ (Quantitative or decision marking approach)

การศึกษาตามแนวทางนี้ ได้มีการใช้เครื่องสมัยใหม่คือ การวิเคราะห์เชิงปริมาณเข้ามาใช้ ซึ่งข้อดีของการใช้เครื่องมือนี้คือ ช่วยให้ได้เครื่องมือสำหรับการพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้เป็นอย่างดี แต่วิธีนี้มักจะมองข้ามเรื่องราวที่เป็นข้อมูลเชิงบรรยายความอื่นๆ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริหารด้วย ทำให้เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถวัดได้แน่นอน ทำให้มีข้อเสียคือ ไม่สามารถกำหนดเวลาของจุดเริ่มต้นที่คงที่แน่นอนได้ และไม่สามารถแบ่งส่วนให้กะทัดรัดและชัดเจนได้ แต่การที่มีการให้ความสำคัญสำหรับวิธีนี้ในแง่ของการคิดและตัดสินใจกระทำที่จะช่วยผู้บริหารมีการใช้สามัญสำนึก มีการคิดที่สมเหตุสมผล มีหลักมีเกณฑ์ ก็เพราะว่า การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมาประกอบการตัดสินใจจะทำได้ก็เฉพาะข้อมูลที่แสดงออกมาในรูปของปริมาณทางคณิตศาสตร์ ที่เป็นแบบแผนได้เท่านั้น

2. การจัดการเชิงระบบ (System approach)

คือการจัดการอย่างเป็นระบบ ที่ปัจจัยต่างๆมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการแปรสภาพสภาพข้อมูลและการกระทำของมนุษย์ ในลักษณะที่มีสิ่งนำเข้า(Input) เข้าสู่ระบบและแปรสภาพออกเป็นผลผลิต (Output) ที่ส่งออกนอกระบบ ภายใน

ระบบจะประกอบไปด้วยระบบย่อยต่างๆ (Subsystem) ที่รวมและเกี่ยวพันกันอยู่เป็นระบบใหญ่ที่สัมพันธ์กันโดยตลอด ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนใดส่วนหนึ่งก็จะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ด้วยเสมอ

การจัดการเชิงระบบจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ขององค์การ ที่จะต้องทำการปรับตัวสมดุลกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกองค์การ ให้ประสานสนับสนุนกันได้อย่างดีในทุกแง่ทุกมุม คือความสัมพันธ์ระหว่างสภาพเศรษฐกิจและตลาดภายนอกควบคู่กับระบบผลิต การจำแนกแจกจ่ายการเงินและความสามารถในการจัดการของแต่ละหน่วยงาน ฉะนั้นเป้าหมายของการจัดการตามวิธีนี้ จะอยู่ที่การสามารถอยู่รอดและมีทรัพยากรที่เข้มแข็งมั่นคงพร้อมที่จะรับกับความกดดันอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกให้มีส่วนประกอบที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นวิธีที่มีความสมบูรณ์สูงสุด โดยรวมเอาทุกวิธีเข้าด้วยกัน เช่น หลักการต่างๆ ในสมัยเดิม แนวคิดและพฤติกรรมศาสตร์ และกลยุทธ์ต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีการปรับตัวที่จะรับกับสิ่งใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

ตามแนวคิดนี้ หน้าที่การงานทางด้านการจัดการ จะเปรียบเสมือนกับศูนย์รวมที่จะคอยเป็นเครื่องช่วย เพื่อช่วยให้ทิศทาง อัตราเติบโตและการเปลี่ยนแปลงขององค์การมีความเหมาะสม และช่วยให้มีโอกาสเติบโตต่อไปได้อีก แนวคิดของการจัดการจึงเท่ากับเน้นเรื่องการเติบโต (Growth-centered) ขององค์การเป็นสำคัญ

3. การจัดการเชิงสถานการณ์ (Situational theory)

แนวคิดนี้ยึดยึดปรัชญาของแนวคิดเชิงระบบเป็นพื้นฐาน แต่ก้าวไปไกลกว่าแนวคิดเชิงระบบอีกขั้นหนึ่ง คือ พยายามให้เกิดความสอดคล้องกันได้ระหว่างภาวะแวดล้อมกับโครงสร้างองค์การ โดยเชื่อว่าไม่มีโครงสร้างองค์การใดจะสามารถนำมาใช้ได้กับองค์การได้ทุกสถานการณ์ ดังนั้นระบบเปิดระบบงานที่ยืดหยุ่นอาจเหมาะกับโครงสร้างหรือสถานการณ์หนึ่ง แต่ระบบปิดระบบงานที่ไม่ยืดหยุ่นอาจเหมาะกับอีกสถานการณ์หนึ่ง ดังนั้นแนวความคิดนี้จึงเป็นการมององค์การตามกระบวนการข่าวสารข้อมูล ในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและมีการเปลี่ยนรูปจากสภาพแวดล้อม องค์การจะได้รับการมองในองค์รวมมากขึ้น

สำหรับการศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้แนวคิดการจัดการของคุนท์ซ์ และ โอ ดอนเนล (Koontz and O'Donnell) ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนาจ และการควบคุมกำกับ

4. ความพึงพอใจ

4.1 ความหมาย

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542:793) กล่าวว่า พึงพอใจ หมายความว่า รัก ชอบใจ

ซริณี เดชจินดา(อ้างถึงในอัญชติ ตั้งเจริญสุขจิระ,2545:5) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมาย นั้นได้รับการตอบสนอง

กิติมา ปรีดิลก(อ้างถึงในอัญชติ ตั้งเจริญสุขจิระ,2545:5) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจด้านต่างๆของงานและเขาได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

ธิดารัตน์ จันทรมณี (2551: 46) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ในทางบวก สิ่งนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ เมื่อบรรลุเป้าหมาย ก็จะเกิดความพึงพอใจลดความตึงเครียดลง

วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร (อ้างถึงในนงลักษณ์ เสถียร , 2443 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนเราที่สัมพันธ์กับโลกทัศน์ที่เกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี-เลว พอใจ-ไม่พอใจ สนใจ-ไม่สนใจ เป็นต้น

4.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ

4.2.1 ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs theory)

กึ่งกาญจน์ วรนิทัศน์ และคณะ (2552: 192-193) กล่าวถึง Abraham Maslow ผู้ซึ่งค้นพบทฤษฎีความต้องการเป็นลำดับขั้นของมนุษย์ โดย Maslow กล่าวไว้ว่ามนุษย์ถูกจูงใจโดยความต้องการ 5 ลำดับขั้นด้วยกัน คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการมีส่วนร่วม (Belongingness)
4. ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem needs)
5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-actualization needs)

ลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีความต้องการเป็นลำดับขั้นของ Maslow

1. มนุษย์มีความต้องการ 5 ประเภท
2. ความต้องการทั้ง 5 ประเภท เกิดนับเป็นลำดับขั้นเริ่มจากความต้องการด้านร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการด้านพื้นฐาน ไปจนลำดับขั้นสูงสุด คือความต้องการสมหวังในชีวิต

3. ความต้องการของมนุษย์ไม่มีจุดสิ้นสุด เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองจนพึงพอใจบางส่วนแล้ว มนุษย์จะแสวงหาความต้องการในขั้นต่อไป (ขั้นกว่า)

ประเภทของความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow

1. ความต้องการด้านร่างกาย คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานมนุษย์ประกอบด้วย ความต้องการอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม โดยในองค์การความต้องการด้านร่างกาย สามารถตอบสนองโดยมีอากาศเพียงพอ และค่าตอบแทนในระดับที่รับได้
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย หมายถึง ความปลอดภัยด้านร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ ธรรมชาติของมนุษย์มักหลีกเลี่ยงความเครียด หรืออันตรายทางร่างกาย เช่น การไม่มีอันตรายอันเป็นผลจากสภาพการทำงาน การตกงาน การขาดสิทธิประโยชน์ และทางสุขภาพ เป็นต้น

3. ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หลังจากที่มนุษย์ได้รับความพึงพอใจในความต้องการขั้นที่ 1 และ 2 แล้วความต้องการต่อไปที่มนุษย์ต้องการ คือความรักหรือมิตรภาพในองค์การ ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมสามารถตอบสนองได้ โดยการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน หรือการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหรือทีมงาน

4. ความต้องการการยกย่องนับถือ เป็นขั้นต่อไปที่มนุษย์ต้องการ คือการยอมรับความมีชื่อเสียง และความเชื่อมั่นในตนเอง โดยในองค์การต้องการการยกย่องนับถือตอบสนองโดยการมีสถานภาพที่สูงขึ้น โดยการให้รางวัลหรือความรับผิดชอบที่สูงขึ้น

5. ความต้องการสมหวังในชีวิต จัดเป็นความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งสามารถพัฒนาได้ โดยที่องค์การพยายามพัฒนาทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน

4.2.2 ทฤษฎีสองปัจจัย (Two-factor theory)

เฮนรี่ ดิเออร์ (2544 : 215-216) กล่าวถึงทฤษฎีที่ Frederich Herzberg พัฒนาขึ้นโดยสอบถามคนเป็นร้อยๆคน ด้วยคำถามว่า เมื่อไรมีความพอใจในการทำงานที่งานนั้น ทำให้เกิดการจูงใจ เมื่อไรที่รู้สึกไม่พอใจในการทำงานที่งานนั้น ไม่จูงใจให้อยากทำ เมื่อพบคำตอบว่าคนเหล่านั้นมีความพอใจในการทำงานเขาริยักปัจจัยนั้นว่า ปัจจัยที่สร้างความพอใจ(Satisfier

factor) และเมื่อพบคำตอบว่าคนไม่มีความพอใจในการทำงานเขาเรียกปัจจัยนั้นว่าปัจจัยจำเป็น (Hygiene factor)

1. ปัจจัยที่จำเป็นหรือปัจจัยอนามัย(Hygiene factors) คือ แหล่งที่มาของการทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ส่วนใหญ่เกิดจากสภาพของงาน(Job context) ที่ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ

1.1 สภาพการทำงาน ได้แก่สภาพห้อง อากาศ อุณหภูมิ เครื่องมือเครื่องใช้ แสงสว่าง ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยวัตถุ

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและลูกค้ำ

1.3 นโยบายและการบริหารขององค์กร ส่วนใหญ่เป็นเรื่องระบบงาน กฎเกณฑ์การทำงาน สายบังคับบัญชาในองค์กร

1.4 ความรู้ความสามารถของผู้บังคับบัญชาโดยตรง ได้แก่ ความสามารถ ความเป็นผู้นำ ประสิทธิภาพ การฝึกอบรม ความเชี่ยวชาญหรือทักษะของหัวหน้า

1.5 ค่าตอบแทนหรือเงินเดือนขั้นพื้นฐาน ซึ่งรวมความมั่นคงในการทำงานด้วย เป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบค่าตอบแทนเป็นสำคัญ

ปัจจัยทั้งห้าถ้าไม่มีความเหมาะสมหรือไม่ดี คนก็เกิดความไม่พอใจ ถ้าปัจจัยทั้งห้าดีมีความเหมาะสม คนก็รู้สึกเฉยๆ ดังนั้นเรียกเรียกว่าปัจจัยที่มีความจำเป็นที่องค์กรต้องจัดให้มีอยู่ในองค์กร หากไม่จัดให้มีปัจจัยเหล่านั้นอย่างเหมาะสมจะเกิดปัญหาในการทำงาน

2. ปัจจัยที่สร้างความพอใจ(Satisfier factor) เป็นแหล่งที่มาของการทำให้เกิดความพอใจในการทำงาน ส่วนใหญ่เกิดจากเนื้อหางาน (Job content) แบ่งเป็น 5 ปัจจัย คือ

2.1 ความรู้สึกที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ได้แก่งานที่ทำแล้วเกิดความสำเร็จ ทำงานที่มีมาตรฐานสูง งานที่ยุ่งยาก

2.2 ความรู้สึกที่ได้รับการยอมรับ คือ องค์กรเห็นความสำคัญของ ผู้ปฏิบัติงาน ให้เกียรติ ให้ความสำคัญ

2.3 ความรู้สึกรับผิดชอบ ได้แก่ งานที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบในงานนั้นสูง งานยากและท้าทายความสามารถของผู้ทำงาน

2.4 ความก้าวหน้าในการทำงาน หมายถึง ทำงานนั้นแล้วได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และการทำงานนั้น ทำให้เก่งขึ้น ชำนาญขึ้น และมีความรู้มากขึ้น

2.5 ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบงานนั้น เป็นงานที่ตรงกับรสนิยม ความชอบของผู้ปฏิบัติงานเพียงใด หากชอบคนก็จะทำงานนั้นสนุก

4.3 ความพอใจในงาน

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2548: 107) กล่าวถึงความพึงพอใจในงาน คือ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน อันเป็นผลจากการได้รับสิ่งที่ดีจากการทำงาน และความเหมาะสมพอดีระหว่างบุคคล และองค์กรในด้านสิ่งที่ได้รับจากการทำงานดังต่อไปนี้

1. การจ่ายค่าตอบแทน (Pay) หมายถึงจำนวนเงินที่ได้รับจากการทำงานอย่างเป็นธรรมเป็นไปตามความรู้ความสามารถ

2. งานที่ทำ (Work itself) ทำงานที่พนักงานมีความสนใจและมีโอกาสในการเรียนรู้งานและได้รับการยอมรับในการทำงานนั้น

3. มีโอกาสได้รับความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น (Promotion opportunities) มีความก้าวหน้าในงาน ได้รับการส่งเสริมให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น

4. การมีหัวหน้าที่ดี (Supervision) มีความสามารถทางเทคนิคการทำงานและมีทักษะระหว่างบุคคลที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้างานและพนักงาน

5. มีเพื่อนร่วมงานที่ดี (Co-workers) มีเพื่อนร่วมงานที่เป็นมิตร มีความสามารถและให้การสนับสนุนที่ดี

6. สภาพการทำงาน (Working condition) มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี มีบรรยากาศการทำงานที่สะดวกสบาย มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานที่ดี

7. มีความมั่นคงในงาน (Job security) มีการจ้างงานที่มั่นคงต่อเนื่องตลอดเวลา สมยศ นาวิกาน (อ้างถึงใน อารีย์ วงเกษม ,2542:21) ได้กล่าวถึงความต้องการในการปฏิบัติงานตามแนวคิดของคูเปอร์ 7 ข้อ คือ

1. ได้งานที่เขาสนใจ

2. มีอุปกรณ์ที่ดีสำหรับการทำงาน

3. มีค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม

4. มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

5. สภาพการทำงานที่ดี รวมทั้งชั่วโมงการทำงานและสถานที่ที่เหมาะสม

6. ความสะดวกในการไปกลับ รวมทั้งสวัสดิการอื่นๆ

7. การทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจในการควบคุม การปกครอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนที่เขาขอยกย่องนับถือ

4.4 ความพึงพอใจของประชาชน

ไพโรจน์ สันตนิรันดร์(อ้างถึงในอารีย์ วงศ์เกษม ,2542 : 22) ได้อธิบายไว้ว่า Karin Broven และ Philid B Coulter แห่งมหาวิทยาลัยยอลาบามา ได้สร้างตัวแบบความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจากหน่วยงานรัฐ มีตัวแปรดังนี้

1. ความรู้สึกว่าได้รับบริการอย่างทันเวลา
2. ความรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติอย่างดี
3. ความรู้สึกว่าได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน
4. ความรู้สึกว่าผู้ให้บริการมีความรับผิดชอบในงาน
5. ความรู้สึกว่าผู้ให้บริการมีความรู้ความสามารถให้บริการอย่างได้ผล

ภัทราวดี สุทธิธนากุล(อ้างถึงในอารีย์ วงศ์เกษม , 2542: 23) สรุปว่า A.R Ryagi เห็นว่าการให้บริการที่เป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชน ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่วัดยาก และให้คำจำกัดความยาก แต่อาจกล่าวได้อย่างกว้างๆถึงองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ คือ

1. ให้บริการที่เท่าเทียมกันแก่ประชาชน
2. ให้บริการในเวลาที่เหมาะสม เช่น บริการดับเพลิง
3. ให้บริการโดยคำนึงถึงความมากน้อย คือบริการไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป
4. ให้บริการที่มีความสืบเนื่อง ประชาชนสามารถใช้บริการได้ตลอดเวลา

โดยสรุปความพึงพอใจในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความรู้สึก ทัศนคติ ของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชน ที่มีต่อการจัดการมูลฝอย ตาม ทฤษฎีของมาสโลว์ ทฤษฎีสองปัจจัย โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานจัดเก็บมูลฝอย เน้นความพึงพอใจที่มีต่อผลงานของการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้น ได้แก่ สภาพการทำงาน นโยบายและการบริหารขององค์การ(ระบบของงาน) ความรู้ความสามารถของผู้บังคับบัญชา สวัสดิการ สำหรับประชาชน ใช้ตัวแบบของ Karin Broven และ Philid B Coulter และ A.R Ryagi และทฤษฎีสองปัจจัยวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการมูลฝอย ได้แก่ การให้บริการที่ทันเวลา ต่อเนื่องเหมาะสม การได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ การรับบริการมีความรู้ความสามารถให้บริการอย่างได้ผล การได้รับการยอมรับ(การมีส่วนร่วม) นโยบายและการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย

จารุวรรณ ทองไพบลูย์ (2545) ศึกษาการบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1.ด้านการวางแผน มีการจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบครอบคลุมและเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา มีการประเมินผลที่เหมาะสม 2.ด้านการจัดการองค์การ การจัดการองค์การมีความเหมาะสม 3.ด้านบุคลากร บุคคลในหน่วยงานส่วนหนึ่งมีความรู้ความสามารถเพียงพอ แต่บางส่วนเห็นว่าบุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอ บุคลากรได้รับค่าตอบแทนอย่างเพียงพอเหมาะสม บุคลากรมีความเข้าใจและมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ แต่มีปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ และจัดอัตรากำลังไม่เหมาะสม 4.ด้านงบประมาณ งบประมาณมีไม่เพียงพอ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมมีอัตราต่ำ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่เหมาะสม 5.ด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่พอใจกับภาพรวมของการจัดเก็บและวิธีการจัดเก็บ 6.ด้านการขนย้ายขยะมูลฝอย วิธีการและเส้นทางในการขนย้ายมีความเหมาะสม ปลอดภัย 7.ด้านการแปรสภาพขยะมูลฝอย ไม่มีการแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อนำมาแปรสภาพก่อนนำไปกำจัด ประกอบกับบุคลากรที่ทำการแปรสภาพไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ 8.ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย สถานที่และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ไม่มีความเหมาะสม พื้นที่กำจัดไม่เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอย บางพื้นที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่เทศบาล เพื่อเป็นการเช่าที่ทิ้งขยะ ส่วนในบางพื้นที่ประชาชนได้ทำการกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดอันตราย

อารีย์ วงศ์เกษม (2542) ศึกษาการบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยโดยองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัญหาด้านการบริหารจัดการคือประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน และเจ้าหน้าที่ไม่ทราบวิธีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ การจัดองค์การ การจัดหน่วยงานย่อยในงานรักษาความสะอาดไม่เหมาะสม การจัดบุคลากร จำนวนเจ้าหน้าที่และคนงานไม่เพียงพอกับปริมาณงานรักษาความสะอาด เทคโนโลยี อุปกรณ์เครื่องใช้มีอายุใช้งานมานานและไม่เพียงพอกับปริมาณมูลฝอย การงบประมาณ มีการลงทุนสูง รายจ่ายสูงกว่ารายรับ ส่วนปัญหาในการจัดการมูลฝอย พบว่ามีมูลฝอยตกค้างประชาชนยังได้รับความรำคาญกลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย การขนย้ายมูลฝอยไปกำจัดขาดฝาปิดมิดชิด มูลฝอยตกหล่น ไม่สามารถเข้าไปเก็บมูลฝอยในชุมชนได้ทั่วถึง วิธีการกำจัดมูลฝอยยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและหลักสุขาภิบาล พื้นที่ในการกำจัดมูลฝอยยังไม่เพียงพอ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการมูลฝอยพบว่าเทศบาลมีความสามารถในการจัดการมูล

ฝอยร้อยละ 85 ของมูลฝอยที่เกิดขึ้น ในจำนวน 12 ต้น/วัน การเก็บค่าธรรมเนียมไม่เหมาะสมและไม่ครอบคลุมพื้นที่ ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้แนวคิดของผู้บริหารในการพัฒนาพบว่า การวางแผนควรมีการดำเนินการจัดทำแผนร่วมกันระหว่างบุคคล 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายประชาชน ฝ่ายสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล การจัดองค์การควรกำหนดหน่วยงานย่อย งานรักษาความสะอาดในกองอนามัยให้เหมาะสมกับปริมาณงาน การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับโครงสร้างของงานรักษาความสะอาด กำหนดตำแหน่งให้เพียงพอและตรงสายงาน เทคโนโลยีควรจัดหาอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการจัดการมูลฝอยให้เพียงพอกับปริมาณมูลฝอย ปฏิบัติงานสำคัญให้ประชาชนรักความสะอาด ลดปริมาณมูลฝอย งบประมาณควรประเมินค่าใช้จ่ายทั้งระบบ และปรับค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม ควรหาทางลดค่าใช้จ่ายลงโดยการจ้างเอกชนดำเนินการในการจัดการมูลฝอย

ฉัฐกร ชูเกียรติ (2548) ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเชิงกลยุทธ์ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่าภาพรวมของสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลด่านขุนทดมีหลายด้าน คือ ปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ปัญหาการจัดเก็บขยะมูลฝอย ปัญหาบ่อขยะเต็ม ปัญหาเรื่องร้องเรียนของชุมชนรอบบ่อขยะ ปัญหาการต่อต้านของประชาชน เทศบาลตำบลด่านขุนทดได้นำวิธีการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ 1. กลยุทธ์การระสานความเข้าใจ 2. กลยุทธ์การจัดการขยะ 3. กลยุทธ์การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม 4. กลยุทธ์การบริหารองค์การ ทำให้สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอย ประชาชนในชุมชนเข้าใจการจัดการขยะแบบครบวงจร และให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านต่างๆ เช่น การคัดแยกขยะ การทำความสะอาดชุมชน ทั้งนี้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นทุกขนาดและทุกรูปแบบ ผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเชิงกลยุทธ์ ส่งผลให้เทศบาลตำบลด่านขุนทดได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่ง ระดับประเทศ จากกรมปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545

นุฎล มงคล (2549) ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า ประชากรในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 9,674 คน แบ่งเป็นประชากรภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย มีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.17 กิโลกรัม/คน/วัน และ 0.15 กิโลกรัม/คน/วัน องค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นพวกเศษอาหาร พลาสติก และกระดาษ การจัดการมูลฝอยแบ่งออกเป็น 3 เส้นทาง มีถังรองรับขยะมูลฝอย 169 จุด วิธีการจัดการขยะมูลฝอยประกอบด้วย การเผาในเตาขยะ การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ การฝังกลบ และการนำกลับมาใช้ใหม่ คิดเป็นการกำจัดประมาณร้อยละ 28, 18.38 และ 16 ตามลำดับ ภาพรวมวิธีการจัดการยังไม่มีปัญหามาก เพราะสามารถรองรับมูลฝอยที่เกิดขึ้นแต่ละวันได้ ยกเว้นการคัดแยก

ทำให้ขยะมูลฝอยมีลักษณะเปียกชื้น สิ้นเปลืองเชื้อเพลิงในการเผา ส่วนการฝังกลบขาดงบประมาณทำให้การดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เนื่องจากขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการส่งเสริมโครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ประเภทต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนขยะมูลฝอย เนื่องจากการส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ และเป็นการลดขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหานี้ในระยะยาว

ดวงเด่น ศรีบุรี (2547) ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า

1. การเชิญชวนเข้าร่วมโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล การใช้นุญช้สัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคย การสร้างจิตสำนึก การลงพื้นที่พบปะ รวมทั้งการจัดกิจกรรมและนำทีมลงนิเทศและติดตามผลงาน เป็นวิธีการได้มาซึ่งอาสาสมัครอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม และผู้นำชุมชน

2. ปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการเข้าร่วมบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน พบว่าการมีจิตสำนึก บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ผู้นำ ความต้องการเห็นชุมชนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นปัจจัยที่สร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรกับประชาชนในการเข้าร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

3. การใช้กลยุทธ์นำวิถีชีวิตประจำวันที่ประชาชนปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว นำมาปรับเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ชาคร คัยนันท์ (2547) ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคามพบว่า ระบบบริหารงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการปรับปรุงการจัดการขยะทั้งด้านการวางแผน การบริการ ความรับผิดชอบ และด้านความรู้ความสามารถ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขยช ดั่งยืนยง (2546) การศึกษาความเหมาะสมการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง พบว่าองค์ประกอบและปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของเทศบาลปลายบาง ยังมีขยะที่นำมาคัดแยกเป็นขยะรีไซเคิลและขยะอินทรีย์ที่สามารถนำมาเป็นปุ๋ยหมักได้ ส่งผลให้สามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยด้วยวิธีต่างๆแบบผสมผสาน โดยเน้นไปที่การคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ อันทำให้ขยะมูลฝอยที่ต้องถูกกำจัดมีปริมาณลดลง ในด้านงบประมาณที่ใช้เพื่อการดำเนินการในรูปแบบ

ผสมผสานนี้มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนน้อยกว่าวิธีการจัดการที่มีอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งยังช่วยลดภาระ
แก่ทางบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้อีกทาง

สุรวุฒิ รอบรู้(2540) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านขยะมูลฝอยของเทศบาล
เมืองมุกดาหาร พบว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
และเมื่อพิจารณาด้านการเก็บขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ฐานข้อมูลการวิจัย กลุ่มงานท้องถิ่นและภูมิภาคศึกษา สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่องการบริหารจัดการระบบกำจัดขยะแบบศูนย์รวมขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพค่อนข้างจำกัดในการจัดการขยะ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก เช่นเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วน
ตำบล พบว่าศักยภาพและความพร้อมในการให้บริการด้านการจัดการขยะอยู่ในระดับต่ำมาก
จะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย สำหรับ
ปัญหาสำคัญที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งประสบอยู่คือการขาดความร่วมมือจาก
ประชาชนในการจัดการขยะ ทั้งด้านการลดปริมาณขยะที่ต้นทาง การจ่ายค่าธรรมเนียมขยะ

กิ่งแก้ว กุดโอภาส (2543) วิจัยเรื่องกระบวนการและข่ายความร่วมมือในการ
จัดการขยะมูลฝอยขององค์กรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการนำขยะมูลฝอยทำปุ๋ยหมักบ้างแต่ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยัง
ไม่มีหน่วยงานของรัฐในการช่วยเหลือแนะนำ และให้ความรู้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังไม่มีกรรมการนำขยะ
มาฟื้นฟูใช้ประโยชน์ใหม่ เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ต้นทุนสูง อย่างไรก็ตามจากการศึกษา
พบว่า ได้มีการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำไปขายและนำไปใช้ประโยชน์ในการซ่อมแซม หรือล้างน้ำทำ
ความสะอาดเพื่อนำมาใช้ซ้ำบ้างด้วย ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงการนำมาใช้ประโยชน์ให้สามารถ
กลับมาใช้ได้หลายวิธี นอกจากเก็บวัสดุที่เหลือใช้หรือขยะมูลฝอยส่วนที่ขายได้ให้ผู้รับซื้อของเก่า
เพื่อเข้าโรงงานแปรสภาพเป็นส่วนมาก

วีรพล คำพุด(2542) การศึกษาความเหมาะสมระบบการกำจัดขยะมูลฝอย
เทศบาลเมืองแกลง พบว่าเทศบาลเมืองแกลงควรใช้ระบบการกำจัดขยะมูลฝอยในอนาคต โดยมี
ทางเลือก คือ 1.การหมักทำปุ๋ย 2.การเผาในเตา 3.การฝังกลบพื้นที่

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการมูลฝอย

รุ่งอรุณ บุญสาขันธ์ (2543) ศึกษาเทศบาลและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการบริหารจัดการขยะเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า คณะ
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมการบริหารเทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น

นักการเมืองท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการต่างๆในจังหวัดขอนแก่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากหอการค้า และ สภาอุตสาหกรรม การบริหารพบว่ามีการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลอย่างเป็นระบบ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการบริหารจัดการขยะแต่ละชุมชน ได้แก่แรงจูงใจ และการเปิดโอกาสในการบริหารเทศบาลให้กับคณะกรรมการชุมชน ส่วนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการประเมินแผนอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง

5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

อ้อย ปรีเจริญ(2546) การศึกษาผลการดำเนินงานรักษาความสะอาดเกี่ยวกับมูลฝอยของเทศบาลมาบตาพุด พบว่าประสิทธิผลของการดำเนินงานรักษาความสะอาดเป็นไปตามเป้าหมาย คือ การกวาดทำความสะอาดถนน การจัดทำเขตปลอดถังขยะและการกำจัดมูลฝอย ส่วนการเก็บขนขยะและจำนวนถังขยะยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ตามเป้าหมาย ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานรักษาความสะอาดเกี่ยวกับมูลฝอยของเทศบาลมาบตาพุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพอใจโดยรวมในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจระดับปานกลางเหมือนกันทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการกำจัดมูลฝอย ด้านการกวาดทำความสะอาดถนน ด้านการจัดทำโครงการเขตปลอดถังขยะ ด้านการตั้งถังขยะรองรับมูลฝอยตามลำดับ ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานรักษาความสะอาด พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในด้านการขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ขาดความร่วมมือของประชาชน การบังคับกฎหมาย การขยายตัวของเมืองและประชากรอย่างรวดเร็ว การเมืองและนโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง ด้านนโยบายของรัฐบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดการมูลฝอยไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค การจ้างเหมาเอกชนเข้าดำเนินการแทน การคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงหน้าที่ของเทศบาลและประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด สิ่งสำคัญควรมีการสร้างจิตสำนึกการรักษาความสะอาดตั้งแต่วัยเยาว์โดยเริ่มจากครอบครัวและโรงเรียน

ธนพร เรืองคำ(2544) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะและความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะมูลฝอย พบว่าความพึงพอใจในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลสันมหาพน มีความพอใจในระดับมากคือ ความสุภาพในการบริการของพนักงานขายถุงขยะของเทศบาล ความสุภาพของพนักงานเก็บขยะ ความรวดเร็วในการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ความสุภาพของพนักงานขับรถขนขยะ ความสุภาพในการบริการจัดเก็บขยะของพนักงานเก็บขยะ การแต่งกายของพนักงานเก็บขยะ ความถี่ในการจัดเก็บขยะของ

พนักงานเก็บขยะที่บริเวณหน้าบ้าน ความเป็นกันเองของพนักงานของพนักงานขายถุงขยะของเทศบาล สีของถุงขยะ ความหนาของถุงขยะ ช่วงเวลาที่รถขนขยะมาจัดเก็บขยะ ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากขยะของเจ้าหน้าที่เทศบาล ขนาดถุงขยะ การนำตราสัญลักษณ์ของเทศบาลมาพิมพ์บนถุงขยะ สถานที่ฝังกลบของเทศบาล และความคุ้มค่าต่อราคาถุงขยะที่มีตราสัญลักษณ์ของเทศบาล

โดยสรุปจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าองค์กรปกครองท้องถิ่นยังมีปัญหาในเรื่องการจัดการมูลฝอย ในด้านต่างๆ ทั้ง เช่น การวางแผน บุคลากร งบประมาณ การกำจัดมูลฝอยที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นการศึกษากาการจัดการมูลฝอยจะช่วยให้้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการมูลฝอยได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ตลอดจนความสัมพันธ์ของการจัดการมูลฝอย และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะองจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ

1.1.1 ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกองดีการบริหารส่วนตำบล รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาการผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะองจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 37 คน

1.1.2 พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ได้แก่พนักงานจ้างทั้งหมดที่ทำหน้าที่จัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะอง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 60 คน

1.1.3 ประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย ได้แก่ประชาชนในครัวเรือนที่รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะอง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 24,918 ครัวเรือน โดย 1 ครัวเรือนเท่ากับประชาชน 1 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาในทุกหน่วยประชากร จำนวน 37 คน ดังตาราง

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ

องค์การบริหารส่วนตำบล	นายก อบต. (คน)	รองนายก อบต. (คน)	ปลัด อบต. (คน)	รองปลัด อบต. (คน)	ผอ.กอง/ หัวหน้าส่วน สาธารณสุขฯ (คน)	รักษาการ ผอ. กอง/หัวหน้าส่วน สาธารณสุขฯ (คน)	ตำแหน่ง อื่น (คน)
อบต.บางป่อ	1	2	1	2	-	-	1
อบต. คลองด่าน	1	2	1	2	1	-	-
อบต. บางเพรียง	1	2	1	1	-	-	1
อบต. บางพลีน้อย	1	2	1	1	-	1	-
อบต. บ้านระกาศ	1	2	1	1	-	-	-
อบต.เป็รียง	1	2	1	1	-	-	-
รวม	6	12	6	8	1	2	2

1.2.2 พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ศึกษาในทุกหน่วยราชการ จำนวน 60 คน ดังตาราง

ตารางที่ 3.2 จำนวนพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ

องค์การบริหารส่วน ตำบล	พนักงานขับรถบรรทุกขยะ	พนักงานประจำรถบรรทุกขยะ	รวม
อบต.บางป่อ	4	13	17
อบต.คลองด่าน	2	6	8
อบต.บางเพรียง	2	8	10
อบต.บางพลีน้อย	2	8	10
อบต.บ้านระกาศ	2	8	10
อบต.เป็รียง	1	4	5
รวม	13	47	60

1.2.3 ประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1970 อ้างถึงในทรวงทิพย์ วงศ์พันธุ์, 2541:48)

$$\text{สูตรดังกล่าวคือ } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนของประชากร

(ในที่นี้เป็นจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในปีพ.ศ. 2552 จำนวน 24,918 ครัวเรือน)

e = ค่าความคาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้กำหนดที่ร้อยละ 5 (0.05)

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{24918}{1 + (24918 \times 0.05^2)}$$

$$= 393.65 \text{ ครัวเรือน}$$

ดังนั้นประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 394 ครัวเรือนเท่ากับประชาชน 394 คน โดยคิดตามสัดส่วนจำนวนครัวเรือน ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อจำนวน 8,990 ครัวเรือน คิดสัดส่วนได้ 142 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านจำนวน 4,418 ครัวเรือน คิดสัดส่วนได้ 70 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียงจำนวน 6,054 ครัวเรือน คิดสัดส่วนได้ 96 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีน้อยจำนวน 2,414 ครัวเรือน คิดสัดส่วนได้ 38 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านระกาศจำนวน 1,791 ครัวเรือน คิดสัดส่วนได้ 28 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลเปร็งจำนวน 1,252 ครัวเรือน คิดสัดส่วนได้ 20 คน

การเก็บตัวอย่างใช้วิธีการเก็บตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือ

2.1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและเครื่องมือในการวิจัย

2.1.3 นำแบบสอบถามตรวจสอบหาความตรงของเนื้อหา (Content validity)

โดยนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหา

2.1.5 นำแบบสอบถาม ที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้ ในองค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง (ผู้บริหาร 19 คน พนักงานจัดเก็บมูลฝอย 30 คน ประชาชน 30 คน) จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏ ดังนี้

1) แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

แบบสอบถามทั้งชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.95

แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.96

แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการจัดการมูลฝอยได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.78

แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.85

2) แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

แบบสอบถามทั้งชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.94

แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.90

แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการจัดการมูลฝอย ได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.85

แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.88

3) แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับประชาชนผู้รับบริการ

แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.89

2.1.6 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้การวิจัย

2.1.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการมูลฝอย โดยเป็นคำถามเลือกตอบและเป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบไปด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในผลการจัดการมูลฝอย ประกอบไปด้วย การเก็บรวบรวมมูลฝอย การถ่ายเทและการขนส่ง และการแปลงสภาพ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.2 แบบสอบถามสำหรับพนักงานจัดเก็บมูลฝอย แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับมูลฝอย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยตามการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบไปด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในผลการจัดการมูลฝอย ประกอบไปด้วย การเก็บรวบรวมมูลฝอย การถ่ายเทและการขนส่ง และการแปลงสภาพ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.3 แบบสอบถามสำหรับประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของ
องค์การบริหารส่วนตำบล

ทั้งนี้แบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย การ
ดำเนินของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยตามการจัดการมูลฝอย ผลการจัดเก็บมูลฝอย และความพึงพอใจ
ในการจัดการมูลฝอย เป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) ให้คะแนนตามแบบของ Likert
Scale 5 ระดับ ได้แก่

1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เห็นด้วย/พึงพอใจน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เห็นด้วย/พึงพอใจน้อย
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เห็นด้วย/พึงพอใจปานกลาง
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เห็นด้วย/พึงพอใจมาก
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เห็นด้วย/พึงพอใจมากที่สุด

จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาหาระดับการปฏิบัติ ระดับความคิดเห็น และระดับ
ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย แบ่งออกเป็น 3 ระดับตามแนวคิดของ Best โดยใช้คะแนน
สูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดแล้วนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับที่ต้องการแบ่ง ได้เกณฑ์การ
แบ่งระดับการปฏิบัติงาน ระดับความคิดเห็น และความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ดังนี้

ระดับต่ำ	หมายถึง	ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-2.33
ระดับปานกลาง	หมายถึง	ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.34-3.67
ระดับสูง	หมายถึง	ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.68-5.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามระหว่างเดือน มกราคม ถึง มีนาคม
2553 ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 37 คน
พนักงานเก็บขยะมูลฝอยจำนวน 60 คน

3.2 ออกเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6
ตำบล จำนวน 394 คน

3.3 นำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อเตรียมวิเคราะห์
ข้อมูลต่อไป

4. วิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลมาบันทึกในคอมพิวเตอร์ ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา

4.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บขยะมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

4.1.2 การจัดการมูลฝอย การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย และความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1.3 ผลการจัดการมูลฝอย ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติเชิงอนุมาน

เพื่อหาความสัมพันธ์ของการจัดการมูลฝอย และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอย โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1.00 (ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.05 (ตั้งแต่ 0.30-0.69) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0 (ต่ำกว่า 0.30) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 ถือว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 3 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ตอนที่ 4 ผลการจัดการมูลฝอย

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการมูลฝอย และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย 3 กลุ่มได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย และคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย มีรายละเอียด ตามตารางที่ 4.1-4.3

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละ ของคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ .

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	32	86.5
หญิง	5	13.5
รวม	37	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1-35 ปี	2	5.4
36-45 ปี	18	48.6
46-55 ปี	13	35.1
56 ปีขึ้นไป	4	10.8
รวม	37	100.0
สถานภาพสมรส		
โสด	5	13.5
สมรส	31	83.8
หม้าย	0	0.0
หย่าร้าง	1	2.7
รวม	37	100.0
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	21.6
ปริญญาตรี	13	35.1
สูงกว่าปริญญาตรี	16	43.2
รวม	37	100.0
ตำแหน่ง		
นายก อบต.	6	16.2
รองนายก อบต.	12	32.4
ปลัด อบต.	6	16.2
รองปลัด อบต.	8	21.6
ผอ.กอง/หัวหน้าส่วนสาธารณสุข	1	2.7
รักษาการกอง/หัวหน้าส่วนสาธารณสุข	2	5.4
ตำแหน่งอื่นๆ	2	5.4
รวม	37	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง		
1-4 ปี	19	51.4
5-8 ปี	7	18.9
8-12 ปี	3	8.1
12 ปีขึ้นไป	8	21.6
รวม	37	100.0
การอบรม/ศึกษาดูงาน		
เคยอบรม	10	27.0
ไม่เคยอบรม	27	73.0
รวม	37	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.5 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 48.6 รองลงมาอายุระหว่าง 46-55 ปี และอายุ 56 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 35.1 และร้อยละ 10.8 ตามลำดับ) ด้านสถานภาพสมรส พบว่ามีสถานภาพสมรส ร้อยละ 83.8 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 13.5 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ ด้านการศึกษา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.1 และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 21.6 ด้านตำแหน่ง พบว่าอยู่ในตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาได้แก่ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 21.6 และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 16.2 เท่ากันตามลำดับ สำหรับด้านระยะเวลาดำรงตำแหน่ง พบว่ามีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 1-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมามีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 12 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.6 และมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งระหว่าง 5-8 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านการอบรมหรือการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการมูลฝอย พบว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการอบรม หรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 73.0 ได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 27.0

1.2 คุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

คุณลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		60	100
หญิง		0	0
	รวม	60	100.0
อายุ			
1-35 ปี		16	26.7
36-45 ปี		28	46.7
46-55 ปี		14	23.3
56 ปีขึ้นไป		2	3.3
	รวม	60	100.0
สถานภาพสมรส			
โสด		14	23.3
สมรส		45	75.0
หม้าย		0	0
หย่าร้าง		1	1.7
	รวม	60	100.0
การศึกษา			
ประถมศึกษา		36	60.0
มัธยมศึกษา		22	36.7
อนุปริญญา		2	3.3
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี		0	0
	รวม	60	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
พนักงานขับรถ	13	21.6
พนักงานประจำรถบรรทุกขยะ	47	78.4
รวม	60	100.0
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง		
1-4 ปี	35	58.3
5-8 ปี	12	20.0
9-12 ปี	5	8.3
13 ปีขึ้นไป	8	13.3
รวม	60	100.0
การอบรม/ศึกษาดูงาน		
เคยอบรม	11	18.3
ไม่เคยอบรม	49	81.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พนักงานจัดเก็บมูลฝอยเป็นเพศชายทั้งหมด ร้อยละ 100.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 46.7 รองลงมาอายุระหว่าง 1-35 ปี ร้อยละ 26.7 และอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 23.3 ตามลำดับ ด้านสถานภาพสมรส พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 75 รองลงมา มีสถานภาพโสด ร้อยละ 23.3 และหย่าร้าง ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ ด้านการศึกษา พบว่าจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 60.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 36.7 และระดับอนุปริญญา ร้อยละ 3.3 ด้านตำแหน่ง พบว่าอยู่ในตำแหน่งพนักงานประจำรถขยะ ร้อยละ 78.4 ตำแหน่งพนักงานขับรถขยะ ร้อยละ 21.6 สำหรับระยะเวลาดำรงตำแหน่ง พบว่ามีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 1-4 ปี ร้อยละ 58.3 มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 5-8 ปี ร้อยละ 20.0 และมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งระหว่าง 13 ปีขึ้นไป ร้อยละ 13.3 เมื่อพิจารณาการอบรมหรือการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอย พบว่าพนักงานจัดเก็บมูลฝอยส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการอบรม หรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดเก็บมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 81.7 ได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 18.3

1.3 คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละ ของลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

	คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	206	52.3
	หญิง	188	47.7
	รวม	394	100.0
	อายุ		
อายุ	1-25ปี	44	11.2
	26-35 ปี	68	17.3
	36-45 ปี	130	33.0
	45-55 ปี	98	24.9
	56 ปีขึ้นไป	54	13.7
	รวม	394	100.0
สถานภาพสมรส	โสด	87	68.5
	สมรส	269	27.4
	หม้าย	23	3.3
	หย่าร้าง	15	0.8
	รวม	394	100.0
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	270	68.5
	ปริญญาตรี	108	27.4
	ปริญญาโท	13	3.3
	ปริญญาเอก	3	0.8
	รวม	394	100.0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	55	14.0
พนักงานเอกชน	79	20.1
รับจ้างทั่วไป	119	30.2
ค้าขาย/เจ้าของกิจการ	94	23.9
เกษตรกร/ประมง	47	11.9
รวม	394	100.0
รายได้		
1-5,000 บาท	79	20.1
5,001-10,000 บาท	169	42.9
10,001-15,000 บาท	77	19.5
15,001-20,000 บาท	35	8.9
20,000 บาท ขึ้นไป	34	8.6
รวม	394	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.3 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 33.0 รองลงมาอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 24.9 และอายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 17.3 ตามลำดับ ด้านสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 68.3 รองลงมา มีสถานภาพโสด ร้อยละ 22.1 และสถานภาพสมรสหม้ายคิดเป็นร้อยละ 5.8 ตามลำดับ ด้านการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 68.5 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 27.4 และระดับปริญญาโท ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ สำหรับอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 30.2 รองลงมา ได้แก่ อาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการ ร้อยละ 23.9 และอาชีพพนักงานเอกชน ร้อยละ 20.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านรายได้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 5,000 -10,000 บาท ร้อยละ 42.9 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 1-5,000 บาท ร้อยละ 20.1 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 19.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการศึกษาครั้งนี้มี 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุมกำกับ มีรายละเอียด แสดงในตารางที่ 4.4-4.5

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

การจัดการมูลฝอย	Mean	S.D.	ระดับการจัดการ มูลฝอย
ด้านการวางแผน	3.35	0.87	ปานกลาง
ด้านการจัดองค์การ	3.85	0.56	สูง
ด้านการจัดบุคลากร	3.79	0.48	สูง
ด้านการอำนวยความสะดวก	3.47	0.80	ปานกลาง
ด้านการควบคุมกำกับ	3.60	0.74	ปานกลาง
รวม	3.61	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.61) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.85) รองลงมาคือด้านการจัดบุคลากร อยู่ในระดับสูงเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 3.79) สำหรับด้านการวางแผน พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35)

การจัดการมูลฝอย แยกตามรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การจัดการมูลฝอยด้านการวางแผน

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย
ด้านการวางแผน

การจัดการมูลฝอย ด้านการวางแผน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับการ จัดการ มูลฝอย
	จำนวน (ร้อยละ)							
1. มีการศึกษาข้อมูลต่างๆ ก่อนนำมาจัดทำแผนการ จัดการมูลฝอยของ อบต.	3 (8.1)	16 (43.2)	16 (43.2)	2 (5.4)	0 (0)	3.54	0.73	ปานกลาง
2. อบต.มีแผนการจัดการ มูลฝอย	6 (16.2)	16 (43.2)	8 (21.6)	5 (13.5)	2 (5.4)	3.51	1.10	ปานกลาง
3.มีการประชุมเพื่อวางแผน แก้ไขปัญหา มูลฝอยที่เกิดขึ้น	4 (10.8)	20 (54.1)	7 (18.9)	4 (10.8)	2 (5.4)	3.54	1.02	ปานกลาง
4.มีการวางแผนป้องกัน ปัญหามูลฝอยที่อาจจะ เกิดขึ้น ในอนาคต	2 (5.4)	13 (35.1)	11 (29.7)	6 (16.2)	5 (13.5)	3.03	1.14	ปานกลาง
5.การดำเนินงานตาม แผนการจัดเก็บมูลฝอยบรรจุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	3 (8.1)	18 (48.6)	12 (32.4)	2 (5.4)	2 (5.4)	3.49	0.93	ปานกลาง
6.ประชาชนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็นหรือ เสนอแนะการจัดทำแผนการ จัดการมูลฝอย	1 (2.7)	15 (40.5)	11 (29.7)	3 (8.1)	7 (18.9)	3.00	1.18	ปานกลาง
						3.35	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการจัดการมูลฝอยด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่การประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหามูลฝอยที่เกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.54) และข้อที่มีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ก่อนนำมาจัดทำแผนการจัดการมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.54) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ อบต. มีแผนการจัดการมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.51) อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือเสนอแนะการจัดทำแผนการจัดการมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.00) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

2.2 การจัดการด้านมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ

การจัดการมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับการ จัดการ มูลฝอย
1.มีโครงสร้างส่วนราชการ ต่างๆ ใน อบต. ชัดเจน	8 (21.6)	20 (54.1)	8 (21.6)	0 (0)	1 (2.7)	3.92	0.83	สูง
2.มีการกำหนดขอบเขต ของการปฏิบัติงานและ รับผิดชอบของส่วน ราชการใน อบต. ชัดเจน	8 (21.6)	19 (51.4)	9 (24.3)	1 (2.7)	0 (0)	3.92	0.76	สูง
3.มีการจัดทำกรอบ อัตรากำลังของพนักงานที่ เหมาะสม	5 (13.5)	18 (48.6)	10 (27.0)	3 (8.1)	1 (2.7)	3.62	0.92	ปานกลาง
4.มีการกำหนดคุณสมบัติ ของพนักงานในแต่ละ ตำแหน่ง	6 (16.2)	25 (67.6)	6 (16.2)	0 (0)	0 (0)	4.00	0.58	สูง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การจัดการมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับการ จัดการ มูลฝอย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
จำนวน (ร้อยละ)								
5.มีสายบังคับบัญชา ตามลำดับชั้นในการ ปฏิบัติงาน	7 (18.9)	24 (64.9)	6 (16.2)	0 (0)	0 (0)	4.03	0.60	สูง
6.มีการจัดทำระเบียบ กฎเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของพนักงานอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร	4 (10.8)	21 (56.8)	8 (21.6)	2 (5.4)	2 (5.4)	3.62	0.95	ปานกลาง
รวม						3.85	0.56	สูง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การจัดการมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ (ค่าเฉลี่ย 3.85) อยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีสายบังคับบัญชาตามลำดับชั้นในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.03) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ข้อที่มีการกำหนดคุณสมบัติของพนักงานในแต่ละตำแหน่ง (ค่าเฉลี่ย 4.00) อยู่ในระดับสูง สำหรับข้อที่มีการจัดทำกรอบอัตรากำลังของพนักงานที่เหมาะสม และข้อที่มีการจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ การปฏิบัติงานของพนักงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.62) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 การจัดการมูลฝอยด้านการจัดบุคลากร

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย
ด้านการจัดบุคลากร

การจัดการมูลฝอย ด้านการจัดบุคลากร	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับการ จัดการ มูลฝอย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
จำนวน (ร้อยละ)								
1.มีการสอบคัดเลือกพนักงาน เพื่อทำงานด้านการจัดเก็บ มูลฝอย	4 (10.8)	14 (37.8)	13 (35.1)	6 (16.2)	0 (0)	3.43	0.90	ปาน กลาง
2.มีพนักงานที่มีความรู้ความ เข้าใจในการจัดการมูลฝอย เป็นอย่างดี	4 (10.8)	26 (70.3)	5 (13.5)	2 (5.4)	0 (0)	3.86	0.67	สูง
3.มีการจัดอบรมให้ความรู้ หรือศึกษาดูงานให้กับ พนักงานอย่างสม่ำเสมอ	3 (8.1)	13 (35.1)	9 (24.3)	7 (18.9)	5 (13.5)	3.05	1.20	ปาน กลาง
4.อบต. จัดสวัสดิการในเรื่อง ประกันสังคมให้พนักงานทุกคน	18 (48.6)	18 (48.6)	1 (2.7)	0 (0)	0 (0)	4.46	0.56	สูง
5.อบต. ของท่านจัดให้มี พนักงานอย่างน้อย 5 คนต่อรถ ขยะ 1 คัน	13 (35.1)	22 (59.5)	2 (5.4)	0 (0)	0 (0)	4.30	0.57	สูง
6.พนักงานปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่ อบต.กำหนด	3 (8.1)	21 (56.8)	10 (27.0)	3 (8.1)	0 (0)	3.65	0.75	ปาน กลาง
รวม						3.79	0.48	สูง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการจัดการมูลฝอยด้านการจัดบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 3.79) อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่อบต.จัดสวัสดิการในเรื่องประกันสังคมให้กับพนักงานทุกคน (ค่าเฉลี่ย 4.46) เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ข้อที่อบต.ของท่านจัดให้มีพนักงานอย่างน้อย 5 คนต่อรถบรรทุกขยะ 1 คัน (ค่าเฉลี่ย 4.30) อยู่ในระดับสูง และข้อที่มี

การจัดอบรมให้ความรู้หรือศึกษาดูงานให้กับพนักงานอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.05) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การจัดการมูลฝอยด้านการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอยด้านการอำนวยความสะดวก

การจัดการมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								การจัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.มีการประชุมชี้แจง นโยบายเรื่องการ ปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน ทราบและ ถือปฏิบัติ	4 (10.8)	21 (56.8)	8 (21.6)	4 (10.8)	0 (0)	3.68	0.82	สูง
2.มีการมอบหมายงานให้ พนักงานอย่างชัดเจนเป็น ลายลักษณ์อักษร	6 (16.2)	21 (56.8)	7 (18.9)	3 (8.1)	0 (0)	3.81	0.81	สูง
3.มีการมอบอำนาจการ ตัดสินใจในเรื่องการ ปฏิบัติงานให้พนักงาน ตามลำดับชัดเจนเป็นลาย ลักษณ์อักษร	2 (5.4)	21 (56.8)	6 (16.2)	4 (10.8)	4 (10.8)	3.35	1.11	ปาน กลาง
4.มีงบประมาณในการ จัดการมูลฝอยอย่าง เพียงพอ	1 (2.7)	20 (54.1)	8 (21.6)	8 (21.6)	0 (0)	3.38	0.86	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การจัดการมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับ
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			การจัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
5.มีการประสานงานกับ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อ ปรับปรุงประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงาน เช่น บ่อทิ้งขยะอย่างสม่ำเสมอ	3 (8.1)	17 (45.9)	8 (21.6)	7 (18.9)	2 (5.4)	3.32	1.06	ปานกลาง
6.มีช่องทางให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะในการ ดำเนินการจัดเก็บมูลฝอย ของ อบต.	2 (5.4)	16 (43.2)	12 (32.4)	4 (10.8)	3 (8.1)	3.27	1.02	ปานกลาง
รวม						3.47	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การจัดการมูลฝอยด้านการอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ย 3.47) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการมอบหมายงานให้พนักงานอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร (ค่าเฉลี่ย 3.81) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาได้แก่ ข้อที่มีการชี้แจงนโยบายเรื่องการปฏิบัติงานให้พนักงานทราบและถือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.68) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดเก็บมูลฝอยของ อบต (ค่าเฉลี่ย 3.27) อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 การจัดการมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการมูลฝอย
ด้านการควบคุมกำกับ

การจัดการมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับการ
								จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.มีการจัดทำมาตรฐาน การปฏิบัติงานจัดเก็บ มูลฝอย	3 (8.1)	13 (35.1)	13 (35.1)	6 (16.2)	2 (5.4)	3.24	1.01	ปานกลาง
2.มีการวางระบบ รายงานผลการ ปฏิบัติงานหรือสรุปผล การดำเนินการจัดเก็บ มูลฝอยชัดเจนเป็นลาย ลักษณ์อักษร	2 (5.4)	18 (48.6)	9 (24.3)	6 (16.2)	2 (5.4)	3.32	1.00	ปานกลาง
3.มีการดำเนินการ แก้ไขปัญหาเมื่อมีการ ร้องเรียนเกี่ยวกับมูล ฝอยอย่างรวดเร็ว	5 (13.5)	22 (59.5)	6 (16.2)	4 (10.8)	0 (0)	3.76	0.83	สูง
4.มีการประชุม พนักงานจัดเก็บมูลฝอย เพื่อรับทราบปัญหาและ แก้ไขข้อบกพร่องหรือ ปัญหาการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ	7 (18.9)	21 (56.8)	7 (18.9)	2 (5.4)	0 (0)	3.89	0.77	สูง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การจัดการมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับการ
								จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
5.มีการออกพื้นที่ ตรวจสอบการ ปฏิบัติงานของ พนักงานอย่าง สม่ำเสมอ	5 (13.5)	16 (43.2)	6 (16.2)	9 (24.3)	1 (2.7)	3.41	1.09	ปานกลาง
6.มีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของ พนักงานประจำปี	10 (27.0)	18 (48.6)	8 (21.6)	1 (2.7)	0 (0)	4.00	0.78	สูง
รวม						3.60	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการจัดการมูลฝอยด้านการควบคุมกำกับ (ค่าเฉลี่ย 3.60) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าข้อที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานประจำปี (ค่าเฉลี่ย 4.00) เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือข้อที่มีการประชุมพนักงานจัดเก็บมูลฝอยเพื่อรับทราบปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.89) อยู่ในระดับสูง และข้อที่มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานจัดเก็บขยะ (ค่าเฉลี่ย 3.24) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ มีรายละเอียด ตามตารางที่ 4.10-4.15

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	Mean	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านการวางแผน	3.69	0.53	สูง
ด้านการจัดองค์การ	3.94	0.56	สูง
ด้านการจัดบุคลากร	3.79	0.53	สูง
ด้านการอำนวยความสะดวก	3.59	0.50	ปานกลาง
ด้านการควบคุมกำกับ	3.13	0.44	ปานกลาง
รวม	3.63	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.63) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการดำเนินงานของพนักงาน ด้านการจัดองค์การ (ค่าเฉลี่ย 3.94) เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ด้านการจัดบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 3.79) อยู่ในระดับสูง และด้านการควบคุมกำกับ (ค่าเฉลี่ย 3.13) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง รายละเอียดของการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย จำแนกตามรายด้าน 5 ด้าน มีดังนี้

3.1 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน

ตารางที่ 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของ
พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน

การดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน	จำนวน (ร้อยละ)					Mean	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.ท่านจดบันทึกข้อมูล จำนวนถังขยะและ ปริมาณมูลฝอย ประจำวันและรายงาน ให้หัวหน้าทราบ	4 (6.7)	31 (51.7)	20 (33.3)	2 (3.3)	3 (5.0)	3.52	0.87	ปานกลาง
2.ท่านเก็บมูลฝอยตาม ตารางการเก็บมูลฝอย ประจำวันได้อย่าง เคร่งครัด	16 (26.7)	25 (41.7)	16 (26.7)	3 (5.0)	0 (0)	3.90	0.86	สูง
3.ท่านเข้าร่วมการประชุม การแก้ไขปัญหามูลฝอย ตกค้างทุกครั้ง	15 (25.0)	19 (31.7)	23 (38.3)	3 (5.0)	0 (0)	3.77	0.89	สูง
4.ท่านทำงานล่วงเวลา เมื่อมีปัญหามูลฝอย ตกค้างตามแผนการ แก้ไขปัญหาทุกครั้ง	17 (28.3)	21 (35.0)	21 (35.0)	1 (1.7)	0 (0)	3.90	0.84	สูง
5.ท่านได้มีส่วนร่วม เสนอแนะเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงตารางการ เก็บมูลฝอยประจำวันให้ เหมาะสมตามสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลง	6 (10.0)	22 (36.7)	29 (48.3)	3 (5.0)	0 (0)	3.52	0.75	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน	ระดับการดำเนินงาน					Mean	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
จำนวน (ร้อยละ)								
6. ท่านรับฟังคำแนะนำ ที่ประชาชนเสนอแนะ การปรับปรุงการจัดเก็บ ของ อบต. และนำเสนอ ต่อหัวหน้างานหรือที่ ประชุม	7 (11.7)	25 (41.7)	22 (36.7)	4 (6.7)	2 (3.3)	3.52	0.91	ปานกลาง
รวม						3.69	0.53	ดี

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการวางแผน (ค่าเฉลี่ย 3.69) อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่การเก็บมูลฝอยตามตารางการเก็บมูลฝอยประจำวันอย่างเคร่งครัด (ค่าเฉลี่ย 3.90) และข้อที่การทำงานล่วงเวลาเมื่อมีปัญหามูลฝอยตกค้างตามแผนการแก้ไขปัญหามูลฝอยทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.90) เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ข้อที่การเข้าร่วมประชุมแก้ไขปัญหามูลฝอยตกค้างทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.77) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่การจดบันทึกข้อมูลจำนวนถังขยะและปริมาณมูลฝอยประจำวันและรายงานให้หัวหน้าทราบ (ค่าเฉลี่ย 3.52) ข้อที่การมีส่วนร่วมเสนอแนะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงตารางการเก็บมูลฝอยประจำวันให้เหมาะสม ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย 3.52) และการรับฟังคำแนะนำประชาชนที่เสนอแนะ การปรับปรุงการจัดเก็บมูลฝอยของอบต. และนำเสนอต่อหัวหน้างานหรือที่ประชุม (ค่าเฉลี่ย 3.52) ทั้งสามข้อนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดการองค์การ

ตารางที่ 4.12 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของพนักงาน
จัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดการองค์การ

การดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูล ฝอย	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ท่านปฏิบัติกรใน ส่วน/กองสาธารณสุข ของ อบต.	20 (33.3)	24 (40.0)	15 (25.0)	1 (1.7)	0 (0)	4.05	0.81	สูง
2. ท่านทำงานตาม รายละเอียด ขอบเขต งานตามที่หัวหน้างาน กำหนดให้อย่าง เคร่งครัด	18 (30.0)	24 (40.0)	17 (28.3)	1 (1.7)	0 (0)	3.98	0.81	สูง
3. ท่านปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายเหมาะสมกับ ตำแหน่งของพนักงาน เก็บมูลฝอย	11 (18.3)	29 (48.3)	20 (33.3)	0 (0)	0 (0)	3.85	0.71	สูง
4. ท่านมีวุฒิการศึกษา ตามที่อบต. กำหนด	20 (33.3)	16 (26.7)	24 (40.0)	0 (0)	0 (0)	3.93	0.86	สูง
5. ท่านรายงานหรือ ได้รับมอบหมายงาน จากหัวหน้างาน ตามลำดับได้แก่หัวหน้า ส่วน/ผอ. กอง สาธารณสุข รongปลัด อบต. ปลัด อบต. รong นายก อบต. และ นายยก อบต.	18 (30.0)	21 (35.0)	19 (31.7)	2 (3.3)	0 (0)	3.92	0.87	สูง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดการองค์การ	จำนวน (ร้อยละ)					Mean	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
6. ท่านปฏิบัติตาม ระเบียบของพนักงาน จ้างอย่างเคร่งครัด เช่น การลงชื่อ ปฏิบัติงาน การลาป่วย	12 (20.0)	32 (53.3)	14 (23.3)	2 (3.3)	0 (0)	3.90	0.75	สูง	
						รวม	3.94	0.56	สูง

จากตารางที่ 4.12 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการ
จัดการองค์การ (ค่าเฉลี่ย 3.94) อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ท่านปฏิบัติงานอยู่
ในส่วน/กองสาธารณสุขของ อบต. (ค่าเฉลี่ย 4.05) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมาข้อที่
ท่านทำงานตามรายละเอียด ขอบเขตงานตามที่หัวหน้างานกำหนดให้อย่างเคร่งครัด (ค่าเฉลี่ย 3.98)
อยู่ในระดับสูง และข้อที่ท่านปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับตำแหน่งพนักงานเก็บ
มูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.85) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

3.3 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดบุคลากร

ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของ
พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดบุคลากร

การดำเนินงานของพนักงาน จัดเก็บมูลฝอยด้านการจัด บุคลากร	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								การ ดำเนิน งาน
จำนวน (ร้อยละ)								
1. ท่านสอบคัดเลือกเป็น พนักงานเก็บมูลฝอยก่อน ปฏิบัติงาน	15 (25.0)	21 (35.0)	22 (36.7)	2 (3.3)	0 (0)	3.82	0.85	สูง
2. ท่านทำงานด้วยความรู้และ ทักษะเกี่ยวกับการจัดเก็บมูล ฝอยเป็นอย่างดี	17 (28.3)	25 (41.7)	17 (28.3)	1 (1.7)	0 (0)	3.97	0.80	สูง
3. ท่านแก้ไขปัญหาทางานตามที่ หัวหน้างานให้คำแนะนำและ ประสบความสำเร็จทุกครั้ง	11 (18.3)	25 (58.3)	14 (23.3)	0 (0)	0 (0)	3.95	0.65	สูง
4. ท่านเข้ารับการอบรมให้ ความรู้หรือศึกษาดูงานอย่าง สม่ำเสมอ	5 (8.3)	15 (25.0)	26 (43.3)	13 (21.7)	1 (1.7)	3.17	0.92	ปาน กลาง
5. ท่านเข้าใช้บริการการ รักษาพยาบาลในโรงพยาบาล ในโรงพยาบาลที่ประกันสังคม ของ อบต. จัดให้เมื่อเจ็บป่วย	13 (21.7)	22 (36.7)	20 (33.3)	5 (8.3)	0 (0)	3.72	0.90	สูง
6. ท่านปฏิบัติงานกับเพื่อน ร่วมงานอย่างน้อย 4 คนต่อรถ ขยะ 1 คัน	24 (40.0)	22 (36.7)	12 (20.0)	2 (3.3)	0 (0)	4.13	0.85	สูง
รวม						3.79	0.53	สูง

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการจัดการบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 3.79) อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ท่านปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานอย่างน้อย 4 คนต่อรถขยะ 1 คัน (ค่าเฉลี่ย 4.13) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมา คือข้อที่ท่านทำงานด้วยความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดเก็บมูลฝอยเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.97) อยู่ในระดับสูง และข้อที่ท่านเข้ารับการอบรมให้ความรู้หรือศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.17) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

3.4 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการอำนวยความสะดวก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								การดำเนินงาน
จำนวน (ร้อยละ)								
1.ท่านเข้าร่วมประชุมรับทราบนโยบายในการทำงานจากหัวหน้างานและผู้บริหารทุกครั้ง	20 (33.3)	21 (35.0)	16 (26.7)	3 (5.0)	0 (0)	3.97	0.90	สูง
2.ท่านได้เซ็นรับทราบคำสั่งการมอบหมายงานหรือประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี	15 (25.0)	23 (38.3)	19 (31.7)	3 (5.0)	0 (0)	3.83	0.87	สูง
3.พนักงานขับรถขยะประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่บ่อขยะกับหัวหน้างานของท่าน	12 (20.0)	23 (38.3)	24 (40.0)	1 (1.7)	0 (0)	3.77	0.79	สูง
4.ท่านเบิกวัสดุในการทำงานจากหัวหน้างานได้ตลอดปีงบประมาณ โดยไม่มีการขาดแคลน	7 (11.7)	20 (33.3)	27 (45.0)	6 (10.0)	0 (0)	3.47	0.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การดำเนินงานของพนักงาน จัดเก็บมูลฝอย ด้านการ อำนวยความสะดวก	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								การ ดำเนิน งาน
จำนวน (ร้อยละ)								
5.บ่อขยะอำนวยความสะดวก และดูแลการทิ้งมูลฝอยของ อบต.ท่านอย่างดี ทำให้ไม่ตกค้าง หรือคายนานหรือมีปัญหาใน การทิ้งมูลฝอยน้อยมาก	7 (11.7)	16 (26.7)	29 (48.3)	8 (13.3)	0 (0)	3.37	0.86	ปาน กลาง
6.ท่านแจ้งช่องทางการร้องเรียน หรือการแสดงความคิดเห็นของ ประชาชนในการดำเนินการ จัดการมูลฝอย เช่นการเขียนคำ ร้องการโทรศัพท์ ฯลฯ	3 (5.0)	15 (25.0)	31 (51.7)	9 (15.0)	2 (3.3)	3.13	0.86	ปาน กลาง
รวม						3.59	0.51	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้าน
อำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ย 3.59) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ท่านเข้าเข้าร่วม
ประชุมรับทราบนโยบายในการทำงานจากหัวหน้างานและผู้บริหารทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.97) มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง รองลงมา คือข้อที่ท่านได้เซ็นรับทราบคำสั่งการมอบหมายหรือ
ประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี (ค่าเฉลี่ย 3.83) อยู่ในระดับสูง และข้อที่ท่านแจ้งช่องทางการ
ร้องเรียนหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการจัดการมูลฝอย เช่นการเขียนคำ
ร้อง การโทรศัพท์ เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.13) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

3.5 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ

ตารางที่ 4.15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานของ พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ

การดำเนินงานของพนักงาน จัดเก็บมูลฝอย ด้านการ ควบคุมกำกับ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								การ ดำเนิน งาน
จำนวน (ร้อยละ)								
1.การทำงานตามคู่มือการ ปฏิบัติงาน	6 (10.0)	18 (30.0)	27 (45.0)	7 (11.7)	2 (3.3)	3.32	0.93	ปาน กลาง
2.ท่านรายงานผลการเก็บมูล ฝอย เช่น ปริมาณมูลฝอย ประจำวัน ปัญหาที่เสีย เป็นต้น ให้หัวหน้างานทราบทุกครั้ง	12 (20.0)	28 (46.7)	18 (30.0)	2 (3.3)	0 (0)	3.83	0.79	สูง
3.ท่านเข้าไปเก็บมูลฝอยที่ ตกค้างที่มีการร้องเรียนทันที เมื่อหัวหน้างานของท่านแจ้ง ให้รับทราบ	19 (31.7)	24 (40.0)	13 (21.7)	4 (6.7)	0 (0)	3.97	0.90	สูง
4.ท่านเข้าร่วมการประชุม พนักงานจัดเก็บมูลฝอยเพื่อ รับทราบปัญหาและแก้ไข ข้อบกพร่องหรือปัญหาที่การ ปฏิบัติงานทุกครั้ง	15 (25.0)	25 (41.7)	16 (26.7)	4 (6.7)	0 (0)	3.85	0.88	สูง
5.ท่านล้างรถขยะอย่าง สม่ำเสมอ	12 (20.0)	25 (41.7)	22 (36.7)	1 (1.7)	0 (0)	3.80	0.77	สูง
6.ท่านได้รับการประเมินผล การปฏิบัติ งานอย่างสม่ำเสมอ	13 (21.7)	24 (40.0)	23 (38.3)	0 (0)	0 (0)	3.83	0.76	สูง
รวม						3.13	0.44	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการควบคุมกำกับ (ค่าเฉลี่ย 3.13) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ท่านเข้าไปเก็บมูลฝอยที่ตักค้างที่มีการร้องเรียนทันทีเมื่อหัวหน้างานของท่านแจ้ง ให้รับทราบ (ค่าเฉลี่ย 3.97) อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อที่ท่านเข้าร่วมการประชุมพนักงานจัดเก็บมูลฝอยเพื่อรับทราบปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาทางการปฏิบัติงานทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.85) อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และข้อที่ท่านทำงานตามคู่มือการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.32) อยู่ในระดับปานกลาง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 4 ผลการจัดการมูลฝอย

ผลการจัดการมูลฝอย ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 4.1) ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริการส่วนตำบล 4.2) ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

4.1 ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริการส่วนตำบล

ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริการส่วนตำบล มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล

ผลการจัดการมูลฝอย	Mean	S.D.	ระดับผลการจัดการมูลฝอย
ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย	3.77	0.51	สูง
ด้านการถ่ายเทและขนส่ง	3.65	0.33	ปานกลาง
ด้านการแปลงสภาพ	2.55	0.52	ปานกลาง
รวม	3.32	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริการส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ย 3.32 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวม

มูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.77) รองลงมาคือ ด้านการถ่ายเทและขนส่ง (ค่าเฉลี่ย 3.65) และด้านการแปลงสภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 2.55) อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ด้าน

มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.17-4.19

4.1.1 ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย

ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.พนักงานเก็บมูลฝอยของ ท่านเก็บรวบรวมมูลฝอยตาม ตารางปฏิบัติงานประจำวัน อย่างเคร่งครัด	6 (16.2)	23 (62.2)	8 (21.6)	0 (0)	0 (0)	3.95	0.62	สูง
2.สภาพทั่ว ๆ ไปรอบถังขยะ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ดีไม่มี เศษมูลฝอยตกเกลื่อนกลาด	8 (21.6)	21 (56.8)	5 (13.5)	2 (5.4)	1 (2.7)	3.89	0.90	สูง
3.พนักงานของท่านเก็บมูล ฝอยทุกถัง ไม่มีเว้นถัง	10 (27.0)	19 (51.4)	7 (18.9)	1 (2.7)	0 (0)	4.03	0.76	สูง
4.พนักงานของท่านเก็บมูล ฝอยหมดถังไม่มีเหลือทิ้งไว้ใน ถังขยะ	9 (24.7)	19 (51.4)	8 (21.6)	1 (2.7)	0 (0)	3.97	0.76	สูง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับ ผลการ จัดการ มูลฝอย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
จำนวน (ร้อยละ)								
5.พนักงานของท่านกวาดเศษ มูลฝอยรอบๆ ถึงขยะให้ เรียบร้อยทุกครั้งในการ ปฏิบัติงาน	7 (18.9)	13 (35.1)	11 (29.7)	6 (16.2)	0 (0)	3.56	0.99	สูง
6.ท่านคิดว่ามีร่องเรียนเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมมูลฝอย เช่น การเก็บมูลฝอยถึงเวินถึง เศษ มูลฝอยตกรอบๆถึง การเก็บ มูลฝอยถนนฝั่งเดียวเกิด ขึ้น น้อยครั้ง	1 (2.7)	13 (35.1)	18 (48.6)	3 (8.1)	2 (5.4)	3.22	0.85	ปาน กลาง
รวม						3.77	0.51	สูง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.77) อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่พนักงานของท่านเก็บมูลฝอยทุกถึง ไม่มีเวินถึง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.03) รองลงมาคือ ข้อที่พนักงานของท่านเก็บมูลฝอยหมดถึง ไม่มีเหลือทิ้งไว้ในถังขยะ (ค่าเฉลี่ย 3.97) อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และ ข้อที่ท่านคิดว่ามีร่องเรียนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมมูลฝอย เช่น การเก็บมูลฝอยถึงเวินถึง เศษมูลฝอยตกเกลื่อนรอบถังขยะ การเก็บมูลฝอยถนนฝั่งเดียว เกิดขึ้นน้อยครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.22) มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

4.1.2 ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการ
ถ่ายเทและขนส่ง

ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอยของ
ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการถ่ายเทและขนส่ง

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.ท่านคิดว่ารถขยะอยู่ในสภาพ ที่ดีทำให้การปฏิบัติงานด้าน ถ่ายเทและขนส่งมูลฝอยของ พนักงานอยู่ในสภาพดี	2 (5.4)	12 (32.4)	17 (45.9)	4 (10.8)	2 (5.4)	3.22	0.92	ปาน กลาง
2.ท่านคิดว่าพนักงานเก็บมูล ฝอยทำการถ่ายเทมูลฝอยจาก ถังขยะสู่รถบรรทุกในสภาพที่ ดี ไม่หกเลอะเทอะ	1 (2.7)	25 (67.6)	11 (29.7)	0 (0)	0 (0)	3.73	0.51	สูง
3.ท่านคิดว่าในการขนย้ายขยะ ไปที่พนักงานเก็บมูลฝอย บรรทุกปริมาณมูลฝอยอย่าง พอดีกับขนาดบรรจุของรถ บรรทุกขยะทำให้ไม่มีการปลิว ของมูลฝอยออกมานอกรถ หรือไม่มีน้ำขยะหกเลอะเทอะ บนถนน	4 (10.8)	27 (73.0)	6 (16.2)	0 (0)	0 (0)	3.95	0.52	สูง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับ ผลการ จัดการ มูลฝอย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
จำนวน (ร้อยละ)								
4.ท่านคิดว่าจำนวนเที่ยวที่นำ มูลฝอยไปทิ้งที่บ่อขยะในแต่ละ วันเพียงพอไม่ก่อปัญหามูลฝอย ตกค้างในพื้นที่	5 (13.5)	12 (32.4)	19 (51.4)	1 (2.7)	0 (0)	3.54	0.84	ปาน กลาง
5.มีการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ ของพนักงานเก็บมูลฝอยจากการ ปฏิบัติงานน้อยมาก	4 (10.8)	30 (81.1)	1 (2.7)	1 (2.7)	1 (2.7)	3.95	0.70	สูง
6.ท่านคิดว่ารถขยะได้รับการ ดูแลเป็นอย่างดีพร้อมใช้อยู่ เสมอทำให้ไม่มีปัญหาต่องาน ด้านการขนส่งไปทิ้งที่บ่อขยะ	0 (0)	22 (59.5)	14 (37.8)	0 (0)	1 (2.7)	3.54	0.65	ปาน กลาง
รวม						3.65	0.33	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการถ่ายเทและการขนส่ง (ค่าเฉลี่ย 3.65) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ท่านคิดว่าการขนย้ายมูลฝอยไปทิ้ง พนักงานเก็บมูลฝอยบรรทุกปริมาณมูลฝอยพอดีกับขนาดบรรจุของรถบรรทุกขยะ ทำให้ไม่มีการปลิวของมูลฝอยออกมานอกรถหรือมีน้ำมูลฝอยหกเลอะเทอะถนน และ ข้อที่มีการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุของพนักงานเก็บมูลฝอยจากการปฏิบัติงานน้อยมาก ทั้งสองข้อนี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง(ค่าเฉลี่ย 3.95) รองลงมาคือข้อที่ท่านคิดว่าพนักงานเก็บมูลฝอยทำการถ่ายเทมูลฝอยจากถังขยะสู่รถบรรทุกในสภาพที่ดีไม่หกเลอะเทอะ (ค่าเฉลี่ย 3.73) อยู่ในระดับสูง และข้อที่ท่านคิดว่ารถขยะอยู่ในสภาพที่ดีทำให้การปฏิบัติงาน

ด้านถ่ายเทและขนส่งมูลฝอยของพนักงานอยู่ในสภาพที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.21) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

4.1.3 ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการ แปลงสภาพ

ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย
ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการแปลงสภาพ

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.การประชาสัมพันธ์การคัด แยกมูลฝอยของ อบต. ทำให้ ประชาชนคัดแยกมูลฝอยก่อน นำมาทิ้งอย่างแพร่หลาย	0 (0)	2 (5.4)	17 (45.9)	15 (40.5)	3 (8.1)	2.49	0.73	ปาน กลาง
2. อบต. จัดให้มีถังขยะแบบ แยกประเภทให้ประชาชนทิ้ง มูลฝอยอย่างเพียงพอ	0 (0)	0 (0)	11 (29.7)	5 (13.5)	21 (56.8)	1.73	0.90	ต่ำ
3.ท่านคิดว่าประชาชนได้มีการ คัดแยกมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งใน ถังขยะ	2 (5.4)	5 (13.5)	21 (56.8)	8 (21.6)	1 (2.7)	2.97	0.83	ปาน กลาง
4.พนักงานมีการคัดแยกมูลฝอย อันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย ซากกระป๋องยาฉีดฯ เป็นต้น ออกจามูลฝอยทั่วไป	0 (0)	4 (10.8)	7 (18.9)	13 (35.1)	13 (35.1)	2.05	0.10	ต่ำ

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับ
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			ผลการจัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
5.มีการนำมูลฝอยไปแปลง สภาพในรูปแบบอื่นๆเช่นการ ทำปุ๋ย	0 (0)	1 (2.7)	10 (27.0)	18 (48.6)	8 (21.6)	2.11	0.77	ต่ำ
6.พนักงานได้นำเอามูลฝอยที่ คัดแยกไปจำหน่ายที่ร้านขาย ของเก่าในพื้นที่	12 (32.4)	14 (37.8)	8 (21.6)	3 (8.1)	0 (0)	3.95	0.94	สูง
รวม						2.55	0.52	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการแปลงสภาพ (ค่าเฉลี่ย 2.55) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่พนักงานได้นำเอามูลฝอยที่คัดแยกไปจำหน่ายที่ร้านขายของเก่าในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.95) รองลงมาคือ ข้อที่ท่านคิดว่าประชาชนได้มีการคัดแยกมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ (ค่าเฉลี่ย 2.97) อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ อบต. จัดให้มีถังขยะแบบแยกประเภทให้ประชาชนได้ทิ้งอย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 1.73) อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4.2 ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ผลการจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงาน
จัดเก็บมูลฝอย

ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	Mean	S.D.	ระดับผลการจัดการมูลฝอย
ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย	3.84	0.51	สูง
ด้านการถ่ายเทและขนส่ง	3.61	0.51	ปานกลาง
ด้านการแปลงสภาพ	3.07	0.76	ปานกลาง
รวม	3.51	0.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผลการจัดเก็บมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.84) รองลงมาคือ การถ่ายเทและขนส่ง (ค่าเฉลี่ย 3.61) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการแปลงสภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.05) อยู่ในระดับปานกลาง ผลการจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ทั้ง 3 ด้าน มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.21-4.23

4.2.1 ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย

ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย
ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย	จำนวน (ร้อยละ)					Mean	S.D.	ระดับ ผลการ จัดการ มูลฝอย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.มีการเก็บรวบรวมมูลฝอย ตามตารางการปฏิบัติงาน ประจำวันอย่างเคร่งครัด	15 (25.0)	22 (53.3)	11 (18.3)	2 (3.3)	0 (0)	4.00	0.76	สูง

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
2.สภาพทั่วไปรอบถังขยะส่วนใหญ่อยู่ใน สภาพที่ดีไม่มีเศษ มูลฝอยตกเกลื่อนกลาด	3 (5.0)	31 (51.7)	26 (43.3)	0 (0)	0 (0)	3.62	0.59	ปาน กลาง
3.ถังขยะในพื้นที่ของท่านได้รับการเก็บ ทุกถังไม่มีเว้นถัง	15 (25.0)	32 (53.3)	10 (16.7)	3 (5.0)	0 (0)	3.98	0.79	สูง
4.ถังขยะในพื้นที่ของท่านได้รับการเก็บ จนหมดไม่มีเหลือทิ้งใน ถังขยะ	14 (23.3)	28 (46.7)	16 (26.7)	2 (3.3)	0 (0)	3.90	0.80	สูง
5.มีการกวาดเศษมูลฝอยรอบๆ ถังให้เรียบร้อยทุกครั้งในการ ปฏิบัติงาน	11 (18.3)	27 (45.0)	19 (31.7)	3 (5.0)	0 (0)	3.77	0.81	สูง
6.ท่านคิดว่าระยะเวลาในการ เก็บมูลฝอยจากบ้านเรือน เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตาม ตารางการเก็บมูลฝอย	10 (16.7)	29 (48.3)	19 (31.7)	2 (3.3)	0 (0)	3.78	0.76	สูง
รวม						3.84	0.51	สูง

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผลการจัดการเก็บมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย
ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.84) อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี
การเก็บรวบรวมมูลฝอยตามตารางการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง
(ค่าเฉลี่ย 4.00) รองลงมาคือ ข้อที่ถังขยะในพื้นที่ของท่าน ได้รับการเก็บทุกถัง ไม่มีเว้นถัง (ค่าเฉลี่ย
3.98) อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และข้อที่สภาพทั่วไปรอบถังขยะส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ดีไม่มีเศษมูล
ฝอยตกเกลื่อนกลาด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.62) อยู่ในระดับปานกลาง

4.2.2 ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง

ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.ท่านคิดว่ารถขยะของอยู่ใน สภาพที่ดีทำให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างเรียบร้อย เช่นการ อัดมูลฝอยไม่มีน้ำ มูลฝอยรั่วซึม	2 (3.3)	27 (45.0)	29 (48.3)	1 (1.7)	1 (1.7)	3.47	0.68	ปาน กลาง
2.ท่านคิดว่าการถ่ายเทมูลฝอย จากถังขยะสู่รถบรรทุกขยะอยู่ ในสภาพที่ดีไม่หก เลอะเทอะ	7 (11.7)	23 (38.3)	27 (45.0)	3 (5.0)	0 (0)	3.57	0.78	ปาน กลาง
3.ในการขนย้ายมูลฝอยมีการ บรรทุกปริมาณมูลฝอยอย่าง พอดีกับขนาดบรรจุของ รถบรรทุกขยะ ทำให้ไม่มีการ ปลิวของมูลฝอยออกมานอก รถ หรือน้ำมูลฝอยหกเลอะ เทอะบนพื้นถนน	10 (16.7)	21 (35.0)	24 (40.0)	4 (6.7)	1 (1.7)	3.58	0.91	ปาน กลาง
4.ท่านคิดว่าจำนวนเที่ยวที่นำ มูลฝอยไปทิ้งที่บ่อขยะในแต่ ละวันเพียงพอ ไม่มีปัญหามูล ฝอยตกค้างในพื้นที่	12 (20.0)	32 (53.3)	15 (25.0)	1 (1.7)	0 (0)	3.92	0.72	สูง

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการถ่ายเทและขนส่ง	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
5.การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุของ พนักงานเก็บมูลฝอยจากการ ปฏิบัติงานเกิดขึ้นน้อยมาก	13 (21.7)	21 (35.0)	15 (25.0)	10 (16.7)	1 (1.7)	3.58	1.06	ปาน กลาง
6.ท่านคิดว่าสาเหตุของการ ซ่อมแซมรถบรรทุกขยะส่วน ใหญ่ไม่ได้เกิดจากการ ปฏิบัติงานของพนักงานแต่เป็น การเสื่อมสภาพตามความจำเป็น เช่น พนักงานอัดมูลฝอยใน ปริมาณที่พอดี ไม่ใส่มูลฝอย มากเกินไปจนทำให้ระบบ ไฮดรอลิกของรถบรรทุกขยะพัง	6 (10.0)	24 (40.0)	25 (41.7)	5 (8.3)	0 (0)	3.52	0.79	ปาน กลาง
รวม						3.61	0.51	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย
ด้านการถ่ายเทและการขนส่ง (ค่าเฉลี่ย 3.61) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ข้อที่ท่านคิดว่าจำนวนเที่ยวที่นำมูลฝอยไปทิ้งที่บ่อขยะในแต่ละวันเพียงพอไม่มีปัญหามูลฝอย
ตกค้างในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.92) อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ข้อที่ในการขนย้ายมูล
ฝอยมีการบรรทุกปริมาณมูลฝอยอย่างพอดีกับขนาดบรรจุของรถบรรทุกขยะทำให้ไม่มีการปลิวของ
มูลฝอยออกมานอกรถ และข้อที่การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุของพนักงานเก็บมูลฝอยจากการ
ปฏิบัติงานน้อยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.58 อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ท่านคิดว่ารถขยะ

ของ อบต. อยู่ในสภาพที่ดีทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเรียบร้อยดี เช่นการอัดมูลฝอยไม่มีน้ำมูล
ฝอยการรั่วซึม (ค่าเฉลี่ย 3.47) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

4.2.3 ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ

ตารางที่ 4.23 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการจัดการมูลฝอย
ของพนักงานเก็บมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
1.อบต. มีการประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ประชาชนคัดแยก มูลฝอยก่อนนำมาทิ้งอย่าง แพร่หลาย	10 (16.7)	16 (26.7)	19 (31.7)	10 (16.7)	5 (8.3)	3.27	1.18	ปาน กลาง
2.อบต.จัดให้มีถังขยะแบบแยก ประเภทให้ประชาชนทิ้งอย่าง เพียงพอ	4 (6.7)	24 (40.0)	12 (20.0)	12 (20.0)	8 (13.3)	3.07	1.19	ปาน กลาง
3.ท่านคิดว่าประชาชนส่วน ใหญ่คัดแยกมูลฝอยก่อนนำไป ทิ้งในถังขยะ	1 (1.7)	11 (18.3)	33 (55.0)	12 (20.0)	3 (5.0)	2.92	0.81	ปาน กลาง
4.หัวหน้างานท่านกำหนด วิธีการปฏิบัติให้กับท่านใน เรื่องการคัดแยกมูลฝอย อันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย ซากกระป๋องยาฉีดฯลฯ ออก จากมูลฝอยทั่วไป	5 (8.3)	15 (25.0)	30 (50.0)	5 (8.3)	5 (8.3)	3.17	0.99	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ผลการจัดการมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับ
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			ผลการ จัดการ มูลฝอย
จำนวน (ร้อยละ)								
5.มีการนำมูลฝอยไปแปลง สภาพรูปแบบอื่นๆ เช่น การทำ ปุ๋ย	2 (3.3)	15 (25.0)	17 (28.3)	16 (26.7)	10 (16.7)	2.72	1.12	ปาน กลาง
6.ในพื้นที่ของท่านมีร้านรับซื้อ ของเก่าให้บริการกับประชาชน ในการนำมูลฝอยที่คัดแยกไป ขายอย่างสะดวก	1 (1.7)	28 (46.7)	22 (36.7)	5 (8.3)	4 (6.7)	3.28	0.90	ปาน กลาง
รวม						3.07	0.76	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผลการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.07) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ในพื้นที่ของท่านมีร้านรับซื้อของเก่าให้บริการกับประชาชนในการนำมูลฝอยที่คัดแยกแล้วไปขายอย่างสะดวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) รองลงมาคือ ข้อที่อบต.มีการประชาสัมพันธ์แนะนำให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอย ก่อนนำมาทิ้งอย่างแพร่หลาย (ค่าเฉลี่ย 3.27) อยู่ในระดับปานกลาง และ พบว่าข้อที่ มีการนำเอามูลฝอยไปแปลงสภาพ ในรูปแบบอื่นๆเช่นการทำปุ๋ย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 2.72) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

ความพึงพอใจในการจัดเก็บขยะมูลฝอย ประกอบไปด้วย 3 ส่วนได้แก่ 5.1) ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 5.2) ความพึงพอใจในการจัดการ

มูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย 5.3) ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของประชาชน
ผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.24-4.26

5.1 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.24 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจใน
การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ความพึงพอใจในการกำจัดมูล ฝอยของผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ความ พึง พอใจ
จำนวน (ร้อยละ)								
1.ท่านพอใจแผนการจัดการมูล ฝอยที่ชัดเจนปฏิบัติได้จริง	3 (8.1)	16 (43.2)	14 (37.8)	2 (5.4)	2 (5.4)	3.43	0.93	ปาน กลาง
2.การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการแสดงความ คิดเห็นต่อการจัดการมูลฝอย	2 (5.4)	11 (29.7)	9 (24.3)	11 (29.7)	4 (10.8)	2.89	1.13	ปาน กลาง
3.ท่านพอใจโครงสร้างของส่วน ราชการใน อบต.ที่เหมาะสมเอื้อ ต่อการปฏิบัติงาน	3 (8.1)	20 (54.1)	12 (32.4)	2 (5.4)	0 (0)	3.65	0.72	ปาน กลาง
4.มีอัตรากำลังของพนักงานที่ เพียงพอกับปริมาณมูลฝอย	6 (16.2)	23 (62.2)	7 (18.9)	1 (2.7)	0 (0)	3.92	0.68	สูง
5.สภาพรถบรรทุกขยะและ เครื่องมือที่ใช้ในการ ปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอยของ อบต.ที่มีอยู่	2 (5.4)	14 (37.8)	15 (40.5)	6 (16.2)	0 (0)	3.32	0.82	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ความพึงพอใจในการกำจัดมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	ระดับ
								ความ พึง พอใจ
จำนวน (ร้อยละ)								
6.การออกตรวจการปฏิบัติงาน ของพนักงานที่เกี่ยวข้องอย่าง สม่ำเสมอ	1 (2.7)	23 (62.2)	6 (16.2)	5 (13.5)	2 (5.4)	3.43	0.96	ปาน กลาง
7.ผลการแก้ไขปัญหาข้อ ร้องเรียนเรื่องมูลฝอยเป็นไป อย่างรวดเร็ว	5 (13.5)	20 (54.1)	9 (24.3)	3 (8.1)	0 (0)	3.73	0.80	สูง
8.การปฏิบัติงานของพนักงาน ที่มีประสิทธิภาพ	1 (2.7)	19 (51.4)	14 (37.8)	2 (5.4)	1 (2.7)	3.46	0.77	ปาน กลาง
9.ความรู้ความสามารถของ พนักงานในการปฏิบัติงาน	2 (5.4)	17 (45.9)	18 (48.6)	0 (0)	0 (0)	3.57	0.60	ปาน กลาง
10.การปฏิบัติงานของพนักงาน ตามตารางในการปฏิบัติงาน	7 (18.9)	15 (40.5)	15 (40.5)	0 (0)	0 (0)	3.78	0.75	สูง
11.งบประมาณของ อบต. ใน การจัดการมูลฝอยที่เพียงพอ	4 (10.8)	11 (29.7)	13 (35.1)	4 (10.8)	5 (13.5)	3.14	1.18	ปาน กลาง
12.การจัดการมูลฝอยทำให้ พื้นที่ อบต. มีความสะอาด เรียบร้อย	4 (10.8)	19 (51.4)	10 (27.0)	4 (10.8)	0 (0)	3.62	0.83	ปาน กลาง
รวม						3.50	0.50	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบล (ค่าเฉลี่ย 3.50) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่
มีอัตราค่าเฉลี่ยของพนักงานที่เพียงพอกับปริมาณมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.92) รองลงมาคือ ข้อที่การ

ปฏิบัติงานของพนักงานตามตารางการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด (ค่าเฉลี่ย 3.73) และ ข้อที่การมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 2.89) อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5.2 ความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ตารางที่ 4.25 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ความพึงพอใจ ในการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	จำนวน (ร้อยละ)					Mean	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำ ตารางการปฏิบัติงานประจำวัน ทำให้การปฏิบัติงานมีความ เหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน	14 (23.3)	27 (45.0)	17 (28.3)	2 (3.3)	0 (0)	3.88	0.80	สูง
2. การมอบหมายหน้าที่ที่ ชัดเจนในการปฏิบัติงานของ หัวหน้างาน	12 (20.0)	27 (45.0)	21 (35.0)	0 (0)	0 (0)	3.85	0.73	สูง
3. คำแนะนำในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้างาน	14 (23.3)	25 (41.7)	20 (33.3)	1 (1.7)	0 (0)	3.87	0.79	สูง
4. การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน การปฏิบัติงานของหัวหน้างาน	8 (13.3)	23 (38.3)	27 (45.0)	2 (3.3)	0 (0)	3.62	0.76	ปาน กลาง
5. โอกาสแสดงความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติงานอย่างอิสระ	9 (15.0)	20 (33.3)	25 (41.7)	6 (10.0)	0 (0)	3.53	0.87	ปาน กลาง
6. สภาพรถบรรทุกขยะและ เครื่องมือที่ใช้ในการ ปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอยของ อบต. ที่มีอยู่เพียงพอและมี สภาพที่ดี	8 (13.3)	20 (33.3)	30 (50.0)	2 (3.3)	0 (0)	3.57	0.77	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ความพึงพอใจ ในการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	Mean	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	ที่สุด	กลาง	กลาง	ที่สุด	ที่สุด			
จำนวน (ร้อยละ)								
7. จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน กับปริมาณงานที่มีอยู่	16 (26.7)	18 (30.0)	24 (40.0)	2 (3.3)	0 (0)	3.80	0.88	สูง
8. พื้นที่รับผิดชอบในการ มอบหมายให้จัดเก็บมูลฝอย	8 (13.3)	15 (25.0)	25 (41.7)	9 (15.0)	3 (5.0)	3.27	1.04	ปาน กลาง
9. สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับ เช่น การทำประกันสังคม โบนัส วันลา วันหยุด ชุด สำหรับปฏิบัติงาน	16 (26.7)	18 (30.0)	22 (36.7)	2 (3.3)	3 (3.3)	3.73	1.01	สูง
10. การไปศึกษาดูงาน/การ อบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มูลฝอยที่เหมาะสม	3 (5.0)	18 (30.0)	26 (43.3)	10 (16.7)	3 (5.0)	3.13	0.93	ปาน กลาง
11. ท่านได้รับการประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม	9 (15.0)	23 (38.3)	27 (45.0)	1 (1.7)	0 (0)	3.67	0.75	ปาน กลาง
12. ความสะอาดเรียบร้อยใน พื้นที่ซึ่งท่านรับผิดชอบ	15 (25.0)	29 (48.3)	10 (16.7)	6 (10.0)	0 (0)	3.88	0.90	สูง
รวม						3.65	0.52	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.65) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่การมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางการปฏิบัติงานประจำวันทำให้การปฏิบัติงานมีความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน และข้อที่ความสะอาดเรียบร้อยในพื้นที่ซึ่งท่านรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด(ค่าเฉลี่ย 3.88) อยู่ในระดับสูง รองลงมาได้แก่ ข้อที่คำแนะนำในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานมีค่าเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่การไปศึกษาดูงาน/การอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมูลฝอยที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.13) อยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยของประชาชนที่รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

ตารางที่ 4.26 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

ความพึงพอใจ ในการจัดการมูลฝอยของ ประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูล ฝอย	จำนวน (ร้อยละ)					Mean	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.แสดงความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะในการจัดการมูล ฝอยของ อบต. ในพื้นที่ของท่าน	70 (17.8)	113 (28.7)	141 (35.8)	58 (14.7)	12 (3.0)	3.43	1.04	ปาน กลาง
2.การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมูล ฝอยของ อบต. ในพื้นที่ของท่าน	45 (11.4)	111 (28.2)	151 (38.3)	76 (19.3)	11 (2.8)	3.26	0.99	ปาน กลาง
3.พนักงานเก็บมูลฝอยทุกถังไม่ เว้นถัง	37 (9.4)	188 (47.7)	132 (33.5)	32 (8.1)	5 (1.3)	3.56	0.82	ปาน กลาง
4.พนักงานเก็บมูลฝอยโดยไม่มี เศษขยะมูลฝอยตกเกลื่อนกลาด	41 (10.4)	151 (38.3)	137 (34.8)	46 (11.7)	19 (4.8)	3.39	0.98	ปาน กลาง
5.การตรงต่อเวลาในการจัดเก็บ มูลฝอยของพนักงาน	36 (9.1)	124 (31.5)	179 (45.4)	44 (11.2)	11 (2.8)	3.33	0.89	ปาน กลาง
6.กริยาและการแสดงออก ของพนักงานที่สุภาพและมี มารยาทที่ดี	48 (12.2)	178 (45.2)	145 (36.8)	15 (3.8)	8 (2.0)	3.62	0.82	ปาน กลาง
7.จำนวนวันที่พนักงานเข้า จัดเก็บมูลฝอยในบ้านของท่าน	32 (8.1)	106 (26.9)	199 (50.4)	49 (12.4)	8 (2.0)	3.27	0.86	ปานกลาง
8.จำนวนเวลาที่พนักงานเข้า จัดเก็บมูลฝอยในบ้านของท่าน	25 (6.3)	103 (26.1)	209 (53.0)	48 (12.2)	9 (2.3)	3.22	0.83	ปาน กลาง
9.สภาพรถบรรทุกขยะที่ใช้ใน การปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอย ของ อบต. ที่มีสภาพที่ดี	44 (11.2)	153 (38.8)	151 (38.3)	27 (6.9)	19 (4.8)	3.45	0.95	ปาน กลาง
10.สภาพเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ ใช้ในการปฏิบัติงานจัดเก็บมูล ฝอยของ อบต. มีสภาพที่ดี	30 (7.6)	112 (28.4)	197 (50.0)	29 (7.4)	26 (6.6)	3.23	0.94	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ความพึงพอใจ ในการจัดการมูลฝอยของ ประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูล ฝอย	จำนวน (ร้อยละ)					Mean	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
11.จำนวนถังขยะที่บริการอย่าง เพียงพอในพื้นที่	54 (13.7)	162 (41.1)	129 (32.7)	35 (8.9)	14 (3.6)	3.53	0.96	ปาน กลาง
12.ลักษณะถังขยะที่จัดบริการไว้ มีความเหมาะสมกับวิธีการ จัดเก็บมูลฝอย	41 (10.4)	143 (36.3)	157 (39.8)	38 (9.6)	15 (3.8)	3.40	0.93	ปาน กลาง
13.การกำหนดค่าบริการการเก็บ มูลฝอยในข้อบัญญัติ อบต. มี ความเหมาะสม	38 (9.6)	131 (33.2)	176 (44.7)	36 (9.1)	13 (3.3)	3.37	0.90	ปาน กลาง
14.ความสะอาดเรียบร้อยใน พื้นที่ไม่มีมูลฝอยตกค้าง	26 (6.6)	156 (39.6)	160 (40.6)	36 (9.1)	16 (4.1)	3.36	0.89	ปาน กลาง
15.การจัดหาช่องทางในการ เสนอแนะ/แสดงความคิดเห็น การร้องเรียนในการดำเนินงาน จัดเก็บมูลฝอย	31 (7.9)	94 (23.9)	170 (43.1)	74 (18.8)	25 (6.3)	3.08	1.00	ปาน กลาง
			รวม			3.36	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.36) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่กริยาและการแสดงออกของพนักงานที่สุภาพมีมารยาทดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.88) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ข้อที่พนักงานเก็บมูลฝอยทุกถังไม่มีเว้นมีค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่การจัดช่องทางในการเสนอแนะ/แสดงความคิดเห็น/การร้องเรียนในการดำเนินงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.08) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า การจัดการมูลฝอย และ การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับผลการจัดการมูลฝอย ซึ่งมีผลการศึกษาตามตารางที่ 4.27-4.28

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอย

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

การจัดการมูลฝอย	ผลการจัดการมูลฝอย			รวม
	การเก็บรวบรวม มูลฝอย	การถ่ายเทและ ขนส่ง	การแปลงสภาพ	
ด้านการวางแผน	0.248	-0.231	0.422*	0.258
ด้านการจัดองค์การ	0.326*	0.131	0.368*	0.374*
ด้านการจัดบุคลากร	0.250	-0.147	0.368*	0.259
ด้านการอำนาจการ	0.325*	0.039	0.440*	0.391*
ด้านการควบคุม	0.407*	0.119	0.509*	0.491*
กำกับ				
รวม	0.372*	-0.028	0.506*	0.425*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่าการจัดการมูลฝอย และผลการจัดการมูลฝอย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดการมูลฝอย ($r = 0.425$) โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการองค์การ ($r = 0.374$) ด้านอำนาจการ ($r = 0.391$) และด้านควบคุมกำกับ ($r = 0.491$) มีความสัมพันธ์โดยรวมทางบวกกับผลการจัดเก็บมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทางด้านการวางแผน ($r = 0.258$) และด้านการจัดบุคลากร ($r = 0.259$) ไม่มีความสัมพันธ์โดยรวมกับผลการจัดการมูลฝอย

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	ผลการจัดเก็บมูลฝอย			
	การเก็บรวบรวมมูลฝอย	การถ่ายเทและขนส่ง	การแปลงสภาพ	รวม
ด้านการวางแผน	0.398*	0.268*	0.248*	0.403*
ด้านการจัดองค์การ	0.459*	0.359*	0.044	0.293*
ด้านการจัดบุคลากร	0.539*	0.407*	0.119	0.438*
ด้านการอำนวยความสะดวก	0.409*	0.452*	0.446*	0.593*
ด้านการควบคุมกำกับ	0.638*	0.589*	0.306*	0.655*
รวม	0.590*	0.497*	0.247	0.566*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่าการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดการมูลฝอยโดยรวม ($r = 0.566$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยโดยรวมทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีด้านการควบคุมกำกับมีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด ($r = 0.655$) รองลงมาได้แก่ ด้านอำนวยความสะดวก ($r = 0.593$) และด้านการจัดองค์การมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.293$)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

1.1.2 เพื่อศึกษาการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

1.1.3 เพื่อศึกษาดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

1.1.4 เพื่อศึกษาผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

1.1.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จำนวน 37 ราย เป็นพนักงานจัดเก็บมูลฝอยทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จำนวน 60 ราย และประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จำนวน 394 ราย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ของเครื่องมือในส่วนข้อคำถาม ที่เป็น Rating scale ได้แก่ 1) แบบสอบถามการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.96 2) แบบสอบถามผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 4) แบบสอบถามการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.90 5) แบบสอบถามผลการจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.85 6) แบบสอบถามความพึงพอใจของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.88 7) แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.90 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์ใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.3 ผลการวิจัยพบว่า

1.3.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดมี 37 คนพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 86.5 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 13.5 อายุระหว่าง 36-45 ปีคิดเป็นร้อยละ 48.6 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 83.8 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.2 ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 21.6 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 16.2 ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 2.7 รักษาการผู้อำนวยการหรือรักษาการหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมและตำแหน่งอื่น ๆ มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 5.4 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-4 ปีคิดเป็นร้อยละ 51.4 ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 73

1.3.2 ลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

พนักงานเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดมี 60 คนพบว่าทั้งหมดเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 อายุระหว่าง 36-45 ปีคิดเป็นร้อยละ 46.7 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 75 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60 ดำรงตำแหน่ง

พนักงานจัดเก็บมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 78.4 พนักงานขับรถขยะ คิดเป็นร้อยละ 21.6 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.3 ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 81.7

1.3.3 ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

ประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด มี 394 คนพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.3 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 47.7 อายุระหว่าง 6-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.0 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 68.3 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.5 อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 30.2 มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.9

1.3.4 การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารส่วนตำบล มีการจัดการ(ค่าเฉลี่ย 3.61) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านการจัดบุคลากร อยู่ในระดับสูงเช่นกัน ส่วนการจัดการด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.5 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีการดำเนินงาน(ค่าเฉลี่ย 3.63) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านการจัดบุคลากร อยู่ในระดับสูงเช่นกัน ส่วนการจัดการด้านการควบคุม กำกับมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.6 ผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ผลการจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย สรุปผลได้ดังนี้

1) ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีผลการจัดการมูลฝอย(ค่าเฉลี่ย 3.32) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านการถ่ายเทและขนส่ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการแปลงสภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการจัดการมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ผลการจัดเก็บมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีผลการจัดเก็บมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 3.51) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านการขนส่งและถ่ายเท อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการแปลงสภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.7 ความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความพึงพอใจการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ความพึงพอใจของพนักงานเก็บมูลฝอย 3) ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย สรุปผลได้ดังนี้

1) ความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย 3.50) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อัตรากำลังของพนักงานมีเพียงพอกับปริมาณมูลฝอยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือข้อที่การปฏิบัติงานของพนักงานตามตารางการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และข้อที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ความพึงพอใจของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ความพึงพอใจของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย 3.65) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่การมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางการปฏิบัติงานประจำวันทำให้การปฏิบัติงานมีความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือข้อที่คำแนะนำในการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน ส่วนข้อที่การไปศึกษาดูงาน/การอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับมูลฝอยที่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอยมีความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย 3.37) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่กริยาและการแสดงออกของพนักงานที่สุภาพและมีมารยาทที่ดี รองลงมาได้แก่ข้อที่พนักงานเก็บมูลฝอยทุกถังไม่มีเว้น และข้อที่การจัดช่องทางในการเสนอแนะ/แสดงความคิดเห็น/การร้องเรียนในการดำเนินงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3.8 ความสัมพันธ์ของการจัดการมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการจัดการมูลฝอยกับการจัดการมูลฝอย ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่การจัดการด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัด

บุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ ใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พบว่า การจัดการมูลฝอยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดเก็บมูลฝอยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

1.3.9 ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการฝอย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่การจัดการด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ ใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พบว่า การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดการมูลฝอยทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน

2. การอภิปรายผล

การศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดการมูลฝอยของผู้บริหารส่วนตำบล มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากในองค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดโครงสร้างส่วนราชการในระดับต่างๆ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร จึงทำให้เอื้อต่อการจัดการมูลฝอย การประสานงานกับส่วนที่เกี่ยวข้อง การจัดหน้าที่รับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ สำหรับด้านการจัดบุคลากร อยู่ในระดับสูงเช่นกัน เนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการคัดเลือกบุคลากรในการเข้าทำงาน ตลอดจนมีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของพนักงานชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน ส่วนด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง ยังให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการจัดทำแผนการจัดการมูลฝอย ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องการโครงสร้างพื้นฐานเป็นสาธารณูปโภคอันดับต้นๆ ซึ่งเห็นได้จากข้อมูลการจัดทำประชาคมประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลที่พบว่าโครงการที่

ประชาชนต้องการเป็นโครงสร้างพื้นฐานเป็นอันดับต้นๆ รวมทั้งปัญหามูลฝอยในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ ยังสามารถรองรับปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยปัญหา มูลฝอยตกค้างยังพบไม่มากนัก รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยค่อนข้างน้อย ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ ชากร คัยนันท์ (2547) ที่วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระบบบริหารงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการปรับปรุงการ จัดการขยะทั้งทางด้านการวางแผน การบริการ ความรับผิดชอบ และด้านความรู้ความสามารถ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของจารุ วรธรรม ทองไพบูลย์ (2545) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่าการบริหารและการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดองค์การ มีการจัดโครงสร้างองค์การที่เหมาะสม มีการประสานงาน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และแบ่งหน้าที่ในการควบคุมบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม เป็นหน่วยงานส่วน หนึ่งที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ แต่บางส่วนเห็นว่าบุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรม และ พัฒนาทักษะอย่างเพียงพอ ด้านบุคลากร บุคลากรได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอเหมาะสม บุคลากร มีความเข้าใจและมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ แต่มีปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ และจัดอัตรากำลังไม่เหมาะสม แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของอารีย์ วงศ์เกษม (2542) ที่วิจัยเรื่อง การ บริหารและการจัดการมูลฝอยโดยองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลเมือง เมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่า การบริหารงานและการจัดการมูลฝอยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง และเมื่อแยกรายด้านแล้วพบว่า การจัดองค์การและการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และจากการศึกษาวิจัยของกลุ่มงานท้องถิ่นและภูมิภาคศึกษา สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่องการบริหารจัดการระบบกำจัดขยะแบบศูนย์รวมของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพค่อนข้างจำกัดในการ จัดการขยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก เช่นเทศบาลตำบล องค์การ บริหารส่วนตำบล พบว่าศักยภาพและความพร้อมในการให้บริการด้านการจัดการขยะอยู่ในระดับ ต่ำมาก จะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย สำหรับปัญหาสำคัญที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งประสบอยู่คือการขาดความร่วมมือจาก ประชาชนในการจัดการขยะ ทั้งด้านการลดปริมาณขยะที่ต้นทาง การจ่ายค่าธรรมเนียมขยะ

2.2 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยตามการจัดการมูลฝอยขององค์การ บริหารส่วนตำบล มีผลดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการ

ดำเนินงานของพนักงานด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากในองค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดโครงสร้างส่วนราชการในระดับต่างๆอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร จึงทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจหน้าที่ ความรับผิดชอบชัดเจน สามารถประสานงานกับส่วนต่างๆได้ตรงตามสภาพการทำงาน สำหรับการดำเนินงานของพนักงานด้านการจัดบุคลากร อยู่ในระดับสูงเช่นกัน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการคัดเลือกบุคลากรในการเข้าทำงาน ทำให้มีผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับลักษณะงาน ส่วนการจัดการด้านการควบคุมกำกับมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนนี้มีบริเวณกว้าง ชุมชนส่วนใหญ่อยู่แบบกระจัดกระจาย ประกอบเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย การออกตรวจสอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ของพนักงานจัดเก็บขยะจึงทำได้ค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านการจัดบุคลากร อยู่ในระดับสูงเช่นกัน รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชากร คัยนันท์ (2547) ที่วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระบบบริหารงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยรวมและรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการปรับปรุงการจัดการขยะทั้งทางด้านการวางแผน การบริการ ความรับผิดชอบ และด้านความรู้ความสามารถ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของจารุวรรณ ทองไพบุลย์ (2545) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่า การบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดองค์การ มีการจัดโครงสร้างองค์การที่เหมาะสม มีการประสานงาน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และแบ่งหน้าที่ในการควบคุมบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม เป็นหน่วยงานส่วนหนึ่งที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ แต่บางส่วนเห็นว่าบุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอ ด้านบุคลากร บุคลากรได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอเหมาะสม บุคลากรมีความเข้าใจและมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ แต่มีปัญหามูลสารมีจำนวนไม่เพียงพอ และจัดอัตรากำลังไม่เหมาะสม แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของอารีย์ วงศ์เกษม (2542) ที่วิจัยเรื่องการบริหารและการจัดการมูลฝอยโดยองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่าการบริหารงานและการจัดการมูลฝอยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกรายด้านแล้วพบว่า การจัดองค์การและการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ผลการจัดการมูลฝอย

ผลการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้จากการศึกษา 2 กลุ่ม 1) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 2) พนักงานจัดเก็บมูลฝอย ผลการศึกษาพบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความสอดคล้องกัน คือผลการจัดการมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย 3.32 พนักงานจัดเก็บมูลฝอย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้งสองกลุ่มมีผลด้านการจัดเก็บมูลฝอย ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากการมีการจัดทำตารางการจัดเก็บมูลฝอยตามโซนพื้นที่ที่ชัดเจน ทำให้พนักงานสามารถเข้าดำเนินการได้ต่อเนื่องไม่สะดุด ปัญหาการตกค้างของมูลฝอยมีน้อย ส่วนด้านการแปลงสภาพทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมการคัดแยกมูลฝอยให้กับประชาชนยังมีน้อย รวมทั้งการดำเนินงานจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถจัดถึงขยะแบบแยกประเภทให้ประชาชนได้ทั่วถึง และรถบรรทุกขยะยังเป็นรถที่อัดทำรวมมูลฝอยทุกประเภทเข้าด้วยกันยังไม่มีรถบรรทุกขยะแบบแยกประเภทมูลฝอย รวมทั้งการแปลงสภาพมูลฝอยไปเป็นรูปแบบอื่น เช่น การทำปุ๋ยยังไม่ได้รับการเห็นความสำคัญของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของกิ่งแก้ว กุดโอภาส (2543) ที่วิจัยเรื่องกระบวนการและข่าความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการนำขยะมูลฝอยทำปุ๋ยหมักบ้างแต่ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานของรัฐในการช่วยเหลือแนะนำ และให้ความรู้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังไม่มีผู้นำขยะมาฟื้นฟูใช้ประโยชน์ใหม่ เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ต้นทุนสูง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ได้มีการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำไปขายและนำไปใช้ประโยชน์ในการซ่อมแซม หรือล้างน้ำทำความสะอาดเพื่อนำมาใช้ซ้ำบ้างด้วย ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงการนำมาใช้ประโยชน์ให้สามารถกลับมาใช้ได้หลายวิธี นอกจากเก็บวัสดุที่เหลือใช้หรือขยะมูลฝอยส่วนที่ขายได้ให้ผู้รับซื้อของเก่าเพื่อเข้าโรงงานแปรสภาพเป็นส่วนมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของจาวรธรรม ทองไพบุลย์ (2545) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่าด้านการแปรสภาพขยะมูลฝอย ไม่มีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อนำมาแปรสภาพก่อนนำไปกำจัด ประกอบกับบุคลากรที่ทำการแปรสภาพไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ

2.4 ความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่าการจัดอัตราค่าจ้างของพนักงานที่เพียงพอกับ

ปริมาณมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด น่าจะเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดกรอบอัตรากำลังของพนักงานอย่างชัดเจน ซึ่งสัมพันธ์กับการศึกษาการจัดการมูลฝอยของกลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่พบว่าการจัดการด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี

2.5 ความพึงพอใจของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

ความพึงพอใจของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางการปฏิบัติงานประจำวัน ทำให้การปฏิบัติงานมีความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับข้อคำถามความสะอาดเรียบร้อยในพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากการประชุมพนักงานเพื่อรับทราบนโยบาย การปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่พบในขณะปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการดำเนินงานตามตารางการเก็บมูลฝอยที่ร่วมกันจัดทำซึ่งมีความเหมาะสมตามสภาพการปฏิบัติงานตามพื้นที่จริง ทำให้มูลฝอยไม่มีการตกค้าง จึงทำให้พื้นที่สะอาดตามมา และสัมพันธ์กับผลการจัดการมูลฝอยของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยตามการจัดการมูลฝอยที่พบว่าการเก็บรวบรวมมูลฝอยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่อยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม เมื่อการเก็บรวบรวมมีประสิทธิภาพผลทำให้พื้นที่มีความสะอาดเรียบร้อยตามมาเช่นกัน

2.6 ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย

ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย มีระดับความพึงพอใจ ในภาพรวม(ค่าเฉลี่ย 3.37) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่าพอใจกริยาและการแสดงออกของพนักงานที่สุภาพและมีมารยาทที่ดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากการประชุมของพนักงาน มีการมอบนโยบายการให้บริการประชาชน ทำให้พนักงานเข้าใจบทบาทของตนเองในการให้บริการกับประชาชน สอดคล้องกับการศึกษาของธนพร เรืองคำ (2544) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะและความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะมูลฝอย พบว่าความพึงพอใจในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลสันมหาพน มีความพอใจในระดับมากคือ ความสุภาพในการบริการของพนักงานขายถุงขยะของเทศบาล ความสุภาพของพนักงานเก็บขยะ ความรวดเร็วในการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ความสุภาพของพนักงานขับรถขนขยะ ความสุภาพในการบริการจัดเก็บขยะของพนักงานเก็บขยะ การแต่งกายของพนักงานเก็บขยะ ความถี่ในการจัดเก็บขยะของพนักงานเก็บขยะที่บ้าน ความเป็นกันเองของพนักงานขายถุงขยะของเทศบาล สีของถุงขยะ ความหนาของถุงขยะ ช่วงเวลาที่รถขนขยะมาจัดเก็บขยะ ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากขยะของ

เจ้าหน้าที่เทศบาล ขนาดสูงขยะ การนำตราสัญลักษณ์ของเทศบาลมาพิมพ์บนสูงขยะ สถานที่ฝังกลบของเทศบาล และความคุ้มค่าต่อราคาสูงขยะที่มีตราสัญลักษณ์ของเทศบาล

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการมูลฝอย กับผลการจัดการมูลฝอย ใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) หากความสัมพันธ์พบว่าการจัดการมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับผลการจัดการมูลฝอยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการควบคุมกำกับ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดเก็บมากที่สุดมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการควบคุมกำกับให้พนักงานปฏิบัติงานตารางการจัดเก็บมูลฝอยอย่างเคร่งครัด มีการออกตรวจพื้นที่ดำเนินงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำให้พนักงานจัดเก็บขยะต้องปฏิบัติงานตามแผนการจัดการมูลฝอยอย่างเคร่งครัด ทำให้พื้นที่ที่มีความสะอาดเรียบร้อย และไม่พบความสัมพันธ์การจัดการมูลฝอย(ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวกด้านการควบคุมกำกับ)กับผลการจัดการมูลฝอยด้านการถ่ายเทและขนส่งเลย อาจเนื่องมาจากการถ่ายเทและขนส่งมีระยะทางและเส้นทางที่ชัดเจน เป็นถนนเส้นทางเดียวที่เข้าถึงบ่อขยะ ไม่มีทางลัด ซึ่งการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุมกำกับ ไม่มีผลหรือมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายเทและขนส่งน้อยมาก ไม่เหมือนกับด้านการแปลงสภาพ หรือการเก็บรวบรวมมูลฝอยที่การจัดการทั้ง 5 ด้าน(ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวกและการควบคุมกำกับ) ที่มีผลให้สามารถพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพได้

2.8 ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยกับผลการจัดการมูลฝอย ใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) หากความสัมพันธ์พบว่า ผลการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดการมูลฝอย ในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการควบคุมกำกับ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการจัดเก็บมูลฝอยมากที่สุดเช่นเดียวกับที่ศึกษาในผู้บริหารองค์การส่วนตำบล ทั้งนี้เนื่องมาจากการควบคุมกำกับให้พนักงานปฏิบัติงานตารางการจัดเก็บขยะอย่างเคร่งครัด มีการออกตรวจพื้นที่ดำเนินงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำให้พนักงานจัดเก็บมูลฝอยต้องปฏิบัติงานตามแผนการจัดการมูลฝอยอย่างเคร่งครัด ทำให้พื้นที่ที่มีความสะอาดเรียบร้อย เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณารายข้อด้านการ

ควบคุมกำกับพบว่าข้อที่การทำงานตามคู่มือการปฏิบัติงานได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรพิจารณาปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานให้พนักงานปฏิบัติโดยเขียนให้ชัดเจน สามารถเข้าใจง่าย และปฏิบัติตามได้ ซึ่งจะทำให้การจัดเก็บมูลฝอยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในการศึกษานี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 การนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

1) ผลการศึกษาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ามีระดับการจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวางแผน การอำนวยความสะดวก และการควบคุมกำกับ อยู่ระดับปานกลาง โดยพบว่าด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการทบทวนการจัดทำแผนการจัดเก็บมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเช่น ปริมาณมูลฝอยที่มีอยู่ ตลอดจนปริมาณที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มมากขึ้น จำนวนประชากร ปัญหาอุปสรรค ฯลฯ ร่วมกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วน เช่น ประชาชน พนักงานจัดเก็บมูลฝอย รวมทั้งแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ยุทธศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย จัดทำเป็นแผนการจัดการมูลฝอยต่อไป

2) การศึกษาการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยมีการจัดการ (ค่าเฉลี่ย 3.62) อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าด้านการควบคุมกำกับมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะผู้ดูแลการดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ควรจะมีการทบทวนการควบคุมกำกับพนักงานให้ดำเนินงานจัดเก็บมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ โดยการมอบหมายงานอย่างชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง

3.1.2 ผลการจัดการมูลฝอย ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย พบว่าทั้งสองกลุ่มมีผลการจัดการมูลฝอยด้านการแปลงสภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับการคัดแยกมูลฝอย โดยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญการคัดแยกมูลฝอย การจัดทำโครงการที่ส่งเสริมการก่อสร้างถัง การกระตุ้น หรือการสร้าง ความเข้าใจของประชาชนต่อการคัดแยกมูลฝอย การจัดทำ การแปลงสภาพมูลฝอยเป็นปุ๋ย การจัดงบประมาณส่งเสริมการแปลงสภาพหรือการคัดแยกมูลฝอย (เช่นการจัดถังขยะแบบแยกประเภท) ฯลฯ ซึ่ง

หากการดำเนินงานประสบความสำเร็จจะช่วยประหยัดงบประมาณในการจัดการมูลฝอย เนื่อง ปริมาณมูลฝอยจากบ้านเรือนจะลดลง

3.1.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถามพบว่าคำถามความพอใจเกี่ยวกับงบประมาณในการ จัดการมูลฝอยที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องงบประมาณรายจ่ายส่วนใหญ่ขององค์การ บริหารส่วนตำบลขึ้นอยู่กับการจัดเก็บรายได้ และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ดังนั้นจึงเป็นข้อจำกัด พอสมควร ในการจัดหางบประมาณเพิ่มเพราะมีปัจจัยอื่นที่ควบคุมไม่ได้มาเกี่ยวข้องเช่นภาวะ เศรษฐกิจ ที่อาจทำให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลลดลงหรือเพิ่มขึ้นในแต่ละปี แต่ทั้งนี้ ควรพิจารณาจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการจัดเก็บมูลฝอยกับครัวเรือนอย่างทั่วถึง ตลอดจน พิจารณาข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ตลอดจนหานวัตกรรม วิธีการ ลดต้นทุนการบริหารจัดการมูลฝอย เช่นการคัดแยกมูลฝอยเพื่อลดปริมาณมูลฝอย

3.1.4 ความพึงพอใจของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย ผลการศึกษาอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่าคำถามความพอใจเกี่ยวกับการไปศึกษาดูงาน/การอบรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับมูลฝอยที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญและจัดงบประมาณเพื่อจัดฝึกอบรม/ศึกษาดูงานให้กับ พนักงาน เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ เพิ่มความรู้และทักษะให้กับพนักงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ ทำงาน ตลอดจนเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานในการปฏิบัติงานต่อไป

3.1.5 ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการจัดเก็บมูลฝอย ผลการศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถามพบว่าคำถามความพอใจเกี่ยวกับการจัดช่องทางในการ เสนอแนะ/แสดงความคิดเห็น/การร้องเรียนในการดำเนินงานจัดเก็บมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดช่องทางในการเสนอแนะ/แสดงความคิดเห็น/การร้องเรียน ในการดำเนินงานจัดเก็บมูลฝอย ให้กับประชาชนอย่างหลากหลายช่องทางต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

3.2.1 จากการศึกษาการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการในครั้งนี้ พบว่าผลการจัดเก็บมูลฝอย ด้านการแปลงสภาพ มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่การแก้ไขปัญหามูลฝอยที่สำคัญคือการแปลงสภาพ เพื่อนำมาเข้าสู่ กระบวนการนำกลับไปใช้ใหม่ ช่วยลดปริมาณมูลฝอย ดังนั้นควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแปลง สภาพมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนผู้รับบริการ

3.2.2 ศึกษาวิธีการกำจัดมูลฝอยโดยการทำปุ๋ยขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหัวข้อที่น่าสนใจและจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตต่อไป เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าการแปลงสภาพมูลฝอย ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นรูปแบบที่น่าสนใจในการศึกษาการจัดการมูลฝอยในครั้งต่อไป โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม(Focus group discussion) หรือการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Indepth Interview)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ลอเสรีวานิช

ภาควิชา อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

คณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

2. นางนิศาชล สิงหศิริ

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

อำเภอ บางพลี

จังหวัด สมุทรปราการ

3. นายวิรัตน์ เชิดชัยภูมิ

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางไฉลง

อำเภอ บางพลี

จังหวัด สมุทรปราการ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ

จังหวัดสมุทรปราการ (ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร)

คำชี้แจง

แบบสอบถามการวิจัยเรื่องจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิชาเอกบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อแนวทางการดำเนินงานจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2. การจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็นในผลการจัดการมูลฝอย

ส่วนที่ 4. ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ท่านตอบมาทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ โดยจะเสนอผลการศึกษาในลักษณะภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้ท่านสามารถที่จะไม่ตอบหรือยกเลิกในการตอบแบบสอบถามเมื่อใดก็ได้ตามท่านที่ต้องการ ซึ่งไม่มีผลใดๆต่อท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางเบญญาภา มีศรี

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าคำตอบ และเติมคำในช่องว่าง ให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุปีเต็ม

3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

การศึกษาสูงสุดในระดับใด

() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

() 2. ปริญญาตรี

() 3. สูงกว่าปริญญาตรี

ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

() 1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล

() 2. รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล

() 3. ปลัดกองค้การบริหารส่วนตำบล

() 4. รองปลัดกองค้การบริหารส่วนตำบล

() 5. หัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม/ผอ.กองสาธารณสุขฯ

() 6. รักษาการผอ.กองสาธารณสุขฯ/รักษาการหัวหน้าส่วนสาธารณสุขฯหรือ

() 7. ตำแหน่งอื่นๆ (ระบุ).....

ท่านดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา.....ปีเต็ม

การฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการมูลฝอย กรุณาระบุหลักสูตร/รายละเอียด

() เคย หลักสูตร.....

() ไม่เคย

ส่วนที่ 2 การจัดการมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามการจัดการขยะมูลฝอยให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากที่สุดหรือปฏิบัติร้อยละ 80-100

ระดับ 4 หรือ มาก หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากหรือปฏิบัติร้อยละ 60-80

ระดับ 3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆปานกลางหรือปฏิบัติร้อยละ 40-60

ระดับ 2 หรือ น้อย หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆน้อยหรือปฏิบัติร้อยละ 20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ๆหรือมีการปฏิบัติน้อยมากหรือปฏิบัติร้อยละ 0-20

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการวางแผน					
1. มีการจัดศึกษาข้อมูลต่างๆเช่นปริมาณมูลฝอย จำนวนบุคลากร ฯลฯ ก่อนนำมาจัดทำแผนการจัดการมูลฝอยของ อบต.					
2. อบต.ของท่านมีแผนการจัดการมูลฝอย					
3. มีการประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหามูลฝอยที่เกิดขึ้น					
4. มีการวางแผนป้องกันปัญหามูลฝอยที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต					
5. การดำเนินงานตามแผนการจัดเก็บมูลฝอยบรรลुวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้					
6. ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะการจัดทำแผนการจัดการมูลฝอย					
ด้านการจัดองค์การ					
7. มีโครงสร้างส่วนราชการต่างๆในอบต.ชัดเจน					
8. มีการกำหนดขอบเขตของการทำงานและความรับผิดชอบของส่วนราชการในอบต.อย่างชัดเจน					

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
9.มีการจัดทำกรอบอัตรากำลังของพนักงานที่เหมาะสม					
10.มีการกำหนดคุณสมบัติของพนักงานในแต่ละตำแหน่ง					
11.มีสายบังคับบัญชาตามลำดับในการปฏิบัติงาน					
12.มีการจัดทำระเบียบ กฎเกณฑ์ การปฏิบัติงานของพนักงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร					
ด้านการจัดบุคลากร					
13.มีการสอบคัดเลือกพนักงานเพื่อทำงานด้านการจัดเก็บมูลฝอย					
14.มีพนักงานที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการมูลฝอยเป็นอย่างดี					
15.มีการจัดอบรมให้ความรู้หรือศึกษาดูงานให้กับพนักงานอย่างสม่ำเสมอ					
16.อบต.ของท่านจัดสวัสดิการในเรื่องประกันสังคมให้กับพนักงานทุกคน					
17.อบต.ของท่านจัดให้มีพนักงานอย่างน้อย5คนต่อรถบรรทุกขยะ1คัน					
18.พนักงานปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่อบต.กำหนด					
ด้านการอำนวยความสะดวก					
19.มีการจัดประชุมชี้แจงนโยบายในเรื่องการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานทราบและถือปฏิบัติ					
20.มีการมอบหมายงานให้พนักงานอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร					

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
21.มีการมอบอำนาจการตัดสินใจในเรื่องการปฏิบัติงานให้พนักงานตามลำดับชั้น ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร					
22.มีงบประมาณในการจัดการมูลฝอยอย่างเพียงพอ					
23.มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน เช่น บ่อทิ้งขยะ อย่างสม่ำเสมอ					
24.มีช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการจัดเก็บมูลฝอยของ อบต.					
ด้านการควบคุมกำกับ 25.มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอย					
26.มีการวางระบบรายงานผลการปฏิบัติงานหรือสรุปผลการดำเนินการจัดเก็บมูลฝอยชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร					
27.มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาเมื่อมีการร้องเรียนเกี่ยวกับมูลฝอยอย่างรวดเร็ว					
28.มีการประชุมพนักงานจัดเก็บมูลฝอยเพื่อรับทราบปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
29.มีการออกพื้นที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ					
30.มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานประจำปี					

ส่วนที่ 3 ผลการจัดการมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านให้ครบถ้วน โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากที่สุดหรือปฏิบัติร้อยละ80-100

ระดับ 4 หรือ มาก หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากหรือปฏิบัติร้อยละ60-80

ระดับ 3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆปานกลางหรือปฏิบัติร้อยละ40-60

ระดับ 2 หรือ น้อย หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆน้อยหรือปฏิบัติร้อยละ20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ๆหรือมีการปฏิบัติน้อยมากหรือปฏิบัติร้อยละ0-20

ผลการจัดการมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย					
1.พนักงานเก็บมูลฝอยของท่านเก็บรวบรวมมูลฝอยตามตารางการปฏิบัติงานประจำวันอย่างเคร่งครัด					
2.สภาพต่างๆไปรอบถังขยะส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ดีไม่มีเศษมูลฝอยตกเกลื่อนกลาด					
3.พนักงานเก็บมูลฝอยของท่านเก็บมูลฝอยทุกถัง ไม่มีเว้นถัง					
4.พนักงานเก็บมูลฝอยของท่านเก็บมูลฝอยหมดถังไม่มีเหลือทิ้งไว้ในถังขยะ					
5.พนักงานเก็บมูลฝอยของท่านกวาดเศษมูลฝอยรอบๆถังขยะให้เรียบร้อยทุกครั้งในการปฏิบัติงาน					
6.ท่านคิดว่ามีร่องเรียนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมมูลฝอย เช่นการเก็บมูลฝอยถึงเว็นถัง เศษมูลฝอยตกเกลื่อนรอบๆถังขยะ การเก็บมูลฝอยถนนฝั่งเดียวฯเกิดขึ้นบ่อยครั้ง					
ด้านการถ่ายเทและการขนส่ง					
7.ท่านคิดรถขยะอยู่ในสภาพที่ดีทำให้การปฏิบัติงานด้านถ่ายเทและการขนส่งมูลฝอยของพนักงานอยู่ในสภาพที่ดี					

ผลการจัดการมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8.ท่านคิดว่าพนักงานเก็บมูลฝอยทำการถ่ายเทมูลฝอยจากถังขยะสู่รถบรรทุกขยะในสภาพที่ดีไม่หกเลอะเทอะ					
9.ท่านคิดในการขนย้ายมูลฝอยไปทิ้งพนักงานเก็บมูลฝอยบรรทุกปริมาณมูลฝอยอย่างพอดีกับขนาดบรรทุกของรถบรรทุกขยะทำให้ไม่มีการปลิวของขยะออกมานอกรถ หรือไม่มีน้ำขยะหกเลอะเทอะถนน					
10.ท่านคิดว่าจำนวนเที่ยวที่นำมูลฝอยไปทิ้งที่บ่อขยะในแต่ละวันเพียงพอไม่ก่อปัญหามูลฝอยตกค้างในพื้นที่					
11.มีการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุของพนักงานเก็บมูลฝอยจากการปฏิบัติงานเกิดน้อยมาก					
12.ท่านคิดว่ารถขยะได้รับการดูแลเป็นอย่างดีให้พร้อมใช้อยู่เสมอทำให้ไม่มีปัญหาต่องานด้านการขนส่งมูลฝอยไปทิ้งที่บ่อขยะ					
การแปลงสภาพ					
13.การประชาสัมพันธ์การคัดแยกมูลฝอยของอบต.ทำให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งอย่างแพร่หลาย					
14.อบต.จัดให้มีถังขยะแบบแยกประเภทให้ประชาชนทิ้งมูลฝอยอย่างเพียงพอ					
15.ท่านคิดว่าประชาชนได้มีการคัดแยกมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ					
16.พนักงานมีการคัดแยกคัดแยกมูลฝอยอันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย ซากกระป๋องยาฉีดยิง ฯลฯ ออกจากมูลฝอยทั่วไป					

ผลการจัดการมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
17.มีการนำเอามูลฝอยไปแปลงสภาพในรูปแบบอื่นๆ เช่นการทำปุ๋ย					
18.พนักงานได้นำเอามูลฝอยที่คัดแยกไปจำหน่ายที่ร้านขายของเก่าในพื้นที่					

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความพึงพอใจการจัดการขยะมูลฝอยตามความเป็นจริงและครบถ้วน โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆมากที่สุดหรือพอใจร้อยละ80-100

ระดับ 4 หรือ มาก หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆมากหรือพอใจร้อยละ60-80

ระดับ 3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆปานกลางหรือพอใจร้อยละ40-60

ระดับ 2 หรือ น้อย หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆน้อยหรือพอใจร้อยละ20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆน้อยที่สุดหรือพอใจร้อยละ0-20

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.ท่านพอใจแผนการจัดการมูลฝอยที่ชัดเจนปฏิบัติได้จริง					
2.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการมูลฝอย					
3.ท่านพอใจโครงสร้างของส่วนราชการในอบต.ที่เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงาน					
4.มีอัตราค่าจ้างของพนักงานที่เพียงพอกับปริมาณมูลฝอย					

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
5.สภาพรถบรรทุกขยะ และเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จัดเก็บขยะของอบต.ที่มีอยู่					
6.การออกตรวจการปฏิบัติงานของพนักงานที่เกี่ยวข้องอย่าง สม่ำเสมอ					
7.ผลการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนเรื่องมูลฝอยเป็นไปอย่าง รวดเร็ว					
8.การปฏิบัติงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ					
9.ความรู้ความสามารถของพนักงานในการปฏิบัติงาน					
10.การปฏิบัติงานของพนักงานตามตารางการปฏิบัติงานอย่าง เคร่งครัด					
11.งบประมาณของอบต.ในการจัดการมูลฝอยที่เพียงพอ					
12.การจัดการขยะมูลฝอยทำให้พื้นที่อบต.มีความสะอาด เรียบร้อย					

**การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ
(ชุดที่ 2 สำหรับพนักงานจัดเก็บมูลฝอย)**

คำชี้แจง

แบบสอบถามการวิจัยเรื่องจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ
บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์
สุขภาพ วิชาเอกบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาใน
การตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์
อย่างยิ่ง ต่อแนวทางการดำเนินงานจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2. การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอยตามการจัดการมูลฝอยของอบต.

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็นในผลการจัดการมูลฝอย

ส่วนที่ 4. ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ท่านตอบมาทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ โดยจะเสนอผล
การศึกษาในลักษณะภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้ท่านสามารถที่จะไม่ตอบหรือ
ยกเลิกในการตอบแบบสอบถามเมื่อใดก็ได้ตามท่านที่ต้องการ ซึ่งไม่มีผลใดๆต่อท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางเบญญาภา มีศรี

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าคำตอบและเติมข้อความในช่องว่างให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง ดังต่อไปนี้

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุปีเต็ม

3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

4. วุฒิกการศึกษาสูงสุดในระดับใด

() 1. ประถมศึกษา

() 2. มัธยมศึกษา

() 3. อนุปริญญา

() 4.ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

5. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

() 1. พนักงานขับรถบรรทุกขยะ

() 2. พนักงานประจำรถบรรทุกขยะ

6. ท่านดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา.....ปีเต็ม

7. การฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอย กรุงเทพมหานคร/รายละเอียด

() เคย หลักสูตร.....

() ไม่เคย

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามดำเนินงานตามการจัดการมูลฝอยตามของ
อบต.ให้ครบถ้วนตามความเป็นความจริง ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากที่สุดหรือปฏิบัติร้อยละ80-100

ระดับ 4 หรือ มาก หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากหรือปฏิบัติร้อยละ60-80

ระดับ 3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆปานกลางหรือปฏิบัติร้อยละ40-60

ระดับ 2 หรือ น้อย หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆน้อยหรือปฏิบัติร้อยละ20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ๆหรือมีการปฏิบัติเล็กน้อยหรือปฏิบัติ
ร้อยละ0-20

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการวางแผน					
1.ท่านจัดบันทึกข้อมูลจำนวนถังขยะและปริมาณมูลฝอยประจำวันและรายงานให้หัวหน้างานทราบ					
2.ท่านเก็บมูลฝอยตามตารางการเก็บมูลฝอยประจำวันได้อย่างเคร่งครัด					
3.ท่านเข้าร่วมการประชุมการแก้ไขปัญหามูลฝอยตกค้างทุกครั้ง					
4.ท่านทำงานล่วงเวลาเมื่อเมื่อปัญหามูลฝอยตกค้างตามแผนการแก้ไขปัญหามูลฝอยตกค้างทุกครั้ง					
5.ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอแนะเปลี่ยนแปลง/ปรับปรุงตารางการเก็บมูลฝอยประจำวันให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
6.ท่านรับฟังคำแนะนำของประชาชนที่เสนอแนะการปรับปรุงการจัดเก็บมูลฝอยของอบต.และนำเสนอต่อหัวหน้างานหรือในที่ประชุม					

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการจัดองค์การ					
7.ท่านปฏิบัติงานอยู่ในส่วน/กองสาธารณสุขฯของอบต.					
8.ท่านทำงานตามรายละเอียดขอบเขตงานตามที่หัวหน้างานกำหนดให้เคร่งครัด					
9.ท่านปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับตำแหน่งพนักงานเก็บมูลฝอย					
10.ท่านมีวุฒิการศึกษาตรงตามที่อบต.กำหนด					
11.ท่านรายงานหรือรับมอบหมายงานจากหัวหน้างานตามลำดับได้แก่ หัวหน้าส่วน/ผอ.กองสาธารณสุขฯ รองปลัด อบต. ปลัด อบต. รองนายก อบต. และนายกอบต.					
12.ท่านปฏิบัติตามระเบียบของพนักงานจ้างอย่างเคร่งครัดเช่นการลงชื่อปฏิบัติงาน การลาป่วย					
ด้านการจัดบุคลากร					
13.ท่านสอบคัดเลือกเป็นพนักงานเก็บมูลฝอยก่อนปฏิบัติงาน					
14.ท่านทำงานด้วยความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดเก็บมูลฝอยเป็นอย่างดี					
15.ท่านแก้ไขปัญหางานตามที่หัวหน้างานท่านให้คำแนะนำและประสบความสำเร็จทุกครั้ง					
16.ท่านเข้ารับการอบรมให้ความรู้หรือศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ					
17.ท่านเข้ารับใช้บริการการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่ประกันสังคมของอบต.จัดให้เมื่อเจ็บป่วย					
18.ท่านปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานอย่างน้อย4 คนต่อร้อยละ 1 คับ					

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการอำนวยความสะดวก					
19.ท่านเข้าร่วมประชุมรับทราบนโยบายในเรื่องการทำงานจากหัวหน้างานและผู้บริหารของอบต. ทุกครั้ง					
20.ท่านได้เซ็นต์รับทราบคำสั่งการมอบหมายงานหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี					
21.พนักงานขับรถขยะประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่บ่อขยะกับหัวหน้างานของท่าน					
22.ท่านเบิกวัสดุในการทำงานจากหัวหน้างานได้ตลอดปีงบประมาณ โดยไม่มีการขาดแคลน					
23.บ่อขยะอำนวยความสะดวกและดูแลการทิ้งมูลฝอยของอบต.ท่านอย่างดี ทำให้ไม่รอคิวทิ้งมูลฝอยนาน หรือมีปัญหาในการทิ้งมูลฝอยน้อยมาก					
24.ท่านแจ้งช่องทางการร้องเรียนหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานมูลฝอยเช่นการเขียนคำร้อง การโทรศัพท์ ฯลฯ					
ด้านการควบคุมกำกับ					
25.ท่านทำงานตามคู่มือการปฏิบัติงาน					
26.ท่านรายงานผลการเก็บมูลฝอย เช่นปริมาณมูลฝอยประจำวัน ปัญหาหรือเสีย ฯลฯ ให้กับหัวหน้างานทราบทุกครั้ง					
27.ท่านเข้าไปเก็บมูลฝอยที่ตกค้าง/ที่มีการร้องเรียนทันทีเมื่อหัวหน้างานของท่านแจ้งให้รับทราบ					

การดำเนินงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
28.ท่านเข้าร่วมการประชุมพนักงานจัดเก็บมูลฝอยเพื่อรับทราบปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาการปฏิบัติงานทุกครั้ง					
29.ท่านดำรงรอยะอย่างสม่ำเสมอ					
30.ท่านได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					

ส่วนที่ 3 ผลการจัดการมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านในการจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็น โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากที่สุดหรือปฏิบัติร้อยละ 80-100

ระดับ 4 หรือ มาก หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆมากหรือปฏิบัติร้อยละ 60-80

ระดับ 3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆปานกลางหรือปฏิบัติร้อยละ 40-60

ระดับ 2 หรือ น้อย หมายถึง ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ๆน้อยหรือปฏิบัติร้อยละ 20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ๆหรือมีการปฏิบัติเล็กน้อยหรือปฏิบัติร้อยละ 0-20

ผลการจัดการมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย					
1.มีการเก็บรวบรวมมูลฝอยตามตารางการปฏิบัติงานประจำวันอย่างเคร่งครัด					

ผลการจัดการมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.สภาพทั่วไปรอบถังขยะส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ดีไม่มีเศษมูลฝอยตกเกลื่อนกลาด					
3.ถังขยะในพื้นที่ที่ท่านได้รับการเก็บทุกถังไม่มีเว้นถัง					
4.ถังขยะในพื้นที่ของท่านได้รับการเก็บจนหมดไม่มีเหลือทิ้งไว้ในถังขยะ					
5.มีการกวาดเศษมูลฝอยรอบๆถังขยะให้เรียบร้อยทุกครั้งในการปฏิบัติงาน					
6.ท่านคิดว่าระยะเวลาในการเก็บมูลฝอยจากบ้านเรือนเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามตารางการเก็บมูลฝอย					
ด้านการถ่ายเทและขนส่ง 7.ท่านคิดว่ารถบรรทุกทุกขยะของ อบต.มีสภาพที่ดีทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย เช่น การอัดมูลฝอยไม่มีน้ำรั่วซึม					
8.ท่านคิดว่าการถ่ายเทมูลฝอยจากถังขยะสู่รถบรรทุกขยะอยู่ในสภาพที่ดีไม่หกเลอะเทอะ					
9.ในการขนย้ายมูลฝอยมีการบรรทุกปริมาณมูลฝอยอย่างพอดีกับขนาดบรรจุของรถบรรทุกขยะทำให้ไม่มีการปลิวของมูลฝอยออกมานอกรถหรือน้ำมูลฝอยหกเลอะเทอะถนน					
10.ท่านคิดว่าจำนวนเที่ยวที่นำมูลฝอยไปที่บ่อขยะในแต่ละวันเพียงพอไม่มีปัญหาปัญหามูลฝอยตกค้างในพื้นที่					
11.การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุของพนักงานเก็บมูลฝอยจากการปฏิบัติงานเกิดน้อยมาก					

ผลการจัดการมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.ท่านคิดว่าสาเหตุของการซ่อมแซมรถบรรทุกขยะส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติงานของพนักงานแต่เป็นการเสื่อมสภาพตามความจำเป็น เช่นพนักงานอัดมูลฝอยในปริมาณที่พอดี ไม่ใส่มูลฝอยมากเกินไปจนทำให้ระบบไฮดรอลิกของรถบรรทุกขยะพัง					
ด้านการแปลงสภาพ 13.อบต.มีการประชาสัมพันธ์แนะนำให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งอย่างแพร่หลาย					
14.อบต.จัดให้มีถังขยะแบบแยกประเภทให้ประชาชนทิ้งมูลฝอยอย่างเพียงพอ					
15.ท่านคิดว่าประชาชนส่วนใหญ่คัดแยกมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ					
16.หัวหน้างานท่านกำหนดวิธีการปฏิบัติให้กับท่านในเรื่องการคัดแยกมูลฝอยอันตราย เช่นซากถ่านไฟฉาย ซากกระป๋อง ยาฉีดบูง ฯลฯ ออกจากมูลฝอยทั่วไป					
17.มีการนำเอามูลฝอยไปแปลงสภาพในรูปแบบอื่นๆ เช่นการทำปุ๋ย					
18.ในพื้นที่ของท่านมีร้านรับซื้อของเก่าให้บริการกับประชาชนในการนำมูลฝอยที่คัดแยกไปขายอย่างสะดวก					

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความพึงพอใจการจัดการขยะมูลฝอยตามให้ครบถ้วนความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆมากที่สุดหรือพอใจร้อยละ80-100

ระดับ4 หรือ มาก หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆมากหรือพอใจร้อยละ60-80

ระดับ3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆปานกลางหรือพอใจร้อยละ40-60

ระดับ2หรือ น้อย หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆน้อยหรือพอใจร้อยละ20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆน้อยที่สุดหรือพอใจร้อยละ0-20

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.การมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางการปฏิบัติงานประจำวัน ทำให้การปฏิบัติงานมีความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน					
2.การมอบหมายหน้าที่ที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน					
3.คำแนะนำในการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน					
4.การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน					
5.โอกาสแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานอย่างอิสระ					
6.สภาพรบบรรทุกขยะ และเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอยของอบต.ที่มีอยู่อย่างเพียงพอและมีสภาพที่ดี					
7.จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานกับปริมาณงานที่มีอยู่					
8.พื้นที่รับผิดชอบในการมอบหมายให้จัดเก็บมูลฝอย					

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
9.สวัสดิการต่างๆที่ได้รับ เช่นการทำประกันสังคม โบนัส วันลา วันหยุด ชุดสำหรับปฏิบัติงาน					
10.การไปศึกษาดูงาน/การอบรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บมูลฝอยที่เหมาะสม					
11.ท่านได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่าง เป็นธรรม					
12.ความสะอาดเรียบร้อยในพื้นที่ซึ่งท่านรับผิดชอบ					

**การจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ
(ชุดที่3 สำหรับประชาชน)**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิชาเอกบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเรื่องจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิจัยจะนำไปเป็นแนวทางการดำเนินงานในการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ใคร่ขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยรับรองว่าข้อมูลที่ท่านตอบมาทั้งหมดจะเป็นความลับ และเสนอผลศึกษาในลักษณะภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น โดยที่ท่านสามารถยกเลิกในการตอบแบบสอบถามเมื่อใดก็ได้ตามที่ต้องการ ซึ่งไม่มีผลใดๆต่อท่าน

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางเบญญาภา มีศรี

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2. ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าคำตอบ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุปีเต็ม
3. สถานภาพสมรส
() 1.โสด () 2.สมรส () 3.หม้าย () 4.หย่าร้าง
4. วุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับใด
() 1.ต่ำกว่าปริญญาตรี
() 2.ปริญญาตรี
() 3.ปริญญาโท
() 4.ปริญญาเอก
5. อาชีพ
() 1.รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 2.พนักงานบริษัทเอกชน
() 3.รับจ้างทั่วไป
() 4.ค้าขาย/เจ้าของกิจการ
() 5.เกษตรกร/ประมง
6. รายได้ต่อเดือน
() 1.ต่ำกว่า 5,000 บาท
() 2. 5,000-10,000 บาท
() 3. 10,001- 15,000 บาท
() 4. 15,001-20,000 บาท
() 5. 20,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความพึงพอใจการปฏิบัติในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ของท่านตามความเป็นจริง ดังนี้

ระดับ 5 หรือ มากที่สุด หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆมากที่สุดหรือพอใจร้อยละ80-100

ระดับ4 หรือ มาก หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆมากหรือพอใจร้อยละ60-80

ระดับ3 หรือ ปานกลาง หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆปานกลางหรือพอใจร้อยละ40-60

ระดับ2หรือ น้อย หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆน้อยหรือพอใจร้อยละ20-40

ระดับ 1 หรือ น้อยที่สุด หมายถึง ความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆน้อยที่สุดหรือพอใจร้อยละ0-20

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดการมูลฝอยของอบต.ใน พื้นที่ของท่าน					
2.การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมูลฝอยของอบต.ใน พื้นที่ของท่าน					
3.พนักงานเก็บมูลฝอยทุกถังไม่มีเว้น					
4. พนักงานเก็บมูลฝอยโดยไม่มีเศษมูลฝอยตก เกลื่อนกลาด					
5.การตรงต่อเวลาในการจัดเก็บมูลฝอยของ พนักงาน					
6.กริยาและการแสดงออกของพนักงานที่สุภาพ และมีมารยาทที่ดี					
7.จำนวนวันที่พนักงานเข้าจัดเก็บมูลฝอยในบ้าน ของท่าน					
8.จำนวนเวลาที่พนักงานเข้าจัดเก็บมูลฝอยในบ้าน ของท่าน					

การจัดการมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9.สภาพรถบรรทุกขยะ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จัดเก็บขยะของอบต.ที่มีสภาพที่ดี					
10.สภาพเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการ ปฏิบัติงานจัดเก็บมูลฝอยของอบต.ที่มีสภาพที่ดี					
11.จำนวนถังขยะที่จัดบริการอย่างเพียงพอใน พื้นที่					
12.ลักษณะถังขยะที่จัดบริการไว้มีความ เหมาะสมกับวิธีการจัดเก็บมูลฝอย					
13.การกำหนดค่าบริการเก็บขยะในข้อบัญญัติ อบต.มีความเหมาะสม					
14.ความสะอาดเรียบร้อยในพื้นที่ไม่มีขยะตกค้าง					
15.การจัดช่องทางในการเสนอแนะ/แสดงความ คิดเห็น/การร้องเรียนในการดำเนินงานจัดเก็บ มูลฝอย					

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ (2552) “สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2552”
ค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2553 จาก <http://www.pcd.co.th/Public/NewsGetNewsThai.cfm.?task=H2009&id=16172>
- กรมควบคุมมลพิษ(2547) “การกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล”
กระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ม.ป.ท
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546) พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.
2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ถึงฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 ฉะเชิงเทรา ประสานมิตร
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป.) มาตรฐานการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
กึ่งกาญจน์ วรรณิทัศน์และคณะ (2552) องค์การและการจัดการ กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล
- กิ่งแก้ว กุศโสภาส (2543) “กระบวนการและข่ายความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย ของ
องค์กรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัด
เชียงใหม่” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จารุวรรณ ทองไพบูลย์ (2545) “การบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” รายงานศึกษาอิสระ ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฉัฐกร ชูเกียรติ (2548) “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเชิงกลยุทธ์กรณีศึกษาเทศบาลตำบลด่าน
ขุนทด จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร(2539) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง
- ชาคร คัยนันท์(2547) “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม
จังหวัดสาคาม” ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสาคาม

- ฐานข้อมูลการวิจัย กลุ่มงานท้องถิ่นและภูมิภาคศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 “การบริหารจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมขององค์ส่วนท้องถิ่น”
 ค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2553 จาก http://www.Sri.cmu.ac.th/~srilocal_a/DATA/36_B.html
- ทรวงทิพย์ วงศ์พันธุ์ (2541) “คุณภาพบริการตามความคาดหวังและการรับรู้ของผู้รับบริการ ใน
 งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลรัฐ จังหวัดสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตร
 มหบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ทองหล่อ เดชไทย (2545) *หลักการบริหารงานสาธารณสุข* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์ประสานมิตร
- นงลักษณ์ เสถียร (2543) “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการมาใช้บริการกรมการขนส่งทาง
 บก: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานขนส่ง จังหวัดสมุทรปราการ สาขาอำเภอพระ
 ประแดง” ภาคนิพนธ์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- นุกูล มงคล (2549) “การจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” การค้นคว้าอิสระ
 ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย
 อุบลราชธานี
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2548) *การจัดการสมัยใหม่* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์เซ็นทรัล เอ็กเพรส
- ธงชัย สันติวงษ์ (2545) *การจัดการ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- ธนพร เรือนคำ (2544) “พฤติกรรมจัดการขยะและความพึงพอใจของประชาชนในเขต
 เทศบาล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพใน
 การจัดเก็บขยะมูลฝอย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์
 การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ธิดารัตน์ จันทร์มณี (2551) “การให้บริการด้านรักษาพยาบาลปฐมภูมิของศูนย์บริการสาธารณสุข
 สำนักอนามัย กรุงเทพมหานครฯ” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ปรีดา เข้มเจริญวงศ์ (2531) *การจัดการขยะมูลฝอย* ขอนแก่น โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) “วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์” กรุงเทพมหานคร
 สำนักงานทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
 พะยอม วงศ์สารศรี (2537) “องค์การและการจัดการ” พิมพ์ครั้งที่ 5 ม.ป.ท.
 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2550 ค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2553 จาก
http://203.155.220.239/subsite/index.php?strOrgID=01054.&steSection=news_detail&inListID=23129
- พิชิต สกลพราหมณ์ (2535) *การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
 ม.ป.ท.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546) *อนามัยสิ่งแวดล้อม* นนทบุรี สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วาริ สุกครยุทธ (2548) “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลและบทบาทของเจ้าหน้าที่
 สาธารณสุขกับการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพ เด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็ก
 เล็ก จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
 สาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สถาบันดำรงราชานุภาพ (2544) “รายงานผลการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหาร
 จัดการสิ่งแวดล้อม” กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สมาธรรม
- สุรภูษ ครอบรู้ (2540) “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมุกดาหาร”
 ภาคนิพนธ์ ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- เสนาะ ดิยาวัว (2554) *หลักการบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ (2553) “แผนปฏิบัติการเพื่อ
 การจัดการปัญหามลพิษในระดับจังหวัดของจังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ พ.ศ.
 2553” ม.ป.ท.
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ (2549) “เอกสารประกอบการ
 ชี้แจงการทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษจังหวัด
 สมุทรปราการ”

- ยงยศ ตั้งยืนยง (2546) “การศึกษาความเหมาะสมการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาเทศบาลตำบล
ปลายบาง” งานวิจัยเฉพาะกรณี วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
เทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- รุ่งอรุณ บุญสาขันธ์ (2543) “การบริหารเทศบาลและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการชุมชน ในการบริหารจัดการขยะเทศบาลมูลฝอยเทศบาลนคร
ขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วีรพล คำพูน (2542) “การศึกษาความเหมาะสมระบบการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองเกล่ง”
ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
- อนิวัช แก้วจางค์ (ม.ป.ป.) *หลักการจัดการ* กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- อรพินทร์ สีขาว (25542) “หลักการบริหารทั่วไปและการบริหารพยาบาล” เอกสารประกอบการสอน
สาขาวิชาพยาบาลพื้นฐาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
สมุทรปราการ ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
แผนกการพิมพ์
- อารีย์ วงศ์เกษม (2542) “การบริหารและการจัดการขยะมูลฝอยโดยองค์การบริหารราชการส่วน
ท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น” รายงานการ
ค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อัญชลี ตั้งเจริญสุขจิระ (2543) “ความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส:
ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีรถไฟฟ้าอ่อนนุชถึงสถานีรถไฟฟ้าหมอชิต” ภาคนิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- อ้อย ปลืเจริญ (2546) “การศึกษาผลการดำเนินงานรักษาความสะอาดเกี่ยวกับมูลฝอยของเทศบาล
มาตาพุด” ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิชานโยบาย
สาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- Best J.W (1977) *Research in Edcation*. 3rd .New Jersey: Prentice Hall
- Harold Koontz, Cyril O'Donnell and Heinz Wehrich (1984) *Management*.
New York: McGraw-Hill Book.
- Yamane, Taro (1973) *Statistic: An Introduction Analysis*. 3rd New York: Harper & Row
Publisher.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเบญญาภา มีศรี
วัน เดือน ปีเกิด	6 ตุลาคม 2513
สถานที่เกิด	จังหวัด เชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา 2536
ตำแหน่ง	หัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัด สมุทรปราการ